

RP 76/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till bestämmelser om prejudikatbesvär, beskattningsförfarandet och sökande av ändring i beskattningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det i samband med inkomstbeskattning, fastighetsbeskattning samt arvs- och gåvobeskattning ska bli möjligt att anföra prejudikatbesvär direkt hos högsta förvaltningsdomstolen över beslut som skatterättelsenämnden meddelat vid ett omprövningsförfarande. För att ett ärende ska kunna behandlas som prejudikatbesvär ska det krävas besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen ska kunna bevilja besvärstillstånd bara av prejudikatskäl. Genom kravet på besvärstillstånd kan det säkerställas att endast de viktigaste ärenden som gäller tolkningen av lagen kan föras direkt till högsta förvaltningsdomstolen för avgörande. Vid förfarandet ska det också förutsättas att ändringssökandens motpart ger sitt samtycke till att ärendet behandlas som prejudikatbesvär.

Prejudikatbesvär kompletterar på ett principiellt betydande sätt rättsskyddssystemet i efterhand när det gäller beskattning. Förfarandet med prejudikatbesvär kommer att aktualiseras bara undantagsvis, och det ska då handla om ett fall med karaktär av prejudikat vilket innehåller en tydlig rättsfråga och där det avgörande som meddelas har avsevärd betydelse med tanke på enhetligheten i beskattnings- och rättspraxis. Förfarandet påskyndar uppkomsten av rättspraxis för lagtolkningen och främjar förutsebarheten, enhetligheten och rättssäkerheten inom beskattningen. Genom förfarandet eftersträvas liknande fördelar som inom det förfarande med prejudikatbesvär som införts vid de allmänna domstolarna.

Det föreslås att det preventiva rättsskyddssystemet inom beskattningen förenhetligas så att förfarandet med förhandsbesked inom inkomstbeskattningen ersätts med ett förfarande med förhandsavgörande. Skatteförvaltningens förhandsavgöranden som gäller inkomstbeskattning ska vara överklagbara på samma sätt som Skatteförvaltningens övriga

förhandsavgöranden. Besvär ska få anföras hos förvaltningsdomstolen och överklagandet kommer också i övrigt att motsvara förfarandet vid Skatteförvaltningens övriga förhandsavgöranden. Samtidigt kommer alla förhandsavgöranden av Skatteförvaltningen att omfatta ett förfarande där Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt redan under besvärstiden med bindande verkan kan meddela att den inte utnyttjar sin rätt att söka ändring.

Inom mervärdesbeskattningen, överlåtelsebeskattningen och lotteribeskattningen föreslås ett förfarande som innebär att processledningen allt tydligare överförs på förvaltningsdomstolen. Skatteförvaltningen ska behandla alla besvär av den skattskyldige som rättelseärenden. Om Skatteförvaltningen godkänner yrkandena helt och hållet, förfaller besvären. Till den del de yrkanden som den skattskyldige har framställt i sina besvär inte ger anledning att rätta beslutet ska Skatteförvaltningen ge sitt utlåtande med anledning av besvären och överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling. Efter överföringen ska förvaltningsdomstolen leda processen för överklagande på samma sätt som vid andra skattebesvärärenden.

Också för vissa andra förfaranden för sökande av ändring i beskattningen föreslås det ändringar som medför större enhetlighet och klarhet. Det föreslås att systemet med besvärstillstånd utvidgas till att gälla skatteärenden i fråga om vilka det för närvarande inte krävs besvärstillstånd för överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen. Exempel på sådana ärendekategorier är vissa ansökningsärenden, såsom ärenden som gäller undantagstillstånd för rätten att dra av förluster, och beslut som gäller utomståendes skyldighet att lämna uppgifter. I propositionen föreslås det dessutom att vissa skatteärenden ska omfattas av bestämmelser om ändringssökande i första instans. Det föreslås att be-

stämmelelserna om ändringssökande inom inkomstbeskattningen ändras så att även Skatteförvaltningen ska kunna fatta beslut om upphävande av beskattningar enligt uppskattning. Det föreslås att den specialbestämmelse om ändringssökande enligt vilken Koncernskattecentralens beslut om beskattning får överklagas hos Helsingfors förvaltningsdomstol upphävs.

Förfarandena för hörande under besvärshandlingen kommer att förenhetligas. Utgångspunkten är att det inte ska förutsättas att den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet hörs. Det föreslås dessutom att förvaltningsdomstolen i alla beskattningsrelaterade ärenden ska få avgöra besvär utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges besvär kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart. På motsvarande sätt ska skatterättelsenämnden i en sammansättning med ordföranden och en medlem kunna avgöra ett ärende där skattebeloppet med anledning av en begäran om omprövning kan ändras med högst 6 000 euro.

Det föreslås att bestämmelserna om befrielse från skatt ändras så att de bestämmelser om befrielse från skatt som omfattas av Skatteförvaltningens uppgiftsområde fogas till lagen om skatteuppbörd och till skattekontolagen. Bestämmelserna i de separata lagarna föreslås bli upphävda. Skatteförvaltningen ska avgöra ärenden som gäller ansökan om befrielse från skatt, dock så att kommunen avgör ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt eller fastighetsskatt, om kommunen förbehåller sig denna beslutsrätt. Kommunens beslutsrätt ska vara i kraft tre kalenderår i taget. Under denna tid ska kommunen avgöra alla ärenden som gäller kommunalskatt och fastighetsskatt.

Församlingarnas ställning kvarstår oförändrad vid förfarandet för befrielse från skatt. Även Tullstyrelsens möjlighet att bevilja skattelättnad kvarstår oförändrad. Inom bilbeskattningen ska Trafiksäkerhetsverket i stället för Skatteförvaltningen avgöra ärenden som gäller befrielse från och uppskov

med bilskatt i sådana fall där Trafiksäkerhetsverket har påfört skatten.

Det föreslås att bestämmelserna om uppskov med skatter och avgifter som bärs upp av Skatteförvaltningen och bestämmelserna om betalningsarrangemang sammanförs. I stället för uppskovsförfarande kommer betalningsarrangemang att tillämpas, vilket för närvarande anges som en specialindrivningsåtgärd i lagen om skatteuppbörd. Bestämmelserna om uppskovsförfarande i de separata lagarna föreslås bli upphävda, och till lagen om skatteuppbörd fogas bestämmelser om under vilka förutsättningar Skatteförvaltningen kan överväga att vidta betalningsarrangemang.

Förseningsavgiften, om vilken föreskrivs i skattekontolagen ska beräknas i enlighet med en årlig räntesats om 15 procent och det maximala beloppet per skatteslag ska uppgå till 15 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas, dock högst 15 000 euro. Förfarandet för återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift som betalats till för högt belopp ska föreskrivs så att det motsvarar det som gäller för andra skatter som omfattas av tillämpningsområdet för skattekontot. Skattekontolagen och mervärdeskattelagen kompletteras med en bestämmelse om minimiinnehållet i beslut som meddelas med stöd av lagen.

Det föreslås att lagen om Skatteförvaltningen kompletteras med en bestämmelse enligt vilken Skatteförvaltningen ska kunna delegera rutinmässiga biträdande stödavgifter till privata aktörer. Det föreslås dessutom att finansministeriet i stället för Skatteförvaltningen ska ha rätt att föra talan hos allmänna domstolar i principiellt viktiga ärenden som gäller tolkningen av EU-rätten.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2013. Bestämmelserna om prejudikatbesvär avses dock träda i kraft vid ingången av 2014 och de ändringar som gäller behörighetsvillkoren för Skatteförvaltningens generaldirektör och delegering av Skatteförvaltningens biträdande uppgifter avses träda i kraft så snart som möjligt. I propositionen ingår övergångsbestämmelser om tillämpningen av vissa ändringar.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÄN MOTIVERING	7
1 NULÄGE	7
1.1 1.1 Behandling i olika besvärinstanser av fall med karaktär av prejudikat	7
Om rättskyddet i samband med beskattning	7
Om rättspraxisens betydelse som rättskälla vid beskattningen	8
Om systemet för sökande av ändring som gäller beskattningen	8
Om prejudikatbesvär i de allmänna domstolarna	9
1.2 Förfarandet med förhandsbesked inom inkomstbeskattningen	10
1.3 Överklagande hos förvaltningsdomstolen vid mervärdes-, överlåtelse- och lotteribeskattnin g och i vissa ansökningsärenden	11
1.4 Besvär rätt hos högsta förvaltningsdomstolen	12
1.5 Hörande av Skatteförvaltningen vid besvär förfarande samt myndighetens tid för och rätt att söka ändring	12
Hörande av en enhet inom Skatteförvaltningen och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt	12
Tid för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt	13
Myndighetens rätt att söka ändring i anslutning till utomståendes skyldighet att lämna uppgifter	13
1.6 Koncernskattecentralens behörighet och den behöriga förvaltningsdomstolen i Koncernskattecentralens beskattningsbeslut	13
Skattskyldiga som beskattas vid Koncernskattecentralen	13
Den behöriga förvaltningsmyndigheten i Koncernskattecentralens beskattningsbeslut	14
1.7 Behandling i skatterättelsenämnden av begäran om ändring där skatteintresset är obetydligt och av krav på upphävande av beskattning enligt uppskattning	14
1.8 Uppskov med betalning av skatt och betalningsarrangemang	15
Uppskov med betalning av skatt	15
Betalningsarrangemang	16
Statistik	17
1.9 Befrielse från skatt	18
Reglering och förfarande	18
Myndigheter som beviljar befrielse och antal ärenden som behandlas	18
1.10 Förseningsavgift	19
1.11 Återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift	19
1.12 Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer	19
2 BEDÖMNING AV NULÄGET	20
2.1 Behandling i olika besvärinstanser av fall med karaktär av prejudikat	20
2.2 Förfarandet med förhandsbesked inom inkomstbeskattningen	23
2.3 Överklagande hos förvaltningsdomstolen vid lotteri-, mervärdes- och överlåtelsebeskattnin g och i vissa ansökningsärenden	24
2.4 Besvär rätt hos högsta förvaltningsdomstolen	24
2.5 Hörande av Skatteförvaltningen vid besvär förfarande samt myndighetens tid för och rätt att söka ändring	25
Hörande av en enhet inom Skatteförvaltningen och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt	25

	Tid för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt	26
	Myndighetens rätt att söka ändring i anslutning till utomståendes skyldighet att lämna uppgifter.....	26
2.6	Behandling av begäran om omprövning där skatteintresset är obetydligt och av upphävande av beskattning enligt uppskattning.....	26
2.7	Den behöriga förvaltningsdomstolen i Koncernskattecentralens beslut som gäller beskattning	27
2.8	Uppskov med betalning av skatter och betalningsarrangemang	28
2.9	Befrielse från skatt	29
2.10	Förseningsavgift.....	29
2.11	Återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift	29
2.12	Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer	30
3	MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	30
3.1	Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen	30
	Alternativa metoder för att få prejudikat snabbare	31
	Förutsättningar för prejudikatbesvär samt instruktioner i besvärspanvisningen	34
	Förfarande vid tillståndsärenden som gäller prejudikatbesvär	35
3.2	Förhandsbesked ersätts med förhandsavgörande	37
3.3	Ändringar av bestämmelserna om förfaranden för sökande av ändring	38
	Sökande av ändring i första instans vid mervärdesbeskattning, överlåtelsebeskattning och lotteribeskattning.....	38
	Övriga förslag som gäller sökande av ändring i första instans.....	39
	Utvidgning av systemet med besvärstillstånd	40
	Precisering av tiden och rätten för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt	40
	Behandling av begäran om omprövning av beskattning enligt uppskattning.....	40
	Hörande av skattetagarna och användning av en begränsad sektion vid skatterättelsenämnden	41
	Överklagande av Koncernskattecentralens beskattningsbeslut	41
	Gemensam behandling av ärenden.....	41
3.4	Befrielse från skatt och betalningsarrangemang	41
	Lagteknisk revidering av regleringen.....	41
	Ärenden som gäller befrielse från skatt behandlas centraliserat inom Skatteförvaltningen	42
	Beslutsbehörighet i ärenden som gäller befrielse från bilskatt.....	42
	Betalningsarrangemang	42
3.5	Förseningsavgift.....	43
3.6	Arbetsgivares socialskyddsavgift.....	44
3.7	Uppgifter som framgår av beslutet.....	44
3.8	Behörighetsvillkor för Skatteförvaltningens generaldirektör.....	44
3.9	Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer	44
	Nödvändighet och ändamålsenlighet.....	45
3.10	Talan hos de allmänna domstolarna i ärenden som gäller tolkning av EU-rätten.....	45
4	PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	46
4.1	Administrativa konsekvenser	46
4.2	Ekonomiska konsekvenser	47
4.3	Konsekvenser för de skattskyldiga.....	47
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	48
	DETALJMOTIVERING	49

1	LAGFÖRSLAG	49
1.1	Lagen om beskattningsförfarande	49
1.2	Lagen om överlåtelseskatt	56
1.3	Mervärdesskattelagen	57
1.4	Inkomstskattelagen	59
1.5	Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	59
1.6	Lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund	59
1.7	Lagen om Skatteförvaltningen	60
1.8	Lagen om skatteuppbörd	61
1.9	Lagen om skatt på arv och gåva	64
1.10	Lotteriskattelagen	64
1.11	Fastighetsskattelagen	65
1.12	Lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift	65
1.13	Lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst	66
1.14	Skattekontolagen	66
1.15	Bilskattelagen	67
1.16	Fordonsskattelagen	68
1.17	Bränsleavgiftslagen	68
1.18	Lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut	68
1.19	Tonnageskattelagen	68
1.20	Lagen om förskottsuppbörd	68
2	IKRAFTTRÄDANDE	69
3	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN	69
3.1	Prejudikatbesvär vid de allmänna domstolarna och rätt att söka ändring	69
3.2	Prejudikatbesvär vid förfarande enligt förvaltningsprocesslagen och rätt att söka ändring	70
3.3	Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer	72
	LAGFÖRSLAG	73
	om ändring av lagen om beskattningsförfarande	73
	om ändring av lagen om överlåtelseskatt	77
	om ändring av mervärdesskattelagen	78
	om ändring av 57 och 122 § i inkomstskattelagen	79
	om ändring av 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	80
	om ändring av 9 § i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund	80
	om ändring av lagen om Skatteförvaltningen	81
	om ändring av lagen om skatteuppbörd	82
	om ändring av lagen om skatt på arv och gåva	84
	om ändring av lotteriskattelagen	85
	om ändring av fastighetsskattelagen	86
	om ändring av lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift	87
	om ändring av 22 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst	87
	om ändring av skattekontolagen	88
	om ändring av bilskattelagen	89
	om ändring av 50 § i fordonsskattelagen	90
	om ändring av 23 § i bränsleavgiftslagen	91
	om ändring av lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut	91
	om ändring av 38 och 39 § i tonnageskattelagen	92
	om upphävande av 8 kap. i lagen om förskottsuppbörd	93
	BILAGA	94

PARALLELLTEXT	94
om ändring av lagen om beskattningsförfarande.....	94
om ändring av lagen om överlåtelseskatt	105
om ändring av mervärdesskattelagen	107
om ändring av 57 och 122 § i inkomstskattelagen	110
om ändring av 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	111
om ändring av 9 § i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund....	111
om ändring av lagen om Skatteförvaltningen.....	112
om ändring av lagen om skatteuppbörd.....	116
om ändring av lagen om skatt på arv och gåva.....	120
om ändring av lotteriskattelagen	122
om ändring av fastighetskattelagen.....	124
om ändring av lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift	125
om ändring av 22 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst	127
om ändring av skattekontolagen	128
om ändring av 50 och 70 § i bilskattelagen.....	131
om ändring av 50 § i fordonsskattelagen.....	133
om ändring av 23 § i bränsleavgiftslagen.....	134
om ändring av lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut.....	135
om ändring av lagen om 38 och 39 § tonnageskattelagen.....	136

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 1.1 Behandling i olika besvärinstanser av fall med karaktär av prejudikat

Om rättskyddet i samband med beskattning

I 21 § i grundlagen anges rättskydd som en grundläggande fri- och rättighet. Enligt paragrafen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag. Var och en har också rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Dessutom ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Individens rättskydd och rättskyddsförfarande behandlas också i artikel 6 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 18—19/1990).

Med tanke på de skattskyldigas rättskydd är det viktigt att skattelagstiftningen är tydlig, begriplig och konsekvent. Det är inte alltid lätt att nå dessa kvalitetsmål. Man tvingas tillämpa bestämmelserna om beskattning i väldigt varierande situationer, och dessutom ger nya ekonomiska företeelser och den privaträttsliga regleringen av dem upphov till nya tolkningssituationer. Inom skattelagstiftningen gäller det att kunna reagera snabbt på föränderliga och komplexa ekonomiska företeelser, och därför kan man tvingas bereda vittgående lagstiftningslösningar inom en ganska kort tid.

Enhetlig och förutsebar avgörandepraxis inom Skatteförvaltningen är ett viktigt led i rättskyddet i samband med beskattning. Dessa faktorer höjer systemets acceptabilitet, vilket minskar behovet av att söka ändring och påverkar därmed också indirekt i vilken utsträckning man vid besvärinstanserna kan koncentrera sig på att lösa betydelsefulla

tolknings- och bevisningsfrågor. Det är dock en krävande uppgift att uppnå en enhetlig beskattningspraxis, bl.a. på grund av det stora antalet beskattningsbeslut, skattelagstiftningens mångtydighet och de snabba ändringarna i bestämmelserna. Skatteförvaltningens tolkningsrekommendationer för materiell beskattning samt tillämpningsanvisningar och anvisningar om arbetsmetoder hör till de viktigaste medlen. Skatteförvaltningens anvisningar kan dock inte vara så uttömmande att man med hjälp av dem skulle kunna ta ställning till alla tolkningsfrågor som uppdykas inom beskattningspraxisen. Också när Skatteförvaltningen har meddelat en sådan anvisning för att förenhetliga beskattningspraxisen som innehåller ställningstaganden till tolkningar är det ofta viktigt att få högsta förvaltningsdomstolens avgörande i ett ärende, av vilket det framgår om ställningstagandet motsvarar innehållet i gällande rätt.

Framförhållning i fråga om skattekonsekvenserna har ofta grundläggande betydelse för den skattskyldiges ekonomiska beslut. På grund av detta kan den skattskyldige ha behov av att redan innan en planerad åtgärd, till exempel ett företagsarrangemang, vidtas få visshet om den skattemässiga behandlingen av den. Centralskattenämndens och Skatteförvaltningens förhandsavgöranden och förhandsbesked om inkomstbeskattningen är viktiga medel för det preventiva rättskyddet. Dessa förhandsställningstaganden har bindande verkan och är avgiftsbelagda. Dessutom ger Skatteförvaltningen vägledning i ärenden som rör mervärdesbeskattningen. Skatteförvaltningens övriga vägledning i enskilda fall och dess allmänna rådgivning är inte formellt bindande för Skatteförvaltningen. Under vissa förutsättningar kan den skattskyldige dock få skydd för berättigade förväntningar också på basis av anvisningar av detta slag.

Även förfaranden i efterhand som garanterar rättskyddet vid beskattningen är viktiga med tanke på rättssäkerheten. I detta hänseende accentueras faktorer relaterade till tydligheten, följdriktigheten och snabbheten i systemet för sökande av ändring. Med tanke på rättskyddet i efterhand är det viktigt att

man i tolkningsfrågor vid beskattningen i ett så tidigt skede som möjligt får ett beslut som är förenligt med lagen och stämmer överens med faktauppgifterna. För att skatteärenden ska få överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen krävs det i regel besvärstillstånd. Tyngdpunkten i sökandet av ändring ligger därför i högre grad än för andra ärendekategorier inom förvaltningen på omprövningsfasen och de regionala förvaltningsdomstolarna. I praktiken har det gått långsamt att få rättsskydd i efterhand, i synnerhet i de tolkningsfrågor med karaktär av prejudikat där ändring söks ända hos högsta förvaltningsdomstolen.

Om rättspraxisens betydelse som rättskälla vid beskattningen

De primära inhemska rättskällorna utgörs av lagar och bestämmelser på lägre nivå som publiceras i författningssamlingen. I Finland tillämpas förutom den nationella lagstiftningen också EU-rätten. Den konstitutionella rätten kompletteras av rättspraxis, som framgår av avgörandep Praxis som domstolarna publicerar. De regler som kan härledas ur högsta förvaltningsdomstolens avgöranden och som ska uppfattas som vägledande i liknande fall, så kallade prejudikat, spelar en viktig roll vid tolkningen av skattebestämmelserna. Även avgörandep Praxis vid Europeiska unionens domstol är viktig i synnerhet inom området för indirekt beskattning.

När högsta förvaltningsdomstolen i sitt prejudikat uttrycker avgörandep Principen för en viss typ av fall, uppställer den i själva verket en regel som ska följas, vilken kan kallas prejudikatsregel. Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden gäller dock alltid enskilda fall, och iakttagandet av de regler som framgår av prejudikaten baserar sig på en bedömning av likheten hos fallen. Högsta förvaltningsdomstolen publicerar årligen i en årsbok 20-30 av sina avgöranden som gäller beskattning och motsvarande antal i form av referat av besluten. Dessa ca 50 årligen publicerade prejudikat har en betydande styrande verkan på beskattnings- och rättspraxis. De publicerade beskattningsbesluten utgör också en stor del av högsta förvaltningsdomstolens publicerade avgöranden, vilket visar att pre-

judikaten har en stark betydelse just inom beskattningen. Exempelvis 2010 publicerade högsta förvaltningsdomstolen sammanlagt 148 avgöranden, antingen i årsboken eller som referat. Av dem gällde 51, dvs. ungefär en tredjedel, skatteärenden som hör till Skatteförvaltningens uppgiftsområde. Avgöranden som gäller beskattning utgör årligen 20—25 procent av alla avgöranden vid högsta förvaltningsdomstolen.

När det gäller skatteärenden är rätten att överklaga hos högsta förvaltningsdomstolen i regel beroende av tillstånd. Även förvaltningsdomstolarnas publicerade avgörandep Praxis har därför styrande verkan på beskattningep Praxis i synnerhet i frågor där det inte finns några publicerade avgöranden av den högsta rättsinstansen. Denna styrande verkan har framgått bl.a. av högsta förvaltningsdomstolens pyramidundersökning om förvaltningsrättskipningens genomslagskraft och rättsskyddet som levande verklighet (Oikeus-turvan todellisuus – pyramiditutkimus hallintolainkäytön vaikuttavuudesta; Högsta förvaltningsdomstolens forskningspublikationer 1/2009). I undersökningen kom det också fram att det finns ett visst mått av skillnader i de regionala förvaltningsdomstolarnas avgörandep Praxis. Detta kan medföra jämlikhetsproblem och försvåra Skatteförvaltningens styrande verksamhet och strävan efter en enhetlig beskattning.

Om systemet för sökande av ändring som gäller beskattningen

I systemet för sökande av ändring som gäller beskattningen anges det inte något sådant förfarande som gör det möjligt att vid handläggningen av ett enskilt ärende avvika från den regelrätta ordningen med rättsinstanser. I fråga om beskattning gäller att vid besvärprocessen i efterhand behandlas för närvarande fall med karaktär av prejudikat på motsvarande sätt som övriga överklaganden. I praktiken har det dock hänt att olika domstolar och rättsinstanser har hållit kontakt, vilket har lett till att man exempelvis vid förvaltningsdomstolen har valt att vänta på högsta förvaltningsdomstolens avgörande i ett liknande fall. Vid domstolarna har man också kunnat sammanföra fall relaterade till

samma tema och avgöra dem samtidigt. I praktiken har det visat sig att behandlingstiden för fall som juridiskt sett lämnar rum för tolkning ofta är längre än den genomsnittliga behandlingstiden för övriga fall.

När det gäller beskattning får ändring i regel sökas i tre steg: hos skatterättelsenämnden, hos förvaltningsdomstolen och hos högsta förvaltningsdomstolen. Systemet med tre instanser gäller för inkomstbeskattningen, fastighetsbeskattningen samt arvs- och gåvobeskattningen. Bestämmelser om förfarandet finns i huvudsak i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995), men i fråga om förfarandet tillämpas i första instans även förvaltningslagen (434/2003) och vid domstolarna förvaltningsprocesslagen (586/1996). Också när det gäller förhandsuppbörd finns det ett förfarande med sökande av ändring i tre steg. Skatteförvaltningen är den första instansen. Skatteförvaltningens beslut efter omprövning får överklagas hos förvaltningsdomstolen och ytterligare hos högsta förvaltningsdomstolen. När det gäller mervärdesbeskattning och överlåtelsebeskattning får ändring sökas i två steg. Skatteförvaltningens beslut får överklagas direkt hos förvaltningsdomstolen och därefter hos högsta förvaltningsdomstolen. Förfarandena för sökande av ändring varierar således från ett skatteslag till ett annat.

Det system för sökande av ändring hos tre instanser som anges i lagen om beskattningsförfarande har visat sig vara ett välfungerande och tydligt system. Hos den första instansen söks ändring genom att en begäran om omprövning ges in till skatterättelsenämnden. På omprövningsförfarandet tillämpas förvaltningslagen, vilket innebär att det handlar om ett förvaltningsförfarande och inte om rättskipning.

Vid omprövningsförfarande behandlas årligen ca 80 000 ärenden med begäran om omprövning av inkomstbeskattningen. Ungefär en tredjedel av dem behandlas av skatterättelsenämnden och två tredjedelar vid skattebyråerna. Antalet fall som ska behandlas av skatterättelsenämnden har varit en aning nedåtgående under de senaste åren. Rättelsenämnden avgör ca 70 procent av fallen inom högst sex månader och ca 95 procent inom ett år efter det att begäran om omprövning anhängiggjorts.

Den skattskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får överklaga nämndens beslut genom besvär hos förvaltningsdomstolen. På förfarandet tillämpas vid förvaltningsdomstolen lagen om beskattningsförfarande, förvaltningsprocesslagen och dessutom de eventuella specialbestämmelser om överklagande som finns i den aktuella skattelagen. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om den beviljar besvärstillstånd.

Förvaltningsdomstolarna avgör årligen 2 800—3 300 sådana besvär som gäller beskattning där Skatteförvaltningen har varit beslutsfattare i lägre instans. Största delen av besvären gäller inkomstbeskattning. Antalet besvär som gäller mervärdesbeskattning har rört sig kring 450 per år och antalet besvär som gäller överlåtelsebeskattning har rört sig kring 100 per år. Förvaltningsdomstolarna förkastar helt och hållet ca 70 procent av besvären över skatterättelsenämndens beslut. Bland ärenden som gäller mervärdesbeskattning rör sig andelen besvär som förkastas helt och hållet kring 60 procent. År 2011 avgjorde förvaltningsdomstolarna skattärendena i genomsnitt inom en behandlingstid på ca 11,4 månader.

Högsta förvaltningsdomstolen behandlar årligen 600-800 sådana ansökningar om besvärstillstånd och besvär som gäller beskattning där Skatteförvaltningen har fattat beslutet i första instans. Största delen av besvären, ca 500, gäller inkomstbeskattning. Årligen avgörs ca 80 ärenden som gäller mervärdesbeskattning. Besvärstillstånd beviljas i ca 20 procent av fallen. För alla skatteärenden var den genomsnittliga behandlingstiden i högsta förvaltningsdomstolen ca 14,2 månader år 2011.

Om prejudikatbesvär i de allmänna domstolarna

Ett förfarande med prejudikatbesvär infördes vid de allmänna domstolarna vid ingången av 2011. Bestämmelser om detta finns i 30 a kap. i rättegångsbalken (4/1734). Förfarandet gör det möjligt att överklaga från tingsrätten direkt hos högsta domstolen. För-

farandet tillämpas på tvistemål, brottmål och ansökningsärenden.

Avsikten är att prejudikatbesvär ska tillämpas i situationer där en fråga som gäller lagens tillämpning har upprepats i ett stort antal rättsförhållanden och där ett fördröjt prejudikat förlänger den rättsliga osäkerheten och orsakar problem i onödan. För förfarandet krävs det besvärstillstånd av högsta domstolen. Genom kravet på besvärstillstånd kan det säkerställas att endast de viktigaste ärenden som gäller tolkningen av lagen kan komma till högsta domstolen direkt från tingsrätten. Högsta domstolen kan meddela besvärstillstånd endast av prejudikatskäl. Förfarandet med prejudikatbesvär aktualiseras i praktiken sannolikt bara i sådana fall där det inte finns någon tvist om bedömningen av bevisningen. Om högsta domstolen inte meddelar besvärstillstånd, står tingsrättens avgörande fast och kan parterna inte längre med ordinära rättsmedel hänskjuta saken till hovrätten för prövning.

För förfarandet med prejudikatbesvär förutsätts det dessutom att också de övriga parterna i rättegången samtycker till förfarandet. Om motparten inte ger sitt samtycke, styrs besvären till det normala förfarandet för överklagande, dvs. besvär hos hovrätten.

1.2 Förfarandet med förhandsbesked inom inkomstbeskattningen

Skatteförvaltningen och centralskattenämnden meddelar på skriftlig ansökan av en skattskyldig förhandsbesked eller förhandsavgörande. På så vis kan den skattskyldige innan beskattningen verkställs få fastställelse på hur skattelagen tillämpas på den rättshandling som beskrivits i ansökan. Förhandsbeskedet och förhandsavgörandet binder den som verkställer beskattningen. Det bör dock i allmänhet yrkas att förhandsbeskedet och förhandsavgörandet följs vid beskattningen.

Förhandsbesked innebär att Skatteförvaltningen på förhand tar ställning inom inkomstbeskattningen. Ställningstaganden på förhand i fråga om mervärdesskatt, förskotts- och arbetsgivares socialskyddsavgift, arvs- och gåvoskatt, överlåtelseskatt, lotteriskatt, källskatt för begränsat skattskyldig,

fastighetsskatt och källskatt på ränteinkomst benämns förhandsavgöranden. Även centralskattenämndens ställningstaganden på förhand benämns förhandsavgöranden. Förhandsbesked avviker i väsentlig grad från förhandsavgöranden på så sätt att ett förhandsbesked inte är ett beslut som får överklagas.

Vid ingången av 1997 ändrades 85 § i lagen om beskattningsförfarande så att Skatteförvaltningen på ansökan av den skattskyldige kan meddela förhandsbesked om hur inkomstbeskattning verkställs i det ärende som beskrivs i ansökan. Förfarandet infördes då jämsides med centralskattenämndens förfarande med förhandsavgörande. Förhandsbesked meddelas dock inte, om ansökan i ärendet är anhängig i centralskattenämnden eller om centralskattenämnden har avgjort ärendet.

Skatteförvaltningens förhandsbesked om inkomstbeskattning får dock inte överklagas genom besvär. Sökandens rättsmedel består i att söka ändring i den slutliga beskattningen. Skattetagarnas ställning har säkrats genom ett särskilt reservationsförfarande. Innan förhandsbeskedet delges ska Skatteförvaltningen inhämta meddelande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt om enheten utnyttjar sin rätt att söka ändring i beskattning som har verkställts så som avses i förhandsbeskedet. Om enheten då inte meddelar någon besvärreservation har den, kommunen, församlingen eller Folkpensionsanstalten i regel inte rätt att söka ändring i beskattning som verkställts i enlighet med förhandsbeskedet. Rätten att söka ändring kvarstår, om förhandsbeskedet baserar sig på felaktiga eller bristfälliga uppgifter.

Skatteförvaltningen meddelar årligen 1 000–1 300 förhandsbesked om inkomstbeskattning. Inom Skatteförvaltningen utreddes år 2010 hur stor del av Skatteförvaltningens förhandsbesked inom inkomstbeskattningen som kan vara förenade med den skattskyldiges intresse av att söka ändring på den grunden att förhandsbeskedet är negativt för sökanden. Utredningen visade att ungefär en fjärdedel av de förhandsbesked som innehöll ett avgörande i sak var partiellt eller helt och hållet negativa ur den skattskyldiges synvinkel, dvs. den skattskyldige skulle kunna ha

intresse av att söka ändring i beskeden. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt meddelar i sin tur årligen reservationer bara i fråga om 15—30 förhandsbesked.

1.3 **Överklagande hos förvaltningsdomstolen vid mervärdes-, överlåtelse- och lotteribesättning och i vissa ansökningsärenden**

Inom mervärdesbeskattningen används inte något omprövningsförfarande, utan Skatteförvaltningens beslut om mervärdesbeskattning får överklagas direkt hos Helsingfors förvaltningsdomstol genom besvär. Behandlingen av besvär över mervärdesbeskattningen har koncentrerats till den domstolen. Bestämmelser om förfarandet finns i 21 kap. i mervärdesskattelagen (1501/1993). Besvärsskriften lämnas in till Skatteförvaltningen, och Skatteförvaltningen leder besvärprocessen i detta inledande skede. Om besvärsskriften har lämnats in till förvaltningsdomstolen överförs förvaltningsdomstolen ärendet till Skatteförvaltningen för behandling.

Om Skatteförvaltningen under handläggningen av besvär observerar att dess beslut innehåller ett fel till nackdel för den skattskyldige, rättar Skatteförvaltningen beskattningsbeslutet. Besvären förfaller till den del Skatteförvaltningen rättar sitt beslut enligt yrkande. Till den del Skatteförvaltningen anser att den skattskyldiges besvär inte ger anledning till rättelse av beslutet, ska Skatteförvaltningen ge utlåtande över besvären och ge den skattskyldige tillfälle att inom utsatt tid bemöta utlåtandet. Skatteförvaltningen ska dessutom i fråga om besvär som en skattskyldig har anfört ge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, och i fråga om besvär som Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har anfört, den skattskyldige, tillfälle att bemöta besvären samt att vid behov lämna ett genmäle. Efter dessa åtgärder översänder Skatteförvaltningen besvärsskriften jämte bemötande, genmäle och utlåtande till förvaltningsdomstolen för behandling.

Även Skatteförvaltningens beslut som gäller lotteriskatt och överlåtelseskatt får överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen. Skatteförvaltningen handlägger besvär över överlåtelsebeskattningen enligt ett mot-

svarande rättelseförfarande som inom mervärdesbeskattningen.

Rättelseförfarandet enligt mervärdesskattelagen möjliggör rättelse av beslut även annars än i samband med besvär. Likaså kan rättelse av debitering enligt lotteriskattelagen göras oavsett hur skattemyndigheten har fått vetskap om felet. Däremot har rättelse enligt lagen om överlåtelseskatt bundits vid besvär. Även om rättelseförfarandet enligt mervärdesskattelagen inte handlar om ett egentligt omprövningsförfarande, kan Skatteförvaltningen också meddela ett överklagbart avslag på en begäran om rättelse som riktats till den. Detta förfarande är dock inte en förutsättning för anförande av besvär, så som till exempel i samband med inkomstbeskattning.

I vissa skattelagar finns det för närvarande inte några självständiga bestämmelser om förfarandet för sökande av ändring. I fråga om sökande av ändring tillämpas då de allmänna bestämmelserna i 5 kap. i förvaltningsprocesslagen, dvs. Skatteförvaltningens beslut överklagas direkt hos förvaltningsdomstolen och besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. En hänvisningsbestämmelse till förfarandet för sökande av ändring enligt förvaltningsprocesslagen finns bl.a. i 23 a § om utomståendes skyldighet att lämna uppgifter i lagen om beskattningsförfarande och i tonnageskattelagens (476/2002) 39 § om sökande av ändring i beslut som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande. Den betydelsefullaste kategorin av ärenden i fråga om vilken det inte finns några explicita bestämmelser om ändringssökande utgörs av de undantagstillstånd för rätten att dra av förluster som avses i 122 § i inkomstskattelagen (1535/1992). Andra kategorier av ärenden i fråga om vilka det inte finns några bestämmelser om ändringssökande består av de beslut om förlängning av tiden för återanskaffningsreservering som avses i 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), de beslut om angivande som avses i 57 § i inkomstskattelagen och de beslut som avses i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund (680/1976). I den sistnämnda lagen sägs det dock att i ett beslut som förvaltningsdomstolen meddelat får ändring sökas genom besvär hos högsta förvalt-

ningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

1.4 Besvär rätt hos högsta förvaltningsdomstolen

Enligt förvaltningsprocesslagen är utgångspunkten att ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas hos högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd, om inte besvär rätten explicit har begränsats. Vid beskattning krävs det i regel besvärstillstånd för överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om grunderna för besvärstillstånd finns i 70 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande och i flera andra skattelagar där det hänvisas till den bestämmelsen. Besvärstillstånd kan beviljas, om det för lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen, om det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att i ärendet skett ett uppenbart fel eller om det finns vägande ekonomiska eller andra skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Inom beskattningen finns det dock fortfarande enskilda kategorier av ärenden där det inte krävs besvärstillstånd för att ändring ska få sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. Sådana beslut gäller i 122 § i inkomstskattelagen avsedda undantagstillstånd för rätten att dra av förluster, i 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet avsedda beslut om förlängning av tiden för återanskaffningsreservering, i 23 a § i lagen om beskattningsförfarande avsett sökande av ändring i beslut om utomståendes skyldighet att lämna uppgifter samt i 57 § i inkomstskattelagen avsedda beslut om angivande.

1.5 Hörande av Skatteförvaltningen vid besvärsförfarande samt myndighetens tid för och rätt att söka ändring

Hörande av en enhet inom Skatteförvaltningen och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt

I 34 och 36 § i förvaltningsprocesslagen finns bestämmelser om hörande av part och myndighetsutlåtande. Innan ett ärende avgörs

ska en part beredas tillfälle att avge förklaring med anledning av andras yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras. Ärendet kan avgöras utan att en part hörs endast om yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart förkastas eller om hörande av annan orsak är uppenbart onödigt. Besvärsmyndigheten ska dessutom, om det inte är uppenbart onödigt, inhämta utlåtande från den förvaltningsmyndighet som fattat beslut i ärendet.

Enligt 2 § i lagen om Skatteförvaltningen ska Skatteförvaltningen bl.a. bevaka skattetagarnas rätt. Enligt 24 § ska Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt så som part i ärenden som gäller beskattningen föra skattetagarnas talan på det sätt som föreskrivs i den lagen eller någon annanstans i lag. Enligt 69 § i lagen om beskattningsförfarande ska förvaltningsdomstolen bereda Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att bemöta besvär som anförts av den skattskyldige. Enligt paragrafen kan förvaltningsdomstolen dock avgöra ett ärende utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges besvär kan ändras med högst 3 000 euro.

Denna reglering innebär att förvaltningsdomstolen inte behöver höra den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beskattningsbeslutet, eftersom Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, som ingår i Skatteförvaltningen, är den andra parten i rättegången. Dessutom kan förvaltningsdomstolen avgöra den skattskyldiges besvär utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skatteintresset enligt besvaren uppgår till högst 3 000 euro. Enligt en stickprovundersökning utförd av Skatteförvaltningen används möjligheten att låta bli att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt för närvarande i ungefär vart fjärde skattebesvärsärende. Möjligheten att låta bli att höra används oftast i samband med ärenden som gäller beskattning av personlig inkomst, eftersom skatteintressena där är mindre än i genomsnitt.

Det att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inte hörs kan också bidra till att förkorta tiderna för handläggning av skattebesvärsärenden. Regleringen tillämpas i

samband med de skatteslag där förvaltningsdomstolen leder skattebesvärprocessen ända från början, dvs. vid inkomstbeskattning, förskottsuppbörd, fastighetsbeskattning samt arvs- och gåvobeskattning. Förfarandena tillämpas inte vid bl.a. mervärdesbeskattning eller överlåtelsebeskattning.

Tid för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt

Tiden för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas i allmänhet från ingången av året efter det att beskattningen verkställdes eller från det att ett visst beskattningsbeslut fattades. Om det inte har angetts särskilt när tiden för sökande av ändring börjar, anses tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt börja löpa från delfäendet av beslutet, vilket förutsätter att beslutet explicit delges enheten. Ett sådant förfarande gäller de beslut där utslutande förvaltningsprocesslagen tillämpas på förfarandet för sökande av ändring. Som exempel kan nämnas beslut om undantagstillstånd som gäller rätten att dra av förluster och beslut om befrielse från skatt för allmännyttiga samfund.

Myndighetens rätt att söka ändring i anslutning till utomståendes skyldighet att lämna uppgifter

Med utomståendes skyldighet att lämna uppgifter avses den skyldighet som föreskrivits för andra än för en skattskyldig och enligt vilken dessa utomstående ska lämna för beskattningen behövliga uppgifter om den skattskyldige. Utomståendes skyldighet att lämna uppgifter gäller till exempel arbetsgivare, pensionsanstalter, banker och försäkringsanstalter. Bestämmelser om detta finns bl.a. i 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande.

Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har inte rätt att genom besvär överklaga sådana beslut av Skatteförvaltningen som gäller skyldigheten att lämna uppgifter som avses i 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande. Enligt 23 a § i den lagen får endast den uppgiftsskyldige söka ändring. Enligt den regeringsproposition (RP 57/2004 rd)

som gällde detta har undantaget sin grund i att det vid uppgiftsskyldighet och vid eventuell försummelse av den inte handlar om beskattning av den uppgiftsskyldige. Det ansågs därför inte nödvändigt att skatteombudet har rätt att söka ändring. Enligt motiveringen i propositionen skulle detta också i praktiken ha varit problematiskt, eftersom det på grund av förfarandet i anslutning till uppgiftsskyldigheten är svårt att entydigt fastställa det behöriga skatteombudet. Den sistnämnda motiveringen saknar betydelse i dagens läge, eftersom behörigheten för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt omfattar hela landet.

Enligt gällande reglering har myndigheten således ingen möjlighet att söka ändring i till exempel beslut som gäller utomståendes skyldighet att lämna uppgifter eller beslut som gäller försummelseavgift. Om en uppgiftsskyldig söker ändring i ett beslut av detta slag, är den berörda enheten inom Skatteförvaltningen, inte Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, motpart i besvärprocessen.

1.6 Koncernskattecentralens behörighet och den behöriga förvaltningsdomstolen i Koncernskattecentralens beskattningsbeslut

Skattskyldiga som beskattas vid Koncernskattecentralen

Koncernskattecentralen är en del av Företagsbeskattningsevenheten och dess uppgifter anges i Skatteförvaltningens arbetsordning och i Skatteförvaltningens övriga interna föreskrifter. Koncernskattecentralen sköter beskattningen av skattskyldiga vilkas omsättning överstiger 50 miljoner euro. Vid Koncernskattecentralen beskattas dessutom alla officiellt noterade bolag, i Finland verksamma banker och försäkringsbolag samt europabolag, tonnageskattskyldiga och vissa bolag som hyr ut bostäder (Reit-bolag).

År 2011 hade 3 900 bolag utnämnts som Koncernskattecentralens kunder, av vilka 60-70 procent hade hemort inom Helsingfors förvaltningsdomstols domkrets. Av de skattskyldiga som beskattas vid Koncernskattecentralen är 340 enskilda bolag. De övriga

bolagen ingår i sammanlagt 530 koncerner. Koncernskattecentralens kundbolag utgör mindre än 2 procent av aktiebolagen i Finland, men deras andel av intäkterna från samfundsskatten i hela landet har årligen rört sig kring 50 pro-cent.

Den behöriga förvaltningsmyndigheten i Koncernskattecentralens beskattningsbeslut

Besvär över beskattningen behandlas av den förvaltningsdomstol till vars behörighet ärendet enligt bestämmelserna i olika skattelagar och någon annanstans i lagstiftningen hör. Exempelvis besvär som gäller inkomstbeskattningen behandlas i enlighet med 66 § i lagen om beskattningsförfarande av den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun under skatteåret hör. Till skillnad från detta är Helsingfors förvaltningsdomstol enligt 34 § i lagen om Skatteförvaltningen behörig domstol vid besvär som anförts över Koncernskattecentralens beslut. Hos Helsingfors förvaltningsdomstol har det årligen anförts 25-30 besvär över Koncernskattecentralens beslut om inkomstbeskattningen. Även om det årliga antalet besvär har varit ganska litet, är fallen ofta fiskalt sett betydligt viktigare och mera omfattande än i genomsnitt.

1.7 Behandling i skatterättelsenämnden av begäran om ändring där skatteintresset är obetydligt och av krav på upphävande av beskattning enligt uppskattning

Skatterättelsenämnden kan i begränsad sammansättning med ordföranden och en medlem som företräder skattebetalarna avgöra ett ärende där skattebeloppet med anledning av en begäran om omprövning kan ändras med högst 3 000 euro. Förfarandet innebär att rättelsenämnden i utökad sammansättning kan koncentrera sig på behandlingen av ekonomiskt och principiellt betydande ärenden.

Möjligheten att avgöra ärenden i begränsad sammansättning har använts i synnerhet i samband med beskattning av personer där det enligt Skatteförvaltningens stickprovsundersökning i ca 70 procent av de fall som kom-

mer till nämnden handlar om fall där skatteintresset är obetydligt. Behandling i begränsad sammansättning har varit sällsynt vid omprövningsförfarande som gäller samfundskunder, eftersom skatteintresset då i regel har varit större. Enligt Skatteförvaltningens stickprovsundersökning understiger beloppet av skatteintresset 3 000 euro i vart fjärde nämndfall som rör samfundskunder.

Enligt 27 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande ska beskattningen verkställas enligt uppskattning, om skattedeklaration inte har inlämnats eller om deklARATIONEN inte ens korrigerad kan läggas till grund för beskattningen. Skatteförhöjning enligt 32 § 3 mom. i den lagen påförs i allmänhet i samband med beskattning enligt uppskattning. Om den skattskyldige i ett fall av detta slag lämnar in en skattedeklaration efter det att beskattningen har slutförts, anses skattedeklarationen i princip också utan ett uttryckligt yrkande vara en begäran om omprövning genom vilken det begärs att beskattningen enligt uppskattning och skatteförhöjningen avlyfts samt att beskattningen verkställs enligt skattedeklarationen.

Upphävande av beskattning som verkställts enligt uppskattning gäller oftast beskattning av samfundskunder. Enligt Skatteförvaltningens statistik upphävde rättelsenämnderna och återsände de till Skatteförvaltningen sammanlagt 816 samfundskunders beskattning enligt uppskattning år 2010, vilket utgör nästan en tredjedel av alla nämndfall gällande samfundsbeskattning. Fallen har nästan inte alls medfört extra arbete för nämnderna, eftersom de beskattningar enligt uppskattning där upphävande har begärts har behandlats på ett mycket massliknande sätt, men behandlingen i nämnden har trots allt bromsat upp behandlingen av ärendena i någon mån.

Enligt 61 § i lagen om beskattningsförfarande kan Skatteförvaltningen avgöra en begäran om omprövning bara till den del den godkänns. I praktiken kan begäran om omprövning som gäller avlyftande av beskattning enligt uppskattning inte direkt godkännas genom Skatteförvaltningens beslut efter omprövning, eftersom det vid beskattning enligt uppskattning oftast har påförts skatteförhöjning som det inte anses vara befogat att avlyfta helt. När rättelsenämnden handlägger

en begäran om omprövning är den i sin tur en instans för sökande av ändring som inte kan verkställa beskattning. Därför upphäver rättsenämnden oftast den beskattning som verkställts enligt uppskattning och återsänder ärendet till Skatteförvaltningen för verkställande av beskattningen på nytt. Nämnden kan också förkasta en begäran om omprövning som gäller avlyftande av beskattningen enligt uppskattning och låta beskattningen enligt uppskattning kvarstå antingen som sådan eller i nedsatt form, om nämnden anser att också den nya skattedeklarationen är så pass otillförlitlig att den inte ens korrigerad kan läggas till grund för beskattningen.

1.8 Uppskov med betalning av skatt och betalningsarrangemang

Uppskov med betalning av skatt

I lagen om skatteuppbörd (609/2005) och i skattekontolagen (604/2009) finns bestämmelser om hur skatter som omfattas av Skatteförvaltningens behörighet bärs upp och vilka indrivningsmetoder som kan användas för att driva in dessa skatter. Med stöd av olika skattelagar kan partiell eller fullständig befrielse från betalning av skatt beviljas eller kan uppskov med betalningen beviljas. Den skattskyldige kan också begära att Skatteförvaltningen vidtar betalningsarrangemang.

Bestämmelserna om uppskov med betalning av skatt finns i flera skattelagar, och i lagarna anges också under vilka förutsättningar uppskov kan beviljas. Förutsättningarna har i huvudsak fastställts för fysiska personer. Så kallade socioekonomiska skäl relaterade till den skattskyldiges ekonomiska situation och sociala omständigheter ligger vanligen till grund för uppskov med betalningen. Betalningssvårigheterna ska vara tillfälliga och ha sin upprinnelse i särskilda skäl, såsom sjukdom, arbetslöshet eller något annat liknande. Skäl av detta slag ska dessutom ha försämrat den skattskyldiges skattebetalningsförmåga i väsentlig grad så att det inte skäligen kan förutsättas att den skattskyldige betalar skatten på den förfallodag som bestämts vid debiteringen. Skatten ska betalas när skälen till uppskovet har försvunnit.

Bestämmelser om skatteuppskov finns i 90 § i lagen om beskattningsförfarande, 22 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978), 53 § i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940), 57 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996), 14 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963), 18 § i lotteriskattelagen (552/1992), 211 § i mervärdesskattelagen, 7 § i lagen om skatt på vissa försäkringspremier (664/1966), 52 § i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) och i 37 § i fastighetsskattelagen (654/1992). I paragraferna föreskrivs det om den behöriga myndigheten, förutsättningarna för uppskov och om förfarandena. I vissa skattelagar, till exempel i lagen om beskattningsförfarande, finns det dessutom sådana bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av uppskov där skatteslagets särdrag har beaktats. Enligt bestämmelserna har finansministeriet dessutom allmän rätt att föreskriva om villkoren för uppskov.

Enligt 90 § i lagen om beskattningsförfarande kan uppskov beviljas av särskilda skäl och under de förutsättningar som nämns i 88 och 89 §. Uppskov kan beviljas om den skattskyldiges skattebetalningsförmåga, med beaktande av den inkomst och den förmögenhet som står till förfogande, väsentligen har nedgått på grund av försörjningsplikt, arbetslöshet eller sjukdom eller av något annat särskilt skäl. Uppskov kan också beviljas om den skattskyldige har avlidit och efterlämnat anhöriga vilkas försörjning huvudsakligen varit beroende av den skattskyldiges inkomster och om det skulle vara uppenbart oskäligt att driva in skatten. Vidare kan uppskov beviljas om den skattskyldige bör anses ha misstagit sig beträffande innehållet i skattelättnadsbestämmelser eller andra skattebestämmelser och misstaget inte kan anses förorsakat av den skattskyldiges vårdslöshet eller underlåtelse och om det till följd av fallets karaktär eller andra särskilda omständigheter föreligger skäl till uppskov. Dessutom nämns det att uppskov kan beviljas om det av något annat särskilt skäl vore uppenbart oskäligt att driva in skatten.

Uppskov är en åtgärd som grundar sig på skatterater. Uppskov söks hos Skatteförvaltningen genom en fritt formulerad skriftlig ansökan. I ansökan ska uppges vilken skatt

ansökan gäller samt för hur lång tid och på vilka grunder uppskov söks. Finansministeriet får överta avgörandet av ett uppskofsärende som omfattas av Skatteförvaltningens behörighet. Det meddelas ett beslut om uppskov i vilket bl.a. en ny betalningsdag anges. Uppskovstiden är i allmänhet högst tolv månader. Beslutet får inte överklagas genom besvär.

Närmare bestämmelser om villkoren för uppskov finns i finansministeriets förordning om villkoren för anstånd med betalningen av vissa skatter (1285/2003). Enligt förordningen beviljas anstånd på villkor att säkerhet ställs för betalningen av det belopp med vilket anstånd beviljas. Säkerhet krävs dock inte om det belopp som ska betalas är ringa, anståndstiden är kort eller andra särskilda skäl föreligger. Anstånd utan säkerhet beviljas endast på villkor att anståndet inte utgör hinder för skattekvittning. För anståndstiden uppbärs en ränta enligt vad som bestäms i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995). År 2011 är räntan 8,5 procent. Av särskilt vägande billighetsskäl kan anstånd beviljas utan ränta, men i praktiken är anstånd utan ränta synnerligen sällsynt. Uppbörderna av skatt avbryts under anståndstiden. Om den skattskyldige inte har klarat av att betala skatten under anståndstiden och grunden för uppskov fortfarande finns, kan den skattskyldige begära fortsatt anstånd. I annat fall drivs skatten in genom utsökning.

Betalningsarrangemang

I 34, 35 och 37 § i lagen om skatteuppbörd finns bestämmelser om Skatteförvaltningens åtgärder för indrivning av skatter. Med stöd av bestämmelserna ska indrivning påbörjas omedelbart efter det att skatterester har uppkommit och ska indrivningen slutföras så snart som möjligt. Om den skattskyldige inte betalar frivilligt, ska den skattskyldige åläggas att fullgöra sin betalningsskyldighet i sista hand vid ett förfarande för utsökning eller konkursförfarande. Skatteförvaltningen kan avvika från detta förfarande med stöd av 35 § 1 mom. 2 punkten. Enligt den bestämmelsen kan Skatteförvaltningen i stället för att låta ärendet gå till utsökning eller konkurs vidta betalningsarrangemang som en specialin-

drivningsåtgärd. Betalningsarrangemanget ska vara ändamålsenligt med tanke på den skattskyldiges situation och skatteinflödet. Ett betalningsarrangemang vidtas om det kan antas att det leder till ett tillräckligt bra inflöde med beaktande av den skattskyldiges betalningsförmåga och vilja att betala skatterna.

Betalningsarrangemanget gäller alla skatter som bärs upp av Skatteförvaltningen och kan beviljas fysiska och juridiska personer. Till skillnad från vid uppskov accentueras som grunder för beviljande i högre grad indrivningsrelaterade faktorer än socioekonomiska skäl, i synnerhet när den skattskyldige är ett företag eller ett samfund. När ett betalningsarrangemang övervägs bör ärendet bedömas på bredare front än vid uppskov, både med tanke på den skattskyldige och med tanke på Skatteförvaltningen som har status som fordringsägare. Ett betalningsarrangemang kan således inledas, om det bedöms att man genom betalningsarrangemanget kan främja inflödet av de obetalda skatterna bättre än i en situation där inget betalningsarrangemang vidtas.

Uppskov och betalningsarrangemang har en likriktad målsättning. Vid bägge förfarandena tillåts flexibilitet i betalningsplanen för skatterna i enlighet med den skattskyldiges omständigheter och ges den skattskyldige möjlighet att anpassa sig till situationen inom gränserna för sin betalningsförmåga, om det annars finns förutsättningar för flexibilitet.

I lagen finns inte några närmare bestämmelser om förutsättningarna för att betalningsarrangemang ska kunna vidtas. Skatteförvaltningen har meddelat en anvisning om saken (17. 8.2011, nr 536/559/2011). I anvisningen anges de allmänna förutsättningarna för att betalningsarrangemang ska inledas, villkoren för arrangemangets giltighet samt förfarandet om betalningsarrangemanget förfaller. Förutsättningar som rör fysiska personer är bl.a. arbetslöshet, sjukdom, värnplikt och underhållsskyldighet. I anvisningen nämns särskilt för företag och samfund att betalningsarrangemang kan vidtas av skäl som föranleds av problem i affärsverksamheten, finansieringssvårigheter eller konjunkturväxlingar eller av andra motsvarande skäl.

Ett ärende som gäller betalningsarrangemang kan anhängiggöras av den skattskyldi-

ge eller med anledning av att Skatteförvaltningen kontakter den skattskyldige. En skattskyldig som har betalningssvårigheter kan begära att få ett betalningsarrangemang. Företag väljer ofta ett förfarande med betalningsarrangemang för att förhindra att de drivs in i allt djupare betalningssvårigheter. Om betalningsarrangemanget inte lyckas kan följden bli konkurs. Begäran om betalningsarrangemang får formuleras fritt, antingen muntligt eller skriftligt. I begäran ingår ofta också den skattskyldiges förslag till betalningsplan. Om betalningsarrangemang inte vidtas, informerar Skatteförvaltningen oftast muntligt om detta, men i förekommande fall även skriftligt. För att verifiera betalningsförmågan och betalningsviljan kan det begäras ett större betalningsbelopp av den skattskyldige innan betalningsarrangemanget inleds.

När den skattskyldige begär betalningsarrangemang är det inte fråga om ett ansökningsärende i vilket skatteuppbördsmyndigheten skulle meddela ett överklagbart beslut. Det handlar om kontakt för inledande av en specialindrivningsåtgärd, och med anledning av kontakten kan skatteuppbördsmyndigheten vidta betalningsarrangemang eller också fortsätter indrivningen av skatteskulden på något annat sätt, exempelvis genom utsökning.

En ny betalningsplan utgör det viktigaste innehålllet i betalningsarrangemanget. I planen fördelas det sammanlagda beloppet av skatteresterna på mindre poster, som den skattskyldige ska betala på vissa betalningsdagar tills hela skatteskulden är betald. Dessutom förutsätts det att skatterna deklarerar vid de tidpunkter som anges i lag. Det här avser bl.a. deklARATIONER som rör inkomstbeskattningen och periodskattedeclarationer som gäller skatter som omfattas av skattekontoförfarande. De nya skatter som förfaller till betalning ska betalas senast på förfalldagen. Betalningsarrangemanget sträcker sig vanligen från några månader till över ett år. För att trygga betalningen kan det krävas att den skattskyldige ställer säkerhet. I praktiken är det sällsynt med säkerheter.

Under betalningsarrangemangets giltighetstid vidtar Skatteförvaltningen inga andra indrivningsåtgärder. Skatter som bundits vid

betalningsarrangemanget anmäls inte för publicering på den så kallade protestlistan. Vid förskotts-uppbördsregistrering anses skyldigheten att betala skatt ha fullgjorts om det har gjorts ett betalningsarrangemang som gäller skatteskulden. Dröjsmåls-påföljder uppkommer på normalt sätt också under den tid betalningsarrangemanget gäller. Om villkoren för betalningsarrangemanget inte iaktas, förfaller arrangemanget. Efter det sänder Skatteförvaltningen skatterna till utsökning eller ansöks det om försättande av gäldenären i konkurs. Skatteförvaltningen kan också vidta andra specialindrivningsåtgärder.

Statistik

Av följande tabell framgår antalet beviljade uppskov och antalet betalningsarrangemang under de senaste åren.

År	Beslut om beviljande av uppskov, antal	Betalningsarrangemang, antal
2006	3 323	26 490
2007	2 774	20 078
2008	2 493	16 399
2009	2 057	18 865
2010	2 037	16 448
2011	1 821	15 919

Antalet ansökningar och beslut om uppskov har minskat de senaste åren, vilket kan antas bero på bl.a. att en del av ärendena redan nu väcks som begäran om betalningsarrangemang i stället för som ansökan om uppskov.

Åren 2010 och 2011 gjordes numerärt sett flest ansökningar om uppskov som avses i 90 § i lagen om beskattningsförfarande. Beloppet av beviljade uppskov uppgick till sammanlagt 8 miljoner euro år 2010 och sammanlagt 9,5 miljoner euro år 2011.

Största delen av betalningsarrangemangen består av betalningsarrangemang för personer och sträcker sig över några månader. Till sin karaktär motsvarar de uppskov. Också antalet betalningsarrangemang har sjunkit de senaste åren. Det beror delvis på att Skatteförvaltningen såg över sitt förfarande för

betalningsarrangemang 2007 så att samma skattskyldige inte kan beviljas ett nytt arrangemang lika lätt som förut.

En skatteskuld på ca 200 miljoner euro hade bundits vid de betalningsarrangemang som genomfördes 2010. Under samma år inflöt 35 miljoner euro genom betalningsarrangemang. År 2011 kvarstod den skatteskuld som hade bundits vid betalningsarrangemangen oförändrad, men inflödet från betalningsarrangemangen steg till 144 miljoner euro.

1.9 Befrielse från skatt

Reglering och förfarande

Med befrielse från skatt avses ett beslut av den behöriga myndigheten genom vilket den skatt- eller betalningsskyldige befrias partiellt eller fullständigt från skatt som ska betalas eller som redan har betalats. Den skattskyldige ska lämna in en ansökan om befrielse, vilken avgörs av myndigheten. Ansökan kan också avslås.

På motsvarande sätt som i fråga om uppskov med betalning av skatt finns bestämmelser om befrielse från skatt i respektive skattelag. I lagarna anges under vilka förutsättningar myndigheten kan bevilja befrielse. Exempelvis de förutsättningar som anges i 88 § i lagen om beskattningsförfarande har samma innehåll som de förutsättningar för uppskov som anges i 90 § i samma lag.

På samma sätt som för beslut om uppskov gäller också för beslut om befrielse från skatt att beslutet inte får överklagas genom besvär. Detta är motiverat eftersom befrielse från skatt handlar om prövning av ändamålsenligheten och skäligheten, och ett avslag får inte rättskraft. Den skatt- eller betalningsskyldige får alltid göra en ny ansökan. Det här sker i praktiken när sökanden kan lägga fram nya motiveringar eller när sökandens omständigheter har förändrats eller det finns något annat skäl till att lämna in en ny ansökan.

Myndigheter som beviljar befrielse och antal ärenden som behandlas

Skatteförvaltningen avgör skattelättnadsärenden som gäller skatt som tillfaller staten.

I praktiken avgörs skattelättnadsärendena av den regionala indrivningsenhet inom Skatteuppbördsenheten som bestäms enligt den skattskyldiges hemkommun. Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som behandlas inom Skatteförvaltningen. Ministeriet har inte använt denna beslutsrätt i någon betydande utsträckning.

Inom Skatteförvaltningen avgörs ansökningar som gäller statsskatt och inkomstskatt för samfund, inkomstskatt med anledning av internationell dubbelbeskattning, arvs- och gåvoskatt, dröjsmålspåföljder som gäller förskottsskatter, förskott som inte innehållits, höjning och skattetillägg som gäller förskottsinnehållning som inte innehållits eller inte betalats, höjning och skattetillägg som gäller arbetsgivares socialskyddsavgift som inte betalats, källskatt, mervärdesskatt, överlåtelsskatt, lotteriskatt, bilskatt som bärs upp av Trafiksäkerhetsverket samt ansökningar som gäller dröjsmålspåföljder i fråga om dessa skatter och avgifter.

Skattelättnadsärenden som gäller kommunalskatt och fastighetsskatt avgörs av kommunen. Om kommunen beviljar lättnad för kommunalskatten gäller lättnaden samtidigt även motsvarande kyrkoskatt och den försäkrades sjukförsäkringsavgift. Församlingen kan dessutom bevilja befrielse från kyrkoskatt, om lättnad inte gäller för kommunalskatt. Folkpensionsanstalten har inte motsvarande självständiga behörighet som församlingarna. Behörigheten i ärenden som gäller befrielse från skatt för skattskyldiga som har hemort på Åland avviker inte från det som gäller det övriga Finland. Skattelättnadsärenden som gäller statsskatt avgörs således av Skatteförvaltningen och skattelättnadsärenden som gäller kommunalskatt avgörs av den berörda åländska kommunen.

Den lokala skogscentralen kan befria från skogsvårdsavgift på skogsvårdsrelaterade grunder. Dessutom kan Statskontoret med stöd av lagen om avgiftsbefrielse (529/1980) bevilja partiell eller fullständig befrielse från brottsbaserat skadestånd i anslutning till beskattningen.

Skatteförvaltningen avgör årligen 1 200–1 500 ansökningar om befrielse från skatt. Största delen av ansökningarna gäller kvar-

skatt vid inkomstbeskattning och på andra plats kommer ansökningar som gäller arvs- och gåvoskatt. Beloppet av befrielse från statskatt uppgår årligen till ca 500 000 euro. Det finns inte någon rikstäckande statistik över de ärenden som kommunerna avgör. Det kan antas att antalet ansökningar är åtminstone lika stort som antalet ärenden som behandlas inom Skatteförvaltningen.

1.10 Förseningsavgift

När man övergick till skattekontoförfarandet började man i syfte att effektivisera inlämnandet av periodskattedeklarationer i rätt tid i stället för skatteförhöjning i regel påföra förseningsavgift vid försummelse av att lämna in skattedeklarationen i rätt tid. I 9 § i skattekontolagen anges de situationer där förseningsavgift ska påföras och i 10 § anges förseningsavgiftens belopp. När periodskattedeklarationen är försenad uppbärs en förseningsavgift på det skattebelopp som deklarerats för sent enligt en årlig räntesats om 20 procent från inlämningsdagen för deklARATIONEN till den dag då den inlämnas. Av billighetsskäl tas högst 15 000 euro ut i förseningsavgift per skatteslag, dock högst en lika stor avgift som beloppet av den skatt som deklarerats för sent. För varje försening tas en förseningsavgift på minst 5 euro ut per skatteslag som deklarerats för sent. Förseningsavgiften tas ut även om det inte finns någon skatt att betala, om den skattskyldige enligt lag är skyldig att lämna in skattedeklaration. Genom minimibeloppet försöker man förhindra att deklARATIONER som avser små skattebelopp försenas och på så sätt säkra de korrekta uppgifter om influten skatt som behövs som grund för skattetagarredovisningarna.

Separat skatteförhöjning kan fortfarande påföras till exempel i samband med debitering på myndighetsinitiativ. I dessa situationer påförs ingen förseningsavgift.

1.11 Återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift

I 13 och 13 a § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift föreskrivs det om återbe-

talning av arbetsgivares socialskyddsavgift. En arbetsgivare som regelbundet betalar lön får dra av den överbetalda socialskyddsavgiften från en socialskyddsavgift som ska betalas senare. Avdraget ska göras senast under kalenderåret efter året då avgiften betalades. En arbetsgivare som betalar lön tillfälligt får göra motsvarande avdrag senare i samband med betalningen av en socialskyddsavgift för samma kalenderår. Arbetsgivaren ska i en periodskattedeklaration lämna Skatteförvaltningen en deklARATION ÖVER AVDRAGEN. Arbetsgivares socialskyddsavgift som har betalats utan grund eller till för högt belopp och som inte kan dras av på det sätt som avses i 13 § återbetalas på ansökan.

1.12 Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer

Enligt 2 § i lagen om Skatteförvaltningen har Skatteförvaltningen till uppgift att verkställa beskattningen, utöva skattekontroll, uppbära, driva in och redovisa skatter och avgifter samt bevaka skattetagarnas rätt. Skatteförvaltningen sköter själv kärnuppgifterna kring dessa. Till kärnuppgifterna hör bl.a. avgöranden som gäller de skattskyldigas eller andra deklARATIONSSKYLDIGAS fördelar, rättigheter eller skyldigheter. Skatteförvaltningen verkställer årligen ca 5 000 000 personers och ca 400 000 samfunds beskattning. Verkställande av beskattningen innebär betydande utövning av offentlig makt.

Skatteförvaltningen ger privata aktörer i uppdrag att fullgöra uppgifter som gäller öppnande, sortering och teknisk lagring av person- och samfundskunders skattedeklarationer, periodskattedeklarationer och årsanmälningar. Med lagring avses att en handling som kommit i pappersform omvandlas till elektroniskt format genom optisk inläsning, skanning eller manuell lagring av uppgifterna i Skatteförvaltningens datasystem. Samfund kan jämsides med skattedeklarationen lämna även bokslutshandlingar som ska lämnas in till Patent- och registerstyrelsen och som vidarebefordras till Patent- och registerstyrelsen i elektroniskt format. Uppgifterna avskiljs i samband med att skattedeklarationer-

na öppnas och sorteras och vidarebefordras till Patent- och registerstyrelsen. År 2011 lagrades ca 931 400 periodskattedeclarationer, ca 194 300 inkomstskattedeclarationsblanketter, ca 1 021 300 sidor bokslutsuppgifter som lämnats som bilaga till inkomstskattedeclarationen och ca 405 800 årsanmälningar.

Även utskrivning och kuvertering av handlingar som sänds till kunderna utförs av privata aktörer. Skatteförvaltningen skickar handlingarna i elektroniskt format för att skrivas ut, sätts i kuvert och vidarebefordras per post. Exempelvis år 2011 sände Skatteförvaltningen 22 882 153 brev. Handlingarna finns i elektroniskt format och det är tekniskt möjligt att också sända dem elektroniskt till kunderna. För närvarande delger Skatteförvaltningen dock inte handlingarna elektroniskt.

Utöver dessa biträdande uppgifter låter Skatteförvaltningen privata aktörer också utföra vissa uppdrag som inrymmer rent teknisk assistans. Som exempel kan nämnas tillverkning och underhåll av datasystem. Skatteförvaltningen ansvarar då ensam för definieringen och ibruktagandet och dessa uppdrag har inte ens indirekt några konsekvenser för de skattskyldigas eller de deklarationsskyldigas rättsliga ställning.

Beskattningshandlingarna och uppgifterna i dem är sekretessbelagda i enlighet med 1 och 4 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter (1346/1999). Sekretessbelagda uppgifter får lämnas endast till den skattskyldige, en part eller någon annan som har lagstadgad rätt att få uppgifterna. Med stöd av 26 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (495/2005) har Skatteförvaltningen rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter för fullgörandet av ett uppdrag. Sekretessen för beskattningssuppgifterna innebär att de som arbetar med biträdande uppgifter ska iaktta särskild omsorg och att fullgörandet av uppdraget är förenat med ansvar för att uppgifterna hemlighålls.

2 Bedömning av nuläget

2.1 Behandling i olika besvärinstanser av fall med karaktär av prejudikat

De tämligen långa behandlingstiderna i samband med rättegångar som gäller skatteärenden är ett stort problem i dagsläget. Detta gäller generellt när ändring söks i skatteärenden, men av särskild vikt för hela skattesystemets funktion är längden på behandlingstiden för sådana fall som har verkan på ett allmännare plan än enbart för det aktuella fallet. Hit hör de fall som förs till högsta förvaltningsdomstolen. Processen för sökande av ändring varar i genomsnitt fyra till fem år när tiden räknas från begäran om omprövning av eller besvär över beslutet i första instans till högsta förvaltningsdomstolens avgörande.

Inom Skatteförvaltningen utreddes år 2010 behandlingstiderna under olika faser vid sökande av ändring i beskattningsrelaterade fall som högsta förvaltningsdomstolen hade publicerat åren 2008 och 2009. I utredningen gick man igenom sammanlagt 92 skattebesvärärenden som omfattades av Skatteförvaltningens behörighet av vilka 50 ingick i årsboken och 42 publicerades som referat. I mer än två tredjedelar av fallen överklagades förvaltningsdomstolens avgörande. Den vanligaste ärendekategorin gällde inkomstbeskattning, 27 avgöranden. Besvären gällde skatteåren 1995–2006. Största delen av besvären gällde beskattningar som hade verkställts för 2002–2004. Avgörandena för de äldsta skatteåren gällde verkställda efterbeskattningar. I de fall som gällde inkomstbeskattning var medianen för tiden från det att begäran om omprövning anhängiggjordes tills högsta förvaltningsdomstolen meddelade sitt beslut nästan fyra år och var medelvärdet över fyra år. I fråga om tiden från det att rättelsenämnden meddelade sitt beslut tills högsta förvaltningsdomstolen meddelade sitt beslut var medianen över tre år och medelvärdet nästan tre och ett halvt år. Rättelsenämndens beslut meddelades i genomsnitt tio månader efter det att begäran om omprövning anhängiggjorts, och medianen var åtta månader. Medelvärdet för behandlingstiden i

förvaltningsdomstolen var 15,1 månader och i högsta förvaltningsdomstolen 19 månader. Enligt utredningen gällde en knapp tredjedel av fallen förhandsavgörande som meddelats av centralskattenämnden. Den genomsnittliga behandlingstiden i centralskattenämnden var 3,8 månader och i högsta förvaltningsdomstolen 11,3 månader. Största delen av besluten gällde inkomstbeskattning.

År 2009 meddelade förvaltningsdomstolarna totalt 3 657 beslut som gällde beskattning. Medelvärdet för behandlingstiden var 12,4 månader. I statistiken ingår förutom ärenden gällande beskattning som verkställs av Skatteförvaltningen också övriga skatteärenden, till exempel bilskatteärenden. Behandlingstiderna för skatteärenden var längre än det medelvärde på 10,2 månader som räknats ut på basis av samtliga fall som avgjorts vid förvaltningsdomstolarna. År 2009 var medelvärdet för behandlingstiden för högsta förvaltningsdomstolens beslut som gällde beskattning 10,8 månader. Statistiken omfattar 1 024 fall och där ingår bl.a. 300 beslut om farledsavgift samt ärenden som kommit från centralskattenämnden. År 2010 avgjorde förvaltningsdomstolarna på motsvarande sätt sammanlagt 4 293 beskattningsärenden, och deras genomsnittliga behandlingstid var 9,9 månader. År 2010 avgjorde högsta förvaltningsdomstolen 1 274 besvärärenden som gällde beskattning, och den genomsnittliga behandlingstiden var då 10,8 månader. År 2011 hade den genomsnittliga behandlingstiden för skatteärenden vid högsta förvaltningsdomstolen stigit till 14,2 månader och var det totala antalet avgöranden 720 stycken. Vid förvaltningsdomstolarna var den genomsnittliga behandlingstiden för skatteärenden 11,4 månader, och år 2011 avgjorde de regionala förvaltningsdomstolarna sammanlagt 4 124 ärenden.

Av Skatteförvaltningens utredning framgick det att behandlingstiden vid högsta förvaltningsdomstolen för de fall som kommit via centralskattenämnden är betydligt kortare än för andra publicerade fall och i fråga om dem gäller avgörandena i högre grad samskattning och tolkning av ny lagstiftning. Behandlingen av de publicerade fall som kommit till högsta förvaltningsdomstolen via förvaltningsdomstolarna räcker både

vid förvaltningsdomstolen och vid högsta förvaltningsdomstolen längre än behandling av övriga fall. I fråga om inkomstbeskattning koncentreras avgörandena till personbeskattning.

Så som framgår av det föregående får man genom den normala processen för sökande av ändring inte tillräckligt snabbt sådana prejudikat från den högsta rättsinstansen som kan styra Skatteförvaltningen och de lägre instanserna för sökande av ändring vid den skatterättsliga tolkningen av nya bestämmelser och företeelser. Även om utdragna skatteprocesser i första hand är ett problem som rör tillgodoseendet av enskilda skattskyldigas rättsskydd, påverkar fördröjningen av högsta förvaltningsdomstolens prejudikat inte bara dessa skattskyldiga utan också hela skattesystemets funktion på bredare front. Vid beskattningen tvingas man ta ställning till tolkningsfrågor som berör ett stort antal skattskyldiga. Avsaknaden av prejudikat kan orsaka till exempel oenhetlig beskattningspraxis och motstridig avgörandepaxis vid de lägre instanserna för sökande av ändring, varvid behandlingen av ärenden kan anhopas i instanserna och därigenom rättsskyddet försämrats även på bredare front. Att rätta felaktiga beskattningsbeslut i efterhand är dessutom arbetskrävande med tanke på såväl den skattskyldige som Skatteförvaltningen i synnerhet i situationer där ett stort antal liknande fall redan har behandlats inom Skatteförvaltningen och vid en lägre instans före högsta förvaltningsdomstolens avgörande.

Den särskilda karaktären hos fall med karaktär av prejudikat har beaktats i det preventiva rättsskyddssystemet inom beskattningen och vid förfarandet för sökande av ändring i anslutning till det. Det har föreskrivits att ansökningarna som gäller förhandsavgörande från centralskattenämnden och Skatteförvaltningen och besvären över dem ska behandlas skyndsamt. Den skyndsamma behandlingen baserar sig i första hand på behovet av rättsskydd för den skattskyldige som söker förhandsavgörande, men i samband med förhandsavgöranden är det ofta fråga om juridiskt mångtydiga ärenden där de avgöranden som meddelas också kan påverka utformningen av beskattnings- och rättspraxis. När det gäller förhandsavgöranden som Skatte-

förvaltningen meddelar avviker förfarandet för sökande av ändring också från det övriga förfarandet för sökande av ändring inom beskattningen. Ändring i förhandsavgöranden söks direkt hos förvaltningsdomstolen, och de behandlas således inte alls i skatterättsnämnderna eller vid något annat omprövningsförfarande. Olikheten i förfarandet för sökande av ändring har motiverats med samma skäl som den skyndsamma behandlingen.

Ur de enskilda skattskyldigas synvinkel innebär centralskattenämndens förfarande med förhandsavgörande en rätt så snabb möjlighet att få ett bindande ställningstagande på förhand i en viktig beskattningsfråga. För ansökningar om förhandsavgörande är den genomsnittliga behandlingstiden i centralskattenämnden ungefär fyra månader. Med hjälp av förfarandet kan man dock i vissa situationer få högsta förvaltningsdomstolens prejudikat i fråga om tolkningsfrågor som rör ny lagstiftning eller nya företeelser redan innan det blir nödvändigt att ta ställning till frågorna i samband med beskattningsförfarandet. Viktiga prejudikat för till exempel tolkningen av ny lagstiftning fås således i praktiken mycket ofta via centralskattenämndens förfarande med förhandsavgörande. Ungefär en tredjedel av de avgöranden som högsta förvaltningsdomstolen publicerar årligen gäller fall där besvär har anförts över centralskattenämndens förhandsavgörande. Den genomsnittliga behandlingstiden för dessa fall blir ett till ett och ett halvt år när även behandlingstiden i centralskattenämnden medräknas. Den behandlingstid som behövs för att högsta förvaltningsdomstolens avgörande ska fås är således betydligt kortare än vid förfarandet för sökande av ändring i efterhand efter det att beskattningen har verkställts.

Systemet för sökande av ändring i beskattningen i efterhand innehåller inte i dagens läge några särskilda förfaranden som skulle möjliggöra påskyndad behandling av fall med karaktär av prejudikat. Enligt det preventiva rättsskyddssystemet har den skattskyldige tillgång till ett förfarande med ställningstagande på förhand. På motsvarande sätt bör även systemet för sökande av ändring efter det att beskattningen har verkställts inrymma ett förfarande som gör det möjligt

att i särskilda situationer föra fall med karaktär av prejudikat till högsta förvaltningsdomstolen snabbare än inom ramen för det normala förfarandet för sökande av ändring. Längden på sökande av ändring i efterhand bör således förkortas från den nuvarande längden, generellt och i synnerhet när det handlar om fall med karaktär av prejudikat, eftersom högsta förvaltningsdomstolens avgöranden i dessa fall har en betydande styrande verkan på beskattnings- och rättspraxis.

Möjligheterna att förkorta den tid som går åt till sökande av ändring och att förenhetliga systemen för rättelse och överklagande inom beskattningen har diskuterats i flera sammanhang. I betänkandet av kommissionen för utvecklande av rättsskyddet vid beskattningen (kommittébetänkande 1992:7) behandlades olika alternativ för att få prejudikat snabbara. Som ett utvecklingsalternativ nämnde kommissionen möjligheten att vid sökande av ändring kringgå antingen omprövningsfasen eller den dåvarande länsrätten och att det kunde ordnas i första hand på skattemyndighetens eller länsrättens initiativ. I betänkandet kom kommissionen dock fram till att ett sådant förfarande skulle ha inneburit en mycket stor avvikelse från den allmänna rättsinstansordningen och att det skulle ha behövts synnerligen starka grunder för en sådan avvikelse. Enligt betänkandet gick den primära metoden ut på att utreda möjligheterna att få prejudikat snabbare inom ramen för den normala rättsinstansordningen. Enligt betänkandet skulle det vara positivt för en enhetligare beskattningspraxis och en förutsebar skattemässig behandling om prejudikat kunde fås snabbare och om Skatteförvaltningen hade fler möjligheter att inverka på i hurdana ärenden man snabbt kan få högsta förvaltningsdomstolens avgörande. Kommissionen föreslog en bestämmelse som skulle ha gett den dåvarande Skattestyrelsen rätt att begära att ett besvärärende behandlas skyndsamt, om det handlar om ett fall som är viktigt med tanke på styrningen av och enhetligheten i beskattningspraxis. Kommissionens ändringsförslag genomfördes dock inte.

I förvaltningsdomstolarnas verksamhetsberättelse för 2009 har det konstaterats att medel för förkortning av tiden som går åt till

avgörande såväl i högsta förvaltningsdomstolen som i förvaltningsdomstolarna bör utredas och att i varje fall bör en skyndsam handläggning av ärenden som har vittgående betydelse tryggas. Också i högsta förvaltningsdomstolens årsberättelse 2009 har det konstaterats att problemet är den långa tid som beskattningen och ändringssökandet sammanlagt tar i anspråk samt de skillnader i förfarandet som förekommer mellan olika typer av skatter. På motsvarande sätt har det i förvaltningsdomstolarnas verksamhetsberättelse för 2010 konstaterats att för att förvaltningsdomstolarna ska fungera bättre och för att förbättra tillgången till rättsskydd bör handläggningstiderna kunna förkortas ytterligare och produktiviteten förbättras. I förvaltningsdomstolarnas verksamhetsberättelse för 2011 konstateras det att antalet skatteärenden har minskat men att skattemålen har blivit mer komplicerade och att nya mål inom sektorn för grå ekonomi blir anhängiga. Beskattningen har också en stor ekonomisk betydelse.

Vid justitieministeriet bereds ett förslag om att ändra lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) så att lagens tillämpningsområde utvidgas till att omfatta även förvaltningsdomstolarna. Avsikten är att ge parterna rättsskydd genom ett sådant effektivt nationellt rättsskyddsmedel som förutsätts i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna när rättegången i ett förvaltningsärende, såsom ett skatteärende, fördröjs.

När dröjsmålgottgörelsen räknas ut ska rättegången i allmänhet anses ha börjat från det att den begäran om omprövning som föregår besvären har väckts. Systemet för sökande av ändring inom beskattningen omfattar i regel tre instanser och består av omprövningsförfarande i skatterättelsenämnden och behandling i två förvaltningsdomstolar. Systemet för sökande av ändring inom beskattningen kan således i detta hänseende jämföras med trestegsmodellen för de allmänna domstolarna.

Med tanke på den genomsnittliga totala behandlingstiden inom processen för sökande av ändring i beskattningen kan bestämmelserna om dröjsmålgottgörelse bli tillämpliga i många fall. Eftersom besvärärendena har

blivit allt mer komplicerade till sin karaktär, finns det risk för att de totala behandlingstiderna förlängs ytterligare. Därför gäller det att sträva efter att utforma förfaranden för att främja en allmän förkortning av den genomsnittliga behandlingstiden. Den procedurreform som gäller prejudikatbesvär främjar denna strävan.

2.2 Förfarandet med förhandsbesked inom inkomstbeskattningen

Om ett förhandsbesked är förenat med besvärreservation från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, har förhandsbeskedet ingen större betydelse för sökanden. I regeringspropositionen om förfarandet med förhandsbesked (RP 46/1996 rd) betonades därför att det är viktigt att reservering av besvär rätt inte blir vanligare än vad en behörlig bevakning av skattetagarnas fördel kräver. Reservationsförfarandet motiverades bl.a. med att det var mindre belastande för det dåvarande systemet med skatteombud än en modell där Skatteförvaltningen meddelar överklagbara förhandsavgöranden. Skatteombudet, i dagens läge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, skulle inom en kort besvärstid i stället för att reservera besvär rätt uppgöra en besvärsskrift vid hot om att besvär rätten går förlorad. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har lämnat besvärreservation i 15–30 förhandsbesked per år. Antalet är litet, vilket innebär att det belastningsproblem som nämns i motiveringen inte existerar i praktiken. Den korta tiden för sökande av ändring är inte heller något problem, eftersom motsvarande korta tid för sökande av ändring också gäller centralskattenämndens förhandsavgöranden och Skatteförvaltningens förhandsavgöranden.

Förfarandet med reservation har dock ansetts vara välfungerande. Om förhandsbeskedet har varit positivt ur den skattskyldiges synvinkel och ingen reservation har lämnats, har den skattskyldige redan efter att ha fått förhandsbeskedet kunnat notera att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inte kommer att söka ändring i beskattning som verkställts enligt förhandsbeskedet. Den skattskyldige har således kunnat vidta sina planerade åtgärder genast efter att ha fått för-

handsbeskedet. I denna proposition föreslås det att förfarandet bevaras och utvidgas så att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, av särskilda skäl inom sin besvärstid med bindande verkan ska kunna meddela att enheten inte kommer att söka ändring i förhandsavgörandet. Förfarandet ska gälla alla skatteslag och kunna tillämpas på fall där det av särskild, objektivt sett grundad anledning är befogat att få enhetens bindande ställningstagande före besvärstidens utgång. Bestämmelsen ska tillämpas undantagsvis, eftersom tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt också annars är bara 30 dagar från det att beslutet om förhandsavgörande fattades och det måste reserveras tillräckligt med tid för avgörande av besvärsrätten.

Så som konstaterats i avsnitt 1.2 har det av en utredning som gjorts inom Skatteförvaltningen framgått att antalet för den skattskyldige partiellt eller fullständigt negativa förhandsbesked utgjorde ungefär en fjärdedel av det totala antalet förhandsbesked som innehöll ett avgörande i sak. Den skattskyldige har inte på samma sätt som i fråga om andra förhandsavgöranden fått söka ändring i ett för den skattskyldige negativt förhandsbesked. Avsaknaden av möjligheten att söka ändring kan inte anses vara tillbörlig med tanke på den skattskyldiges rättsskydd. Eftersom centralskattenämnden inte meddelar förhandsbesked i ärenden som Skatteförvaltningen redan har avgjort, har den skattskyldige kunnat föra en rättsfråga som avgjorts genom förhandsbesked till högre rättsinstanser endast med rättsmedel inom den ordinarie beskattningen. Det har då gått avsevärt mycket tid till processen för sökande av ändring. Förfarandet har i praktiken lett till att de skattskyldiga inte har genomfört arrangemang i fråga om vilka förhandsbeskeden har varit negativa för deras del eller som har inrymt en reservation från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Tolkningsfrågor som innehåller förhandsbesked har då inte heller alls kommit till domstolarna för avgörande, vilket också har kunnat fördröja eller förhindra uppkomsten av rättspraxis för ämnesområdet och därigenom försämra den allmänna förutsebarheten inom beskattningen.

2.3 Överklagande hos förvaltningsdomstolen vid lotteri-, mervärdes- och överlåtelsebeskattning och i vissa ansökningsärenden

Inom mervärdesbeskattningen, lotteribeskattningen och överlåtelsebeskattningen finns det inte något omprövningsförfarande och meddelar Skatteförvaltningen inte något särskilt beslut om rättelse på den skattskyldiges besvär, om Skatteförvaltningen anser att besvaren inte ger anledning att rätta beslutet. Skatteförvaltningen ska dock pröva ärendet, höra parterna och vid mervärdes- och överlåtelsebeskattning till sist avge sitt utlåtande.

Inom dessa skatteslag har Skatteförvaltningen hand om processledningen i fråga om skattebesvär förfarandet under den första fasen, inte förvaltningsdomstolen så som till exempel inom inkomstbeskattningen. Enligt det nuvarande förfarandet kan förvaltningsdomstolen inte leda processen ända från början.

Inom vissa kategorier av ärenden tillämpas uteslutande bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen på besvär förfarandet. Förfarandet tillämpas dels i situationer där det inte finns några bestämmelser om besvär förfarandet, dels i situationer där det hänvisas till förvaltningsprocesslagen. I lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund finns det dock en bestämmelse om att det krävs besvärstillstånd för rätt att anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, men det föreskrivs inte särskilt om besvär i första instans. På förfarandet tillämpas således till denna del förvaltningsprocesslagen. Också i dessa situationer innebär den oenhetliga regleringen av systemet för sökande av ändring att tydligheten och följdriktigheten i systemet försämras.

2.4 Besvär rätt hos högsta förvaltningsdomstolen

Systemet för sökande av ändring inom beskattningen är oenhetligt också i fråga om huruvida det krävs besvärstillstånd för överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen. I regel krävs det besvärstillstånd, men till exempel i 122 § i inkomstskattelagen avsedda beslut om undantagstillstånd för rätten att dra

av förluster får föras till högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen bör i högre grad än för närvarande kunna koncentrera sig på sådant som rättssäkerheten förutsätter av den högsta rättsinstansen. Förvaltningsförfarandets utveckling och systemet med förvaltningsdomstolar i två steg erbjuder goda möjligheter att utvidga området för besvärstillståndsregleringen vid överklagande av förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen. I skatteärenden krävs det redan nu i regel besvärstillstånd, och det kan inte anses vara motiverat att enskilda kategorier av beskattningsärenden faller utanför systemet med besvärstillstånd. Systemet med besvärstillstånd bör således omfatta alla skatteärenden som behandlas av förvaltningsdomstolarna.

2.5 Hörande av Skatteförvaltningen vid besvärsförfarande samt myndighetens tid för och rätt att söka ändring

Hörande av en enhet inom Skatteförvaltningen och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt

Förfarandena för hörande av en enhet inom Skatteförvaltningen och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt varierar från ett skatteslag till ett annat. Exempelvis vid inkomstbeskattning, forskottsuppbörd, fastighetsbeskattning samt arvs- och gåvobeskattning leder förvaltningsdomstolen skattebesvärsprocessen ända från början. Parter i rättegången är den skattskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Huvudregeln är att den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beskattningsbeslutet inte hörs under besvärsprocessen, utan talan förs av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Om förvaltningsdomstolen anser det vara nödvändigt kan den givetvis begära att den myndighet som fattat beslutet avger utlåtande om besvären. Förvaltningsdomstolen kan också avgöra ett ärende utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattintresset i ärendet understiger 3 000 euro. Förfarandet är tydligt och medför inga parallella skrivelser eller överlappande arbete för myndigheten.

Vid mervärdesbeskattning och överlåtelsebeskattning leds besvärsprocessen till en början av Skatteförvaltningen, varvid den berörda enheten inom Skatteförvaltningen och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt avger ett utlåtande och ett bemötande med anledning av den skattskyldiges besvär. Besvärsförfarandet för dessa skatteslag inrymmer inte heller någon motsvarande möjlighet att låta bli att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt i obetydliga ärenden som den möjlighet som gäller i fråga om andra skatteslag.

Förfarandena bör förenhetligas så att förvaltningsdomstolen leder besvärsprocessen från ett så tidigt skede som möjligt. Det bör också strävas efter att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt som part i rättegången i regel för myndighetens talan i besvärsprocessen. Förfarandet för hörande bör luckras upp även på så vis att förvaltningsdomstolen kan avgöra obetydliga skattebesvärsärenden utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Utifrån erfarenheter kan regleringen av ärenden som kan betraktas som obetydliga utvecklas så att den nuvarande gränsen 3 000 euro höjs till 6 000 euro. Samtidigt preciseras regleringen också genom kvalitativa definieringar av saken så att hörande ska genomföras också i situationer där gränsbeloppet underskrids, om det aktuella ärendet lämnar rum för tolkning eller är oklart. På samma sätt som för närvarande bör bestämmelsen om att inte höra inte vara förpliktande utan bara berättigande för förvaltningsdomstolen.

För att bedöma ändringens verkan analyserade man vid Skatteförvaltningen sammanlagt 222 beskattningsavgöranden som förvaltningsdomstolarna meddelat i mars 2012. Cirka 30 procent av fallen gällde beskattning av personlig inkomst (67 avgöranden), ca 25 procent fordonsbeskattning (57 avgöranden), ca 20 procent beskattning av näringsinkomst (39 avgöranden) och ca 10 procent mervärdesbeskattning (28 avgöranden).

I ca 40 procent (29 avgöranden) av de fall som gällde beskattning av personlig inkomst var skatteintresset lägre än 3 000 euro och i ca 20 procent (13 avgöranden) låg skatteintresset mellan 3 000 och 6 000 euro. Inom beskattningen av näringsinkomst översteg

skatteintresset 6 000 euro i ca 95 procent av fallen. Inom fordonsbeskattningen understeg skatteintresset 3 000 euro i samtliga fall. Inom mervärdesbeskattningen var skatteintresset lägre än 3 000 euro i ca 20 procent (6 avgöranden) av fallen och låg skatteintresset mellan 3 000 och 6 000 euro i två fall. I materialet var skatteintresset över 6 000 euro i ca 70 procent av de fall som gällde mervärdesbeskattning. I hela materialet var skatteintresset lägre än 3 000 euro (104 avgöranden) i 47 procent av fallen, och i 7 procent (16 avgöranden) låg skatteintresset mellan 3 000 och 6 000 euro och i 46 procent (102 avgöranden) översteg skatteintresset 6 000 euro.

Inom beskattningen av personlig inkomst gällde inkomstbeskattningsfallen med obetydligt skatteintresse i huvudsak utgifter för inkomstens förvärvande, kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga, ökning av levnadskostnaderna och hushållsavgifter. Analysen visar att en höjning av gränsen för hörande är av särskild betydelse inom beskattningen av personlig inkomst. Gränsdragningen har dessutom betydelse inom mervärdesbeskattningen och fordonsbeskattningen, där det hittills inte har funnits någon sådan gräns.

I analysen undersöktes också hur förvaltningsdomstolarna hade avgjort de fall där förvaltningsdomstolen inte hade begärt något bemötande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. I materialet fanns det sammanlagt 30 sådana fall. I 70 procent (21 fall) avgjorde förvaltningsdomstolarna ärendet så att den skattskyldiges besvär förkastades helt och hållet. I två fall sändes ärendet tillbaka till Skatteförvaltningen och i två fall prövade förvaltningsdomstolen inte besvären. Besvären godkändes i sin helhet i två fall och partiellt i tre fall. Enligt utredningen fungerar förfarandet för hörande på avsett sätt och kommer inte heller den höjda gränsen att äventyra skattetagarnas rätt.

Tid för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt

Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har ställning som part i skatteprocessen. Om ingenting annat föreskrivs om när tiden

för sökande av ändring börjar, räknas tiden för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt från delfäendet av beskattningsbeslutet. Eftersom Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är en myndighet och ingår i Skatteförvaltningen, ska dess tid för sökande av ändring i huvudregel börja löpa från det att beskattningsbeslutet fattades. På så vis kan man undvika ett internt officiellt delgivningsförfarande för myndigheten.

Myndighetens rätt att söka ändring i anslutning till utomståendes skyldighet att lämna uppgifter

Enligt gällande reglering får Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inte söka ändring i beslut som gäller utomståendes skyldighet att lämna uppgifter, vilket avviker från det som gäller för beskattningen i övrigt. Också i ärenden som rör utomståendes skyldighet att lämna uppgifter kan det förekomma situationer där det är befogat att också myndigheten för beslutet till domstol. Även om beslut som gäller uppgiftsskyldigheten inte handlar om den egentliga beskattningen, bör myndigheten ha rätt att söka ändring, om förvaltningsdomstolen till skillnad från det som Skatteförvaltningen har ansett i sitt beslut anser att det inte finns någon skyldighet att lämna uppgifter. Påförande av försumelseavgift handlar i sin tur om en sådan sanktion i anslutning till beskattningen där det bör föreskrivas om en normal möjlighet att söka ändring också på skattetagarens vägnar. Regleringen av myndighetens rätt att söka ändring bör också vara så enhetlig som möjlig inom olika delområden av beskattningen och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt bör således som den skattskyldiges motpart agera konsekvent i alla skatteprocesser.

2.6 Behandling av begäran om omprövning där skatteintresset är obetydligt och av upphävande av beskattning enligt uppskattning

Skatterättelsenämnderna behandlar årligen ca 27 000 ärenden där omprövning begärs. Merparten av dem gäller beskattning av per-

sonliga inkomster. För att tiderna för behandling av begäran om omprövning ska kunna förkortas och för att man allt bättre ska kunna göra det möjligt för nämndens ordförande och fyra medlemmar i en utökad sektion att koncentrera sig på behandlingen av mångtydiga fall, bör uppgiftsfördelningen för ordföranden och en medlem i en begränsad sektion ses över. Liksom för närvarande bör uppgiftsfördelningen mellan den utökade och den begränsade sektionen också motsvara den gräns för hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt som anges i 69 § i lagen om beskattningsförfarande. Därför bör den gräns som bestämmer uppgiftsfördelningen mellan den utökade och den begränsade sektionen höjas från 3 000 euro till 6 000 euro.

Inom samfundsbeskattningen gäller ungefär en tredje del av alla ärenden där omprövning begärs avlyftande av beskattning som verkställts enligt uppskattning. För att behandlingstiderna för dessa, i regel klara och tydliga, fall ska kunna förkortas bör Skatteförvaltningen kunna upphäva den beskattning den verkställt enligt uppskattning och verkställa beskattningen på nytt i de fall där den skattskyldige lämnar in en skattedeclaration först efter det att ordinarie beskattningen har slutförts och beskattningen redan har verkställts genom uppskattning.

2.7 Den behöriga förvaltningsdomstolen i Koncernskattecentralens beslut som gäller beskattning

Helsingfors förvaltningsdomstol är enligt 34 § i lagen om Skatteförvaltningen behörig domstol vid besvär som anförts över Koncernskattecentralens beslut. En motsvarande bestämmelse fanns tidigare i 13 § 4 mom. i lagen om skatteförvaltningen (1557/1995). Bestämmelsen togs in i den lagen i samband med att Koncernskattecentralen inrättades. Koncernskattecentralen var då en självständig myndighet, ett skatteverk, med hela landet som ämbetsområde. Det ansågs då vara ändamålsenligt att besvär över beskattning av skattskyldiga som beskattas inom Koncernskattecentralen alltid behandlas av en och samma förvaltningsdomstol. Till denna lösning bidrog det specifika hos Koncernskatte-

centralens kundkrets och hos de skatterättsliga frågorna i anslutning till beskattningen av kunderna.

År 2006 föreslogs det i regeringspropositionen RP 189/2006 rd att den särskilda besvärsvägen till Helsingfors förvaltningsdomstol skulle upphävas. När finansutskottet behandlade propositionen (FiUB 33/2006 rd) ändrade det lagförslaget och kvarhöll systemet. Utskottet ansåg i sitt betänkande att det att Koncernskattecentralens kunders skatteärenden har en speciell karaktär och det att det förekommer en koncernkoppling mellan olika bolag är det främsta argumentet för att besvären ska handläggas centraliserat. Utskottet ansåg att om besvären splittrades upp skulle granskningen på koncernnivå omintetgöras och kunde också leda till att samma rätts- eller bevisfråga prövas av såväl Helsingfors förvaltningsdomstol som en eller flera regionala förvaltningsdomstolar.

Koncernskattecentralens ställning inom Skatteförvaltningens organisation har ändrats efter det att centralen inrättades. Vid ingången av 2007 utvidgades dess kundkrets betydligt. Likaså ändrades Skatteförvaltningens organisation och verksamhets sätt vid ingången av september 2010 enligt en engradig modell så att beskattningen verkställs av en enda myndighet som kallas Skatteförvaltningen. Efter ändringen har Skatteförvaltningen hela landet som sitt verksamhetsområde, och det föreskrivs särskilt om dess enheter genom förordning av statsrådet. Dessa ändringar har tillsammans lett till att Koncernskattecentralens ställning inom Skatteförvaltningen och grunden för bestämmande av dess uppgifter ser annorlunda ut än när koncernskattecentralen inrättades.

För en enhetlig och resultatrik skötsel av beskattningsuppgifterna är det viktigt att arbetsuppgifterna kan fördelas mellan och utföras på ett smidigt sätt vid olika verksamhetsenheter inom Skatteförvaltningen, vilkas arbetsfördelning anges närmare i Skatteförvaltningens interna arbetsordningar. Målet är att beskattningen ska verkställas utan hinder av gränserna mellan verksamhetsenheterna så att Skatteförvaltningens resurser och verksamhetsenheternas specialakkunskap utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt. Detta innebär bl.a. att man vid Koncernskattecentralen vid

behov kan avgöra även andra beskattningsfrågor än sådana som rör de bolag som utnämns som kunder hos Koncernskattecentralen. Antalet beslut av Koncernskattecentralen kan då öka, varvid även antalet besvär över besluten kan öka. På motsvarande sätt bör beskattningsuppgifter som gäller Koncernskattecentralens kunder kunna utföras vid andra företagsskattebyråer, om det för uppgifterna inte krävs specialkunskap som rör denna kundkrets.

Dessutom är utnämningen som skattskyldig som ska beskattas vid Koncernskattecentralen och på motsvarande sätt upphörandet av Koncernskattecentralens behörighet förenade med situationer där koncernbolag eller ett enskilt koncernbolags olika skatteår beskattas dels vid Koncernskattecentralen, dels vid andra företagsskattebyråer. Eftersom den behöriga förvaltningsdomstolen bestäms utifrån beslutsfattaren, kan besvären således för närvarande fördelas på två eller flera olika förvaltningsdomstolars behörighet, om beslut som gäller en enskild skattskyldig eller olika koncernbolag har fattats både vid Koncernskattecentralen och vid någon annan företagsskattebyrå.

På dessa grunder kan det inte längre anses vara ändamålsenligt att besvären behandlas centraliserat vid Helsingfors förvaltningsdomstol. Dessutom utvecklas förvaltningsdomstolarna med sikte på att de ska bli så jämstarka som möjligt och ha enhetliga uppgiftsområden. Vid justitieministeriet pågår en beredning som syftar till att slå samman förvaltningsdomstolarna från och med 2014 så att Kouvola och Kuopio förvaltningsdomstolar blir en enda förvaltningsdomstol och så att Rovaniemi och Uleåborgs förvaltningsdomstolar slås samman på motsvarande sätt. Det harmonierar illa med denna utvecklingslinje att beslut av en viss verksamhetsenhet inom Skatteförvaltningen ska överklagas hos en enda förvaltningsdomstol till skillnad från det som gäller inom det allmänna systemet för överklagande.

2.8 Uppskov med betalning av skatter och betalningsarrangemang

I dagens läge kan Skatteförvaltningen tillämpa två förfaranden för att komma överens

om betalningstiden med en skattskyldig som har tillfälliga betalningssvårigheter. Uppskov med betalning av skatt beviljas eller betalningsarrangemang vidtas för att trygga uppbördens av skatt i en situation där inflödet av skatt annars äventyras eller det finns behov av att underlätta situationen för den skattskyldige. I bägge fallen avbryts uppbördens av skatt och räknas det ut en ränta på den obetalda skatten.

Skatteförvaltningen har meddelat anvisningar om förutsättningarna för betalningsarrangemang. Bestämmelser om förutsättningarna för uppskov finns i olika skattelagar. Det finns inte några uttömmande anvisningar eller bestämmelser om någotdera förfarandet. Inom bägge förfarandena har det varit ändamålsenligt att ha så flexibla möjligheter för beviljande av betalningstid att de omfattar även situationer som är sällsynta eller av särskild karaktär. I praktiken har i huvudsak enhetliga förutsättningar tillämpats i samband med uppskov och betalningsarrangemang, men det förekommer dock vissa skillnader. För skatt i utsökning kan man inte komma överens om betalningsarrangemang med Skatteförvaltningen. Uppskov är en möjlighet också i det fallet.

Dessa två förfaranden skiljer sig från varandra när det gäller anhängiggörandet, behandlings sättet och innehållet i servicen. Det är därför tänkbart att man i en situation som i sak är likartad kommer fram till olika resultat beroende på vilket förfarande som tillämpas. Ett centralt problem är att förfarandena trots allt är parallella och överlappande i sak.

Inom Skatteförvaltningen medför de parallella förfarandena arbetsuppgifter vid olika verksamhetsställen, och överlappande kostnader orsakas också av instruktioner och underhåll av datasystem för de två förfarandena. Nuläget är problematiskt också med anledning av övergången till skattekontoförfarandet. Uppskovsförfarandet gäller en viss skatterat och lämpar sig därför inte för den grundläggande idén om saldobehandling enligt skattekontoförfarandet. Vid betalningsarrangemang behandlas däremot redan nu skatteraterna som helhet, och därför är förfarandet redan i princip förenligt med målen för skattekontoförfarandet och lämpar sig även i framtiden bättre än uppskov som indriv-

ningsåtgärd anpassad till skattekontoförfarandet.

2.9 Befrielse från skatt

Ärenden som gäller befrielse från skatt behandlas av flera myndigheter, nämligen Skatteförvaltningen, kommunerna och församlingarna. Beslutsrätten har spridits ut till olika aktörer, och bortsett från Skatteförvaltningen och de största kommunerna har det inte uppkommit några kompetenskoncentrationer som är specialiserade på dessa ärenden. Av det stora antalet aktörer och de relativt få ärenden som ska behandlas följer att beslutspraxisen och kvaliteten på besluten varierar. Oenhetligheten i beslutspraxis ökar av de juridiska hindren för myndigheternas utbyte av information och också av det att det inte har uppkommit några gemensamma tillvägagångssätt för myndigheterna. Skatteförvaltningen har inte heller rätt att genom harmoniserande anvisningar styra kommunernas beslutsverksamhet, och kommunerna har inte sinsemellan utformat några enhetliga linjer för besluten. Beslut om befrielse från statskatt och kommunalskatt för en skattskyldig kan stå i konflikt när Skatteförvaltningen och kommunen självständigt avgör ansökan om skattelättnad för ett och samma skatteår. Den decentraliserade behörigheten äventyrar således möjligheterna att bemöta skattskyldiga likvärdigt.

Det utspridda verksamhetssättet är inte heller kostnadseffektivt, eftersom samma ansökan i princip behandlas till och med hos tre myndigheter. Om ansökan i fråga om alla skattetagare kan avgöras på en gång av en enda myndighet, kommer besluten att ha bättre kvalitet och vara enhetligare samtidigt som verksamheten blir produktivare och präglas av bättre resurshushållning.

2.10 Förseningsavgift

Förseningsavgift ska påföras skilt för varje skatteslag varje gång som periodskattedeklarationen lämnas in för sent. Om förseningsavgift som är lägre än 5 euro ska påföras, påförs en förseningsavgift på 5 euro för varje periodskattedeklaration som lämnats in för

sent och särskilt för varje skatteslag. Exempelvis flera små försummelse av mervärdeskatt i rad under samma period leder de till flera avgifter på 5 euro, vilket inte kan anses vara ändamålsenligt.

Om förseningstiden är ett år, uppgår förseningsavgiftens belopp enligt lagen till 20 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent. Om förseningstiden är två år, uppgår förseningsavgiftens belopp enligt lagen till 40 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent. Enligt lag kan förseningsavgiften uppgå till högst 100 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent. Maximibeloppet är till denna del större än den i lag föreskrivna högsta skatteförhöjning som före skattekontots tid påfördes i liknande situationer, vilket innebär att regleringen till denna del avviker från den reglering som gällde för skatteförhöjning. Så här långa förseningstider är dock i praktiken sällsynta, och beloppet av den skatt som deklarerats för sent är då vanligen ganska litet. I situationer av detta slag har förseningsavgiften i praktiken lindrats från fall till fall.

I praktiken påförs skatteförhöjning i stället för förseningsavgift, om det bestäms att den skattskyldige ska betala skatt med avvikelse från de uppgifter som den skattskyldige lämnat i skattedeklarationen eller enligt uppskattning. Förseningsavgift tillämpas således i situationer där den ordinarie beskattningen baserar sig på de uppgifter som den skattskyldige har lämnat. Förseningsavgiften bestäms som en schematisk procentuell andel på basis av förseningstiden och beloppet av den skatt som deklarerats för sent och det inte beaktas den klandervärda gärningen från fall till fall. Den schematiska naturen förorsakar att i några fall, när förseningstiden är ganska lång, kan lindringen av förseningsavgiften anses vara ändamålsenligt

2.11 Återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift

Förfarandet för återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift avviker från det förfarande som tillämpas på andra skatter som omfattas av tillämpningsområdet för skattekontot. Arbetsgivares socialskyddsavgifter som betalats till för högt belopp kan inte på

samma sätt som i fråga om andra skatteslag deklarerar som negativa belopp i periodskattedecklarationen. Detta medför onödigt arbete för såväl de skattskyldiga som Skatteförvaltningen.

2.12 Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. I lagstiftningen om Skatteförvaltningen finns inga bestämmelser om rätten att delegera uppgifter till privata aktörer. Det har ansetts att det inte behövs någon reglering, eftersom de delegerade uppgifterna har betraktats som biträdande, teknisk informationsbehandling vid Skatteförvaltningen, inte som sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i grundlagen.

Riksdagens biträdande justitieombudsman tog i sitt avgörande dnr 848/2/11 ställning till att man endast på basis av avtal delegerar den optiska inläsningen av Skatteförvaltningens blanketter till ett privat bolag. Biträdande justitieombudsmannen ansåg i ljuset av värderingarna bakom och målen med 124 § i grundlagen samt utgående från grundlagsutskottets tidigare utlåtandep Praxis att saken bör regleras genom lag. Enligt biträdande justitieombudsmannen är det frågan om biträdande uppgifter i anslutning till verkställande av beskattning vilka har anförtrots ett privat bolag utan att ha stöd i lagstiftningen. Då uppdraget nu inte sköts med stöd av lag, omfattas inläsningsservicen inte av någon skyldighet att följa de allmänna förvaltningslagarna och arbetar inte de som behandlar Skatteförvaltningens blanketter under tjänsteansvar, även om det i ett avtal med en privat aktör kan skrivas in att de allmänna förvaltningslagarna ska iakttas. Biträdande justitieombudsmannen ansåg att finansministeriet bör

vidta brådskande lagberedningsåtgärder för att rätta till rättsläget.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen

I denna proposition föreslås det att ett förfarande med prejudikatbesvär införs inom beskattningen. Avvikelse från systemet med sökande av ändring hos tre instanser i fråga om beskattning ska kunna göras så att en av instanserna, förvaltningsdomstolen, kringgås. Under vissa förutsättningar ska skatterättsenämndens beslut således få överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen. Det föreslagna förfarandet motsvarar i huvuddrag det förfarande med prejudikatbesvär som används vid de allmänna domstolarna.

Systemet för sökande av ändring som gäller beskattning består i regel av tre steg och när ändring söks finns det en tydlig konstellation med två parter. Skatteärenden behandlas vid ett obligatoriskt omprövningsförfarande som föregår besvärshörsfasen samt vid ett ordinarie besvärshörsförfarande. Ändring söks numerärt sett mycket och fallen kan ha avsevärd ekonomisk betydelse. Högsta förvaltningsdomstolens prejudikat har större betydelse inom beskattningen än inom de flesta andra förvaltningsområden, eftersom samma tolkningsproblem vanligen berör ett flertal skattskyldiga. Även om skatterättsenämnden inte är någon domstol är den på grund av sin sakkunskap och sin självständiga beslutsrätt av särskild betydelse inom systemet för sökande av ändring. Nämnden är första instans för sökande av ändring och omprövningsförfarandet säkerställer att det vanligen är bara genuina rättstvister som förs till domstol. Ett bevis på nämndens sakkunskap är att behörighetsvillkor för skatterättsenämndens ordförande är god förtrogenhet med beskattningen och att även nämndens medlemmar ska vara förtrogna med beskattning. Skatterättsenämnden har självständig beslutsrätt i sina uppdrag. Inom övriga förvaltningsområden finns det inte något motsvarande från förvaltningen fristående organ som behandlar

begäran om omprövning som första instans och förekommer det inte något tvåpartsförhållande vid sökande av ändring. Av dessa orsaker avviker omprövningsförfarandet vid beskattningen från det förfarande som tillämpas allmänt i samband med förvaltningsärenden. Det kan därför anses vara motiverat att införa ett förfarande med prejudikatbesvär i fråga om de ärenden där nämnden behandlar begäran om omprövning, även om det inte finns något motsvarande förfarande i fråga om övriga förvaltningsärenden.

Ett centralt syfte med propositionen är att man snabbare än för närvarande ska få högsta förvaltningsdomstolens avgörande i en rättsfråga med karaktär av prejudikat som aktualiserats vid ordinarie beskattning eller under omprövningsfasen. Det här kommer att förbättra de skattskyldigas rättsskydd och skattesystemets allmänna funktion genom att beskattningen blir enhetligare, mera förutsebar och rättssäkrare, vilket också kan ses som ett led i Finlands internationella skattekonkurrenskraft. Eftersom de fall som avgjorts som prejudikatbesvär baserar sig på besvärstillstånd som beviljats på prejudikatsgrund, kommer högsta förvaltningsdomstolen sannolikt att publicera sina avgöranden, vilket också kan komma att minska behovet av att söka ändring och därigenom förebygga anhopningar av ärenden vid instanserna för sökande av ändring. Dessutom förebygger förfarandet med prejudikatbesvär uppkomsten av motstridig rättspraxis, eftersom högsta förvaltningsdomstolens beslutslinje blir känd i ett tidigare skede än för närvarande.

För tillämpning av förfarandet med prejudikatbesvär kommer det att förutsättas för det första att det handlar om ett skatteslag där besvärshörsfasen föregås av ett självständigt omprövningsförfarande. För tillämpning av förfarandet förutsätts det för det andra att skatterättelsenämnden är första instans för sökande av ändring och samtidigt den som fattar ändringsbeslutet. Prejudikatbesvär ska få anföras vid inkomstbeskattning, fastighetsbeskattning samt arvs- och gåvobeskattning. Prejudikatbesvär ska inte tillämpas i fråga om de beslut vid ett omprövningsförfarande där Skatteförvaltningen har avgjort ärendet. Förfarandet med prejudikatbesvär ska således kunna tillämpas på sådana avgöranden i sak

som skatterättelsenämnden har meddelat med anledning av begäran om omprövning av en skattskyldig eller av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Förfarandet med prejudikatbesvär ska aktualiseras endast i de fall där det är speciellt viktigt att högsta förvaltningsdomstolens prejudikat fås enligt ett påskyndat förfarande. Ett beslut av skatterättelsenämnden vid ett omprövningsförfarande ska få överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen bara när det handlar om ett fall med karaktär av prejudikat. Förvaltningsdomstolen ska kunna kringgå bara i viktiga frågor om hur lagen ska tolkas och där avsaknaden av högsta förvaltningsdomstolens prejudikat medför betydande problem för enhetligheten och förutsebarheten inom beskattningspraxis. Med hänsyn till de förutsättningar som gäller för att förfarandet ska kunna tillämpas kommer det att tillämpas endast sällan. Införandet av förfarandet kommer således i praktiken inte att försvaga förvaltningsdomstolarnas ställning i processen för sökande av ändring.

Alternativa metoder för att få prejudikat snabbare

Lagstiftningen omfattar för närvarande riktigt med ärendekategorier som enligt lag ska behandlas skyndsamt i högsta förvaltningsdomstolen och före det i förvaltningsdomstolen. Inom beskattningen är ärenden av detta slag i typiska fall förhandsavgöranden. Under beredningen av propositionen diskuterades alternativet att utfärda bestämmelser om att skatteärenden med karaktär av prejudikat ska behandlas skyndsamt. Det skulle också vara möjligt att föreskriva om ett förfarande där den skattskyldige eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt lägger fram ett grundat yrkande om att ärendet ska behandlas skyndsamt. En annan möjlighet är att föreskriva om att förvaltningsdomstolen själv får avvika från den huvudsakliga behandlingsordningen baserad på anhängiggörande, om det är frågan om ett fall med karaktär av prejudikat. Dessa alternativa förfaranden innebär inte några avvikelser från den allmänna rättsinstansordningen och är i och för sig

primära metoder för att prejudikat ska kunna fås snabbare.

Skatteförvaltningen har också redan nu genom informella metoder kunnat uppmärksamma förvaltningsdomstolen på att det i en skattskyldigs sak eller mera allmänt i en viss typ av rättsfråga vore befogat att få ett avgörande med karaktär av prejudikat för att rättsläget ska bli klarare. Även om detta förfarande skulle anges i lag, ska en myndighets begäran om skyndsamt behandling inte kunna binda den oavhängiga domstolen. Med hänsyn till karaktären hos processen för sökande av ändring som gäller beskattning bör även parterna i processen ha möjlighet att lägga fram en begäran om skyndsamt behandling. Eftersom tröskeln för att lägga fram en begäran om skyndsamt behandling skulle vara betydligt lägre än för att göra en explicit reglerad tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär, är det också sannolikt att parterna skulle lägga fram rikligt med yrkanden om skyndsamt behandling även om det inte fanns någon objektiv grund för skyndsamt behandling.

Om det föreskrivs att skatteärenden med karaktär av prejudikat ska behandlas skyndsamt, kommer det redan nu rikliga antalet ärenden som ska behandlas skyndsamt att öka ytterligare. Dessutom kan tolkningen av om det är frågan om ärenden med karaktär av prejudikat belasta domstolarna i betydande grad, eftersom besvärsmyndigheten måste bedöma om skyndsamt behandling kan anses vara nödvändig till exempel med tanke på enhetligheten i beskattnings- och rättspraxis. På grund av dessa omständigheter kan det inte anses vara ändamålsenligt att utfärda bestämmelser om skyndsamt behandling eller att införa förfaranden för bedömning av skyndsamtheten. Dessa främjar inte heller målet att få ett slutligt avgörande i sak snabbare än för närvarande. Ett förfarande av detta slag kan också leda till att behandlingen av andra skatteärenden fördröjs ytterligare.

Under beredningen av propositionen utredes också möjligheten att genomföra förfarandet med prejudikatbesvär så att omprövningsfasen kringgås, varvid Skatteförvaltningens beskattningsbeslut skulle överklagas direkt hos förvaltningsdomstolen. Beskattningsbesluten fattas dock vid en årlig be-

skattningsprocess som har en strikt tidsfrist och där man undersöker riktigheten hos de inlämnade skattedeklarationerna och uppgifterna i dem. Antalet fall som behandlas och även antalet tjänstemän som fattar beskattningsbeslut är stort. Dessutom bör det noteras att varje enskilt beskattningsbeslut utgör ett slags helhet som kan innehålla avgöranden som gäller flera olika saker. Beskattningsbesluten motiveras inte heller alltid i detalj.

Begäran om omprövning i första instans är den första fasen där ett stridigt ärende konkretiseras processuellt som ett klart yrkande samt som ett beslut och som motiveringar till beslutet. Under denna fas får man ofta också tilläggsutredning om faktauppgifterna. Det är ofta först i detta skede som juridiskt mångtydiga ärenden reduceras till tydliga rättsfrågor. Med hänsyn även till rättelsenämndens mångsidiga sakkunskap, kan rättelsenämnden också mera ingående bedöma fallets karaktär av prejudikat än vad som är möjligt under beskattningsfasen i första instans. Innan omprövning begärs och innan begäran om omprövning behandlas och avgörs finns det således inte något processuellt tydligt avgörande med motiveringar som gäller en viss rättsfråga, och i det skedet är det ännu inte alltid möjligt att bedöma om det handlar om en genuint mångtydig rättsfråga. Om förfarandet innebar att rättelsenämnden eller Skatteförvaltningen överför begäran om omprövning som de behandlar till förvaltningsdomstolen efter att först ha bedömt om fallet lämpar sig som prejudikatbesvär, skulle förfarandet sannolikt inte medföra några betydande tidsbesparingar.

Vid ingången av 2013 omvandlas skatterättelsenämnden till ett riksomfattande organ med verksamhet i olika sektioner. Med anledning av detta kommer dess självständiga och från Skatteförvaltningen fristående ställning att stärkas ytterligare, även om nämnden inte är ett rättskipningsorgan. Redan i dag, och ännu tydligare enligt den nya strukturen, framhävs rättelsenämndens sammansättning och den specialsakkunskap i beskattningsfrågor som följer av dess sammansättning. Rättelsenämnden har hela landet som sitt verksamhetsområde. Det antas att nämndens avgörandepraxis kommer att förenhetligas och

kvaliteten på besluten förbättras när ärendena kan centraliseras inom nämnden på ett ändamålsenligt sätt. Ordförandena och därigenom sektionerna kan också bättre än förut ge akt på beslutspraxis vid alla enheter inom Skatteförvaltningen och är också mer medvetna om ärenden som behandlats i andra sektioner och om sektionernas beslutspraxis. Även dessa omständigheter skapar förutsättningar för högklassigare avgöranden av rättelsenämnden. På det hela taget kan man således med fog anta att rättelsenämndens ställning och betydelsen av dess beslut inom systemet för sökande av ändring i beskattningen kommer att stärkas efter reformen.

Det att omprövningsfasen är ett förvaltningsförfarande talar dock för alternativet att kringgå skatterättelsenämnden. Om förvaltningsdomstolen även i dessa särskilda fall var första besvärinstans, skulle det säkerställas att besvären i vilket fall som helst behandlas vid åtminstone en domstol. I föreliggande förslag beaktas detta dock så att ärendet återförvisas till förvaltningsdomstolen för att behandlas som besvär, om högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar tillstånd till prejudikatbesvär. På så vis kommer varje ärende också enligt detta förslag alltid att behandlas vid åtminstone en förvaltningsdomstol.

I synnerhet under de senaste årtiondena har utvecklingslinjen inom förvaltningsrättskipningen tagit fasta på att stärka de regionala förvaltningsdomstolarna som allmänna förvaltningsdomstolar i första instans. Tyngdpunkten inom rättsskyddet har medvetet förskjutits från högsta förvaltningsdomstolen till förvaltningsdomstolarna. På grund av det omfattande förfarandet med besvärstillstånd har högsta förvaltningsdomstolens roll till exempel inom beskattningen utvecklats så att domstolen i dagens läge är den högsta domstol som styr tolkningen av lagen. Strävan har varit bl.a. att högsta förvaltningsdomstolen inte ska vara första domstolsinstans. Även denna utvecklingslinje som betonar förvaltningsdomstolarnas ställning stödjer alternativet att skatterättelsenämnderna kringgås i dessa särskilda fall. Det föreliggande förslaget handlar dock uttryckligen om fall med karaktär av prejudikat vilkas förande till högsta förvaltningsdomstolen motsvarar den uppgiftsfördelning mellan förvaltningsdom-

stolen och högsta förvaltningsdomstolen som beskrivits i det föregående. Samtidigt bör det dock betonas att parterna i rättegången inte i och för sig avgör om fallet kan behandlas som prejudikatbesvär. De framför bara sin syn på saken medan högsta förvaltningsdomstolen kommer att ha rätt att avgöra om tillstånd till prejudikatbesvär ska beviljas.

Prejudikatbesvär påminner också i vissa hänseenden om centralskattenämndens förfarande med förhandsavgörande och överklagande av det hos högsta förvaltningsdomstolen. På förfarandet i centralskattenämnden tillämpas förvaltningslagen, och omständigheterna i fallet utreds innan förhandsavgörande meddelas. Centralskattenämnden meddelar förhandsavgörande bara om ärendet har karaktär av prejudikat. I det förhandsavgörande som meddelas har saken reducerats såväl processuellt som i fråga om omständigheterna. Ändring söks direkt hos högsta förvaltningsdomstolen.

Vid beredningen av denna proposition har det fästs vikt vid att ärenden som gäller prejudikatbesvär bör vara processuellt och i fråga om faktautredning så reducerade att rättsfrågan i fallet klart kan identifieras. Detta är i praktiken möjligt om ärendet först har behandlats vid ett omprövningsförfarande. I denna proposition har det dock också säkerställts att saken alltid behandlas av åtminstone en domstol. På grund av det obetydliga antalet fall kommer inte heller förvaltningsdomstolarnas ställning som allmänna domstolar i första instans att förändras på grund av förfarandet. Dessutom har rättelsenämndens ställning och stärkandet av den som en del av systemet för sökande av ändring inom beskattningen beaktats. Hänsyn har också tagits till det som framgår av avsnitt 2.1, nämligen att den genomsnittliga tiden för behandling av de beskattningsfall som publiceras av högsta förvaltningsdomstolen är kortare i rättelsenämnderna än den genomsnittliga tiden för behandling av samma fall i förvaltningsdomstolarna. På dessa grunder föreslås det i denna proposition att förvaltningsdomstolen ska vara den instans som kringgås vid överklagande.

Förutsättningar för prejudikatbesvär samt instruktioner i besväransvisningen

Prejudikatbesvär innebär att parterna i skatteprocessen får överklaga skatterättsnämndens beslut direkt hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd som gäller prejudikatbesvär. En part som beslutar överklaga rättelsenämndens beslut direkt hos högsta förvaltningsdomstolen eller ger sitt samtycke till detta har nästan inga möjligheter att bedöma om högsta förvaltningsdomstolen kommer att bevilja besvärstillstånd för behandling av ärendet som prejudikatbesvär. Om besvärstillstånd inte beviljas, kan den totala behandlingstiden bli längre än om ärendet först hade anhängiggjorts som ett besvärssärende riktat till förvaltningsdomstolen.

På de grunder som anförts ovan är det viktigt att i synnerhet en privat part får tillräcklig vägledning om förfarandets karaktär och innehåll. Av den besväransvisning som fogas till skatterättsnämndens beslut ska det framgå att ett förfarande med överklagande direkt hos högsta förvaltningsdomstolen är ett alternativ till den normala besvärskanalen, och i besväransvisningen ska också förfarandet för prejudikatbesvär beskrivas i huvuddrag. På så vis kan det säkerställas att den som ansöker om tillstånd till prejudikatbesvär vet och förstår hurdan karaktär förfarandet har och att också den som ger sitt samtycke vet och förstår vad samtycket betyder.

Prejudikatbesvär ska få anföras av bägge parterna i skatteprocessen, med vilka avses den skattskyldige, andra i 62 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande avsedda som har rätt att anföra besvär, exempelvis de som är ansvariga för skatt, samt Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Kommunen, församlingen eller Folkpensionsanstalten ska inte i egenskap av skattetagare ha rätt att anföra prejudikatbesvär och ska inte heller i övrigt i egenskap av skattetagare ha partsställning när prejudikatbesvär behandlas.

Med hänsyn till förfarandets art, den korta tiden för sökande av ändring och det stora antalet beslut av rättelsenämnden är det motiverat att i dessa speciella situationer koncentrera skattetagarnas talan till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Nämndens

beslut delges inte heller i dagens läge andra skattetagare, och dessa utövar följaktligen inte heller i praktiken sin rätt att söka ändring under denna fas i skatteprocessen. Uteslutningen ur förfarandet med prejudikatbesvär begränsar inte heller i och för sig de egentliga skattetagarnas besvärsmöjlighet enligt 62 § i lagen, eftersom dessa får anföra besvär hos förvaltningsdomstolen. Om ärendet då redan är anhängigt som prejudikatbesvär som anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt och den egentliga skattetagaren anser det vara omöjligt att återta sina besvär efter det att skattetagaren fått veta att prejudikatbesvärssärendet är anhängigt, ska Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt återta sin tillståndsansökan. Överlappande överklaganden är i och för sig möjliga också inom det nuvarande systemet, men sådana situationer har inte förekommit i praktiken.

För anförande av prejudikatbesvär ska det i analogi med anförande av ordinarie besvär förutsättas att parten har ett i förvaltningsrättsskipningssystemet ingående rättsligt intresse och ett rättsskyddsrelaterat behov att söka ändring. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt kan i och för sig söka ändring också på en skattskyldigs vägnar, men också då förutsätts det att det finns ett rättsligt intresse att få ändring i rättelsenämndens beslut.

För att processen med prejudikatbesvär ska inledas ska det förutsättas att den som har rätt att söka ändring har lämnat in en ansökan om tillstånd till prejudikatbesvär till vilken den andra parten i rättegången har gett sitt skriftliga samtycke. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt kommer alltid att vara den andra parten i skatteprocessen. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt kommer både som ändringssökande och som givare av samtycke att känna till de fall som är anhängiga vid domstolarna och har därmed en bredare uppfattning än den skattskyldige om huruvida fallet har karaktär av prejudikat och huruvida fallet även i processuellt hänseende är sådant att det kan behandlas som prejudikat. Om det behövs kan Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt också få information av någon annan expertledning inom Skatteförvaltningen om vilken betydelse fallet har och om avsaknaden av prejudikat

medför problem för enhetligheten och förutsebarheten inom beskattningspraxis och hur omfattande dessa problem kommer att vara. Avsikten är också att chefen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt efter föredragning ska avgöra enhetens ståndpunkt i ärenden som gäller samtycke.

Med hänsyn till vad som i 24 § i lagen om Skatteförvaltningen föreskrivs om uppgifterna för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, bidrar dess ställning som andra part till att endast fall som är betydande med tanke på tolkning av lagen och där det finns ett särskilt behov av påskyndad behandling kan omfattas av förfarandet. Förfarandet med samtycke förebygger samtidigt det belastningsproblem för högsta förvaltningsdomstolen som annars kan uppkomma, eftersom en enskild parts primära intresse vanligen ligger i att få sina besvär till skyndsam behandling. På grund av bestämmelserna om sekretess för beskattningsuppgifter har en sådan part också vanligen begränsade möjligheter att bedöma den allmänna betydelsen av sitt fall. Officialprincipen inom förvaltningsrättskipningen och det objektivitetskrav som ställs på Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt balanserar dock parternas ställning i skatteprocessen. Även om det råder obalans mellan parterna i skatteprocessen beträffande vetenskapen om de omständigheter som det eventuellt mångtydiga rättsläget och därmed behovet av ett förhandsavgörande baserar sig på, kommer inte den enskilda partens rätt till en rättvis rättegång att äventyras av dessa skäl. Dessutom bör det noteras att denna kunskapsmässiga obalans inte är en faktor som specifikt hänför sig till förfarandet med prejudikatbesvär. Också genom den vägledning som tillhandahålls om förfarandet säkerställs det att den enskilda parten är medveten om betydelsen av sitt samtycke.

På grund av dispositivitetsprincipen har parterna i rättegången alltid rätt att besluta om anhängiggörande av besvär, föremålet för rättegången och också om återtagande av besvär. Även givande av samtycke och vägran att ge samtycke omfattas av dispositivitetsprincipen. Om den ena parten inte ger sitt samtycke, styrs besvaren till förvaltningsdomstolen. Inte heller då har parterna slutlig rätt att besluta om ärendet ska föras till högs-

ta förvaltningsdomstolen, eftersom parterna senare har möjlighet att hos högsta förvaltningsdomstolen ansöka om besvärstillstånd som gäller förvaltningsdomstolens beslut. Förfarandet äventyrar således inte högsta förvaltningsdomstolens oavhängighet i förhållande till parterna i rättegången, och parterna kan således inte påverka domstolens rättskipning på något sätt.

Högsta förvaltningsdomstolen ska kunna bevilja besvärstillstånd som gäller prejudikatbesvär bara på den grund som anges i 70 § 2 mom. 1 punkten i lagen om beskattningsförfarande, dvs. av prejudikatskäl. För att ett ärende ska kunna behandlas som prejudikatbesvär förutsätts det således att det handlar om en viktig fråga om tolkning av lagen där det avgörande som meddelas har betydande inverkan på enhetligheten inom beskattnings- och rättspraxis. Ett exempel är ett fall där det sannolikt bör begäras förhandsavgörande av Europeiska unionens domstol eller som rör en sådan viktig rättsfråga i anslutning till tolkningen av ny lagstiftning eller en ny företeelse där det relaterade rättsläget är oklart. Frågor som gäller bedömning av bevisningen är inte sådana frågor på vilka förfarandet med prejudikatbesvär kommer att tillämpas. Eftersom det således handlar om ett fall med karaktär av prejudikat vilket innehåller en tydlig rättsfråga, kan det i praktiken inte uppkomma en situation där ärendet handläggs vid muntlig förhandling i högsta förvaltningsdomstolen som första instans.

Om högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar besvärstillstånd som gäller prejudikatbesvär, kommer ärendet att överföras till förvaltningsdomstolen för behandling som normala besvär. Tillstånd till prejudikatbesvär kommer i princip att kunna beviljas också så att det i fall med flera yrkanden gäller bara en del av skatterättelsenämndens beslut. Förfarandets speciella karaktär och kravet på en klar och tydlig process för sökande av ändring innebär att en uppdelning av processen på detta sätt inte kan bli aktuell i praktiken.

Förfarande vid tillståndsärenden som gäller prejudikatbesvär

Tillstånd till prejudikatbesvär ska sökas genom en besvärsskrift som riktas till högsta

förvaltningsdomstolen och som innehåller tillståndsansökan och de egentliga besvaren. Förfarandet motsvarar således till denna del det normala förfarandet för anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvärsskriften ska lämnas in till Skatteförvaltningen inom 60 dagar från det att parten har fått del av rättelsenämndens beslut. Rättelsenämndens beslut postas i regel som vanligt brev till den skattskyldige, och, om inget annat bevisas, anses den skattskyldige ha fått del av beslutet den sjunde dagen från det att det postades. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska räknas från den dag rättelsenämnden fattade beslutet. Parterna bör således reagera ganska snabbt efter rättelsenämndens beslut, om de tänker söka ändring genom prejudikatbesvär. Den korta tidsfristen kan motiveras med att prejudikatbesvär ska vara ett förfarande som tillämpas undantagsvis och avsikten är att förkorta den behandlingstid som går åt vid processen för sökande av ändring.

Skatteförvaltningen ska ha hand om åtgärderna för hörande av parterna i anslutning till samtycke. Om behandlingsåtgärderna i anslutning till förfarandet för samtycke anges som en uppgift för förvaltningsdomstolen, kan följden bli en betydande arbetsbörda för förvaltningsdomstolarna. Besvärsskriften ska således lämnas in till Skatteförvaltningen, som ska bereda den andra parten i rättegången tillfälle att ge skriftligt samtycke till prejudikatbesvär. Det handlar om att utreda om den andra parten samtycker till detta särskilda förfarande. Om föremålet för överklagandet inte har specificerats och den som ska ge samtycke således inte kan ta ställning till saken, ska Skatteförvaltningen bereda ändringssökanden tillfälle att i enlighet med 22 § i förvaltningslagen komplettera sin skrift innan Skatteförvaltningen hör den andra parten. Ärendet ska anses ha anhängiggjorts som besvär när ansökan om tillstånd till prejudikatbesvär har lämnats in till Skatteförvaltningen.

Det är ändamålsenligt att Skatteförvaltningen ger den andra parten tillfälle att ge sitt samtycke först efter det att besvärstiden, 60 dagar, har löpt ut. På så vis kan det säkerställas att ändringssökandens besvärsskrift till Skatteförvaltningen är slutgiltig vad gäll-

er yrkandena. Partens samtycke ska riktas till högsta förvaltningsdomstolen, men lämnas in till Skatteförvaltningen. Samtycke ska ges inom 30 dagar från det att den som ger samtycke har fått del av Skatteförvaltningens brev om hörande för samtycke. Den som gett samtycke ska också inom samma tidsfrist kunna återta sitt samtycke. När den andra parten har gett sitt samtycke till tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär, ska Skatteförvaltningen efter det att de 30 dagarna löpt ut överföra ärendet till högsta förvaltningsdomstolen för behandling. Båda parterna och den behöriga förvaltningsdomstolen ska informeras om överföringen.

Det är i och för sig tänkbart att parterna i rättegången, dvs. den skattskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, inofficiellt förhandlar om saken redan när någondera parten överväger att göra en tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär. I samband med överläggningen kan den andra parten preliminärt meddela om den kan tänkas ge sitt samtycke. Diskussionerna binder dock inte parterna på något sätt, eftersom innehållet i besvärsskriften inte är slutgiltigt. Diskussionerna går bara ut på att kartlägga läget. Parten kommer alltså att lägga fram sitt bindande samtycke först när Skatteförvaltningen ger parten tillfälle att ta ställning i ärendet. Den part som överväger att ge samtycke har då tillgång till den besvärsskrift som ändringssökanden upprättat och lämnat in till Skatteförvaltningen inom utsatt tid.

Om den andra parten i rättegången inte ger sitt samtycke, ska Skatteförvaltningen överföra ändringssökandens besvär till den behöriga förvaltningsdomstolen, där ärendet behandlas på normalt sätt som besvär riktade till förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen behöver inte informeras om överföringen. Högsta förvaltningsdomstolen får kännedom om ärendet, om besvärstillstånd i sinom tid söks över förvaltningsdomstolens beslut. Samtycket ska vara explicit och ovillkorligt. Om den andra parten till exempel inte alls reagerar på brevet om hörande eller tar in villkor i sitt samtycke, anses det som att samtycke inte har getts. Om ändringssökanden själv återtar tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär när ärendet behandlas vid Skatteförvaltningen eller högsta

förvaltningsdomstolen, ska ärendet överföras till den behöriga förvaltningsdomstolen för att behandlas som besvär.

Tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär och besvären ska i princip kunna behandlas av högsta förvaltningsdomstolen på motsvarande sätt som ansökan om besvärstillstånd och besvär behandlas i dagens läge. Högsta förvaltningsdomstolen ska bedöma fallets karaktär av prejudikat på samma sätt som den också annars bedömer ärenden som anhängiggjorts via förvaltningsdomstolarna. Om högsta förvaltningsdomstolen beviljar tillstånd till prejudikatbesvär, kan den då genom samma beslut avgöra både tillståndsansökan och besvären. Om högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar tillstånd till prejudikatbesvär, ska den fatta ett beslut om att besvärstillstånd förvägras och överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling som besvär riktade till den domstolen. Om högsta förvaltningsdomstolen beviljar bara partiellt besvärstillstånd som gäller prejudikat, ska den avgöra saken till denna del och i övrigt överföra den till förvaltningsdomstolen för behandling som besvär. Besvären ska anses ha anhängiggjorts vid förvaltningsdomstolen när tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär ursprungligen anhängiggjordes, dvs. när tillståndsansökan inklusive besvärsskriften lämnades in till Skatteförvaltningen.

Om ändringssökanden har gett in tillståndsansökan till Skatteförvaltningen efter den föreskrivna fristen 60 dagar, ska Skatteförvaltningen överföra handlingarna till förvaltningsdomstolen som ska behandla ärendet som besvär riktade till den. Förvaltningsdomstolen ska inte fatta något särskilt beslut om avvisande av tillståndsansökan. Motsvarande förfarande tillämpas, om den andra parten inte ger sitt samtycke eller har återtagit det. I bägge fallen ska Skatteförvaltningen informera ändringssökanden om behandlingsordningen för besvären. Genom förfarandena säkerställs ändringssökandens rättskydd och behandlingen som besvär.

Om högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar besvärstillstånd som gäller prejudikatbesvär eller om ärendet på grund av någon annan orsak som nämnts i det föregående behandlas som besvär av förvaltningsdomsto-

len, ska parterna i rättegången få överklaga förvaltningsdomstolens beslut på normalt sätt hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Även om högsta förvaltningsdomstolen vid handläggningen av tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär har kommit fram till att besvärstillstånd inte beviljas, ska ärendet behandlas som ett nytt ärende, vilket innebär att det är möjligt att besvärstillstånd beviljas efter förvaltningsdomstolens avgörande förutom på grunder för besvärstillstånd även på prejudikatsgrund.

Beskattningspraxis eller övrig rättspraxis eller i övrigt förändrade omständigheter kan medföra att fallets karaktär av prejudikat bedöms annorlunda i ett senare skede än vid bedömningen i samband med beslutet om tillstånd till prejudikatbesvär. Det kan handla om till exempel en situation där en rättsfråga i tillståndsansökan i och för sig skulle ha haft prejudikatsvärde enligt högsta förvaltningsdomstolens ståndpunkt, men ansökan om tillstånd till prejudikatbesvär har avslagits på grund av att ett påskyndat prejudikat inte skulle ha varit motiverat eller möjligt enligt en bedömning av rättsläget utveckling. Beviljande av tillstånd på prejudikatsgrund påverkas i praktiken av bl.a. om även andra fall som rör samma tolkningsfråga samtidigt är anhängiga vid högsta förvaltningsdomstolen.

3.2 Förhandsbesked ersätts med förhandsavgörande

I denna proposition föreslås det att förfarandet med förhandsbesked inom inkomstbeskattningen ersätts med ett förfarande med förhandsavgörande. Syftet med propositionen är förutom att förenhetliga förfarandena för ställningstaganden på förhand också att möjliggöra överklagande av förhandsavgöranden om inkomstbeskattningen hos förvaltningsdomstolen och vidare hos högsta förvaltningsdomstolen. De oenhetliga förfarandena i fråga olika skatteslag har i praktiken aktualiserats bl.a. när samma rättshandling har gällt både inkomstbeskattning och mervärdesbeskattning. I synnerhet i situationer av detta slag vore det motiverat att ett förhandsavgörande kan behandlas samtidigt med avseende på olika skatteslag och att förfarandet

för sökande av ändring är detsamma inom alla skatteslag.

Förhandsavgöranden som gäller inkomstbeskattning ska vara överklagbara på samma sätt som Skatteförvaltningens förhandsavgöranden inom andra ärendekategorier. Besvärstiden ska således i regel vara 30 dagar, och besvärsskriften ska ges in till den behöriga förvaltningsdomstolen inom denna tid. För överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen ska det krävas besvärstillstånd, som ska kunna beviljas på de grunder som anges i 70 § i lagen om beskattningsförfarande. I analogi med övriga skatteslag ska ändring få sökas även i beskattning som verkställt, men en eventuell begäran om omprövning av inkomstbeskattning som verkställt enligt förhandsavgörandet ska dock behandlas i allmänhet först efter det att besvären över förhandsavgörandet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Den skattskyldige ska också få föra förhandsavgörandet som besvärsärende till besvärinstanserna, även om den skattskyldige i själva verket inte vidtagit den planerade åtgärden efter att ha fått det negativa beslutet.

I denna proposition föreslås det att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska ha möjlighet att av särskilda skäl före besvärstidens utgång meddela att enheten inte kommer att utnyttja sin rätt att söka ändring. Propositionen innebär att det i särskilda situationer är möjligt att ett för den skattskyldige positivt förhandsavgörande vinner laga kraft redan innan den föreskrivna besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har löpt ut. Detta gäller i de situationer där det enligt en objektiv bedömning finns särskilda skäl.

3.3 Ändringar av bestämmelserna om förfaranden för sökande av ändring

Sökande av ändring i första instans vid mervärdesbeskattning, överlåtelsebeskattning och lotteribeskattning

Genom preciseringar av bestämmelserna om ändringssökande i första instans eftersträvas större enhetlighet i systemet för sökande av ändring. Det bör inte finnas andra

skillnader mellan de metoder och förfaranden som tillämpas i olika ärendekategorier än sådana skillnader som hänför sig till behovet av rättsskydd. Avsikten är att ändringarna av förfarandet för hörande ska försnabba behandlingen av ärenden i förvaltningsdomstolarna och minska överlappande administrativt arbete. Procedurbestämmelserna förenhetligas genom att även lotteriskattelagen kompletteras med motsvarande bestämmelser om ändringssökande och behandling av besvär som rättelseärenden som de bestämmelser som finns i mervärdeskattelagen och lagen om överlåtelsebeskattning.

Det föreslås att bestämmelserna om ändringssökande i första instans vid mervärdesbeskattning och överlåtelsebeskattning ändras så att besvärsprocessen leds av förvaltningsdomstolen i stället för av Skatteförvaltningen. Trots ändringen ska den enhet inom Skatteförvaltningen som behandlar besvären, vid behov höra parterna för att undersöka förutsättningarna för en rättelse. När Skatteförvaltningen undersöker förutsättningarna ska den bl.a. informera den skattskyldige om vilka bevis eller utredningar Skatteförvaltningen kräver. Trots officialprincipen har förvaltningsdomstolen mera begränsade möjligheter än Skatteförvaltningen att vägleda ändringssökanden. Om skyldigheten att vägleda i fråga om nya utredningar överförs till förvaltningsdomstolen och den skattskyldige i detta skede lägger fram nya utredningar som Skatteförvaltningen inte förfogade över när den bedömde förutsättningarna för det överklagbara beslutet, kan följden bli att ärendena oftare än tidigare återförvisas till Skatteförvaltningen utan något egentligt avgörande. Detta kan fördröja erhållandet av ett materiellt beslut och därmed tillgodoseendet av rättsskyddet.

Om Skatteförvaltningen rättar sitt beslut med anledning av besvären, ska Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt få överklaga beslutet på samma sätt som för närvarande. Till den del Skatteförvaltningen anser att besvären inte ger anledning att rätta det beslut som fattats ska den ge ett utlåtande i ärendet där den uttryckligen motiverar varför det inte har ansetts finnas förutsättningar för rättelse och överföra saken till förvaltningsdomstolen. Avsikten är att Skatteförvaltningens utlå-

tande ska innehålla en beskrivning av den skattskyldiges yrkanden samt Skatteförvaltningens motiveringar med rättsanvisningar till varför den inte rättar sitt beslut på det sätt som yrkas i besvären. Om besvären innehåller ett yrkande om förbud mot verkställighet, ska Skatteförvaltningen meddela ett avgörande också i fråga om detta yrkande.

Förvaltningsdomstolen ska leda besvärprocessen efter överföringen. Förvaltningsdomstolen ska höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt med anledning av den skattskyldiges besvär och Skatteförvaltningens utlåtande och efter det ge den skattskyldige tillfälle att lämna ett genmäle med anledning av Skatteförvaltningens utlåtande och bemötandet från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Om besvärsintresset understiger 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart, ska förvaltningsdomstolen dessutom kunna avgöra ärendet utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Behandlingen ska ske utan obefogat dröjsmål. Om Skatteförvaltningens ursprungliga beskattningsbeslut har motiverats på bred basis, vilket är kännetecknande för beskattningsbeslut som gäller överlåtelseskatt, och inga nya grunder läggs fram i den skattskyldiges besvär, kan det i utlåtandet också hänvisas till det ursprungliga beslutet. I annat fall ska utlåtandet motiveras så som beskrivs i det föregående. Om det är nödvändigt med tanke på ändamålsenlig användning av Skatteförvaltningens resurser kan rättelseärendet behandlas av samma tjänsteman som fattat det ursprungliga beskattningsbeslutet. Enligt högsta förvaltningsdomstolens avgörande 2004:82 och 2008:32 är saken inte förenad med jävsproblem.

Bland annat av de skäl som anförts ovan är det viktigt att rättelseförfarandet utifrån besvär också efter ändringen kvarstår som ett lika effektivt förfarande som i dagsläget. Avsikten är således inte att Skatteförvaltningen oftare än för närvarande ska överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling.

På samma sätt som för närvarande ska behandlingen av besvär som rättelseärenden inte gälla besvär som anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Förvaltningsdomstolen ska leda processen ända från

början, inhämta handlingar från Skatteförvaltningen och ge den skattskyldige tillfälle att bemöta besvären från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Med stöd av 36 § i förvaltningsprocesslagen kan förvaltningsdomstolen också inhämta Skatteförvaltningens utlåtande i saken.

Övriga förslag som gäller sökande av ändring i första instans

I denna proposition föreslås det att bestämmelser om ändringssökande i första instans ska gälla även för skatteärenden som för närvarande omfattas uteslutande av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen, antingen utifrån allmänna principer eller enligt en explicit hänvisningsbestämmelse. Det handlar om beslut som gäller utomståendes skyldighet att lämna uppgifter samt beslut i vissa ansökningsärenden, till exempel beslut om undantagstillstånd för rätten att dra av förluster, beslut om förlängning av användningstid av återanskaffningsreservering, beslut om angivande för donationsavdrag och beslut om befrielse från skatt för allmännyttiga samfund samt beslut som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande.

I dessa fall ska Skatteförvaltningens beslut få överklagas genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets hemkommunen för den som ansökt om ett beslut om angivande eller den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. Tiden för sökande av ändring ska vara 60 dagar och för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt börjar fristen när beslutet fattades. På besvärsförfarandet ska i övrigt tillämpas vad som bestäms i 69 § i lagen om beskattningsförfarande och i förvaltningsprocesslagen. Det betyder bl.a. att förvaltningsdomstolen inte behöver höra den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet, utan Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är part i rättegången. På samma sätt som i övriga skatteärenden ska i fråga om hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt iaktas ett förfarande enligt vilket ärendena kan avgöras utan att enheten hörs, om skatteintresset enligt besvären understiger 6 000

euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Utvidgning av systemet med besvärstillstånd

För att skatteärenden ska få överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen krävs det nästan utan undantag besvärstillstånd. För att förenhetliga förfarandena föreslås det att förfarandet med besvärstillstånd utvidgas till att omfatta besvärärenden som gäller utomståendes skyldighet att lämna uppgifter, beslut om angivande för donationsavdrag, undantagstillstånd för rätten att dra av förluster samt förlängning av användningstid av återanskaffningsreservering samt beslut som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande.

Förvaltningsdomstolens beslut ska få överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På förfarandet för överklagande ska tillämpas vad som i 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande föreskrivs om grunderna för besvärstillstånd, möjligheten att bevilja besvärstillstånd för bara en del av det överklagade beslutet, besvärstiden och om att ansökan om besvärstillstånd ska ingå i besvärsskriften. I övrigt ska förvaltningsprocesslagen tillämpas på förfarandet.

Precisering av tiden och rätten för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt

Det föreslås att vissa bestämmelser som anges närmare i detaljmotiveringen ändras så att de kompletteras med ett omnämnande av när tiden för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt börjar löpa. Tiden för sökande av ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska alltid börja från det att beslutet fattades och inte från delfäendet.

Enligt 24 § i lagen om Skatteförvaltningen ska Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt såsom part i ärenden som gäller beskattningen föra skattetagarnas talan på det sätt som föreskrivs i den lagen eller någon annanstans i lag. Bestämmelsen innebär att i skatteprocessen är Enheten för bevakning av

skattetagarnas rätt motpart till den skattskyldige eller någon annan som har rätt att söka ändring.

För närvarande får Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inte söka ändring i beslut som gäller utomståendes skyldighet att lämna uppgifter. Utomståendes skyldighet att lämna uppgifter handlar inte om den egentliga beskattningen, och därför behöver det inte föreskrivas om rätt för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt att söka ändring i ett sådant beslut i första instans som gäller skyldigheten att lämna de uppgifter som avses i 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande. Däremot bör enheten ha rätt att söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut, om förvaltningsdomstolen anser att uppgiftsskyldighet inte har förekommit. På motsvarande sätt bör Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ha rätt att söka ändring i ett beslut i första instans som gäller försummelseavgift, eftersom försummelseavgiften är en sådan beskattningssanktion i fråga om vilken det med hänsyn till 24 § i lagen om beskattningsförfarande bör föreskrivas om en normal konstellation för sökande av ändring.

Behandling av begäran om omprövning av beskattning enligt uppskattning

För att försnabba och förenkla förfarandet för sökande av ändring föreslås det att Skatteförvaltningen ska kunna upphäva beskattning som med stöd av 27 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande verkställts enligt uppskattning och verkställa beskattningen på nytt, om den skattskyldige lämnar in en sådan skattedeklaration efter det att beskattningen har slutförts som direkt eller i korrigerad form kan användas som grund för beskattningen.

På samma sätt som för närvarande ska en skattedeklaration som lämnats in efter det att beskattningen har slutförts också utan något särskilt yrkande tolkas som en begäran om omprövning genom vilken det begärs att beskattningen enligt uppskattning upphävs, att skatteförhöjningen avlyfts och att beskattningen verkställs i enlighet med den skattedeklaration som lämnats in. Avsikten är att förfarandena i anslutning till upphävande av beskattning enligt uppskattning och verkstäl-

lande av beskattningen på nytt inte ska ändras på något annat sätt än i fråga om den myndighet som fattar beslutet om upphävande. Bestämmelsen ska inte heller vara förpliktande, vilket innebär att Skatteförvaltningen alltid kan låta rättelsenämnden avgöra saken. Behandling i rättelsenämnden behövs till exempel när Skatteförvaltningen anser att den skattedeklaration som lämnats in inte är tillförlitlig och på den grunden anser att det inte är befogat att upphäva beskattningen enligt uppskattning.

Hörande av skattetagarna och användning av en begränsad sektion vid skatterättelsenämnden

Behandlingen av ärenden med obetydliga skatteintressen bör effektiviseras och för snabbas. Det föreslås därför att förvaltningsdomstolen ska få avgöra ett ärende utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skatteintresset understiger 6 000 euro i stället för nuvarande 3 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart. Det föreslås också att en begränsad sektion vid rättelsenämnden ska få avgöra ett ärende där skatteintresset enligt begäran om omprövning understiger 6 000 euro i stället för nuvarande 3 000 euro.

På samma sätt som för närvarande gäller att bestämmelserna inte är förpliktande, utan berättigande. Förvaltningsdomstolen kan således alltid enligt prövning höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt också när ett obetydligare ärende är aktuellt. Likaså kan rättelsenämnden i utökad sammansättning behandla också sådana ärenden där skatteintresset understiger 6 000 euro.

Överklagande av Koncernskattecentralens beskattningsbeslut

Det föreslås att vid sökande av ändring i Koncernskattecentralens beskattningsbeslut ska den behöriga förvaltningsdomstolen bestämmas i enlighet med de allmänna bestämmelserna om sökande av ändring vid beskattning av företag. Exempelvis besvär över inkomstbeskattning ska i enlighet med 66 § i lagen om beskattningsförfarande riktas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets

den skattskyldiges eller sammanslutningens hemkommun finns enligt 5 § i den lagen. Endast i de fall där ingen förvaltningsdomstol är behörig att behandla besvären får ändring sökas hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Dessutom föreslås det att det omnämmande i lagen om Skatteförvaltningen enligt vilket Koncernskattecentralen ingår i Skatteförvaltningen stryks, eftersom bestämmelser om Koncernskattecentralen liksom om de övriga verksamhetsenheterna finns i Skatteförvaltningens arbetsordning.

Gemensam behandling av ärenden

Bestämmelser om gemensam behandling av ärenden vid samma myndighet finns i 26 a § i lagen om beskattningsförfarande och i 219 § i mervärdesskattelagen. Eftersom Skatteförvaltningen har blivit en riksomfattande myndighet med hela landet som ämbetsområde, föreslås det att ordalydelsen ändras så att det i paragrafen i analogi med den genomförda omorganiseringen föreskrivs om gemensam behandling av ärenden inom Skatteförvaltningen.

3.4 Befrielse från skatt och betalningsarrangemang

Lagteknisk revidering av regleringen

I denna proposition föreslås det att de bestämmelser om befrielse från skatt som finns i olika skattelagar sammanförs så att de finns i lagen om skatteuppbörd och i skattekontolagen. Lagen om skatteuppbörd är en allmän lag som gäller skatteuppbörds- och indrivningsförfaranden för debiterade skatter. I lagen finns bestämmelser om förfaranden och åtgärder i anslutning till skatteuppbörd och indrivning. I skattekontolagen finns förutom bestämmelser om skyldighet att anmäla skatter som ska betalas på egen hand också bestämmelser om uppbörds- och indrivningsförfaranden som gäller dessa skatter. Det är således naturligt att också bestämmelserna om befrielse från skatt finns i lagen om skatteuppbörd och i skattekontolagen. Avsikten med överföringen av bestämmelserna är inte

att förändra rättsläget, även om regleringen samtidigt förenhetligas.

Det föreslås att bestämmelserna om uppskov med betalning av skatter i olika skattelagar upphävs. I fortsättningen kommer betalningsarrangemang, om vilket det föreskrivs endast i lagen om skatteuppbörd, att vara det enda förfarande genom vilket betalningsplanen för de skatt- eller betalningskyldigas skatterester kan ordnas. Regleringen av betalningsarrangemang preciseras så att arrangemanget förenas med vissa förutsättningar som tidigare gällt i fråga om uppskovsförfarandet, till den del detta är ändamålsenligt med tanke på systemets funktion. Bestämmelserna om betalningsarrangemang i lagen om skatteuppbörd ska tillämpas också på skatter enligt skattekontolagen.

Ärenden som gäller befrielse från skatt behandlas centraliserat inom Skatteförvaltningen

Det föreslås att ärenden som gäller befrielse från skatt i regel ska avgöras av Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningens behörighet omfattar alla de skatteslag där Skatteförvaltningen verkställer beskattningen. I praktiken innebär omläggningen att Skatteförvaltningen utöver nuvarande ärenden ska avgöra även ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt och befrielse från fastighetsskatt.

Skatteförvaltningens behörighet kommer dock att vara villkorlig på så vis att kommunen kan förbehålla sig beslutsrätten i fråga om kommunalskatt och fastighetsskatt. Kommunen kan förbehålla sig rätten att avgöra både ärenden som gäller kommunalskatt och ärenden som gäller fastighetsskatt eller den ena av dessa ärendekategorier.

Kommunen ska meddela Skatteförvaltningen att den förbehåller sig beslutsrätten. Kommunens beslutsrätt ska gälla för tre kalenderår i taget och kommunen ska så som för närvarande avgöra alla de ärenden som gäller befrielse från skatt som anhängiggörs under de tre kalenderåren. Kommunen kan således inte begränsa sin beslutsrätt till att gälla bara en viss eller vissa sökande, för en kortare period eller ett visst skattebelopp. På kommunens beslutsfattande tillämpas till alla

delar de bestämmelser om befrielse från skatt som finns i lagen om skatteuppbörd.

Kommunen ska lämna Skatteförvaltningen sin anmälan om att den förbehåller sig beslutsrätten innan en ny treårsperiod börjar och senast vid den tidpunkt som Skatteförvaltningen bestämmer. Om kommunen inte lämnar någon anmälan övergår behörigheten till Skatteförvaltningen. Det är inte nödvändigt att i lagen ange en bunden form för anmälan eller det sätt på vilket anmälan ska göras, eftersom anmälan görs mellan myndigheter. I praktiken kommer Skatteförvaltningen och Finlands Kommunförbund rf att sammanställa behövliga anvisningar och rekommendationer för kommunerna. Skatteförvaltningen kan till exempel på sina webbsidor informera om vilka kommuner som har förbehållit sig beslutsrätten.

Omläggningen av behörigheten påverkar inte församlingarnas beslutsrätt i fråga om kyrkoskatt. Församlingarna kommer liksom för närvarande att ha rätt att avgöra ett ärende, om inte Skatteförvaltningen eller den kommun som förbehållit sig beslutsrätten beviljar befrielse. Reformen påverkar inte heller förfarandet för befrielse från skogsavgift.

Beslutsbehörighet i ärenden som gäller befrielse från bilskatt

Det föreslås att behörigheten att befria från skatt i de fall som avses i 50 § i bilskattelagen (1482/1994) överförs från Skatteförvaltningen till Trafiksäkerhetsverket. Trafiksäkerhetsverket är då behörigt att befria från skatt som verket har påfört eller påför. Detta motsvarar allmän praxis där den myndighet som påför skatt också har rätt att befria från skyldigheten att betala skatten.

Betalningsarrangemang

Det föreslås att förfarandena för uppskov med betalning av skatter och förfarandena med betalningsarrangemang sammanförs så att bestämmelserna om uppskov upphävs och att betalningsarrangemang tillämpas vid indrivning av skatter som verkställs av Skatteförvaltningen. Förslaget innebär att behandlingen av skatterester för företag och person-

kunder med tillfälliga betalningssvårigheter förenhetligas. Förslaget främjar dessutom målet att skapa större klarhet i verksamhetsprocesserna inom beskattningen och främjar utvidgningen av skattekontoförfarandet.

Nuvarande praxis ska alltjämt iakttas i samband med betalningsarrangemang. Det innebär att Skatteförvaltningen beslutar om vidtagande av betalningsarrangemang när den anser att det är ändamålsenligt att vidta betalningsarrangemang som specialindrivningsåtgärd för att driva in skatter eller avgifter. I praktiken kommer initiativet till ett betalningsarrangemang alltid från den skattskyldige. Liksom för närvarande kommer den skattskyldige inte heller i fortsättningen att ha subjektiv rätt till betalningsarrangemang. Skatteförvaltningen ska ha rätt, men inte skyldighet, att vidta betalningsarrangemang. Det är fråga om ändamålsenlighetsprövning som gäller indrivning av skatter. Ett beslut om vidtagande av betalningsarrangemang är därför inte heller ett sådant förvaltningsbeslut som den skattskyldige får överklaga. Liksom för närvarande ska den skattskyldige alltid få lämna in en ny begäran om betalningsarrangemang. Den skattskyldige får också klaga över Skatteförvaltningens verksamhet.

Betalningsarrangemang ska kunna beviljas, om den skattskyldige visar sådan beredvilighet att betala utifrån vilken det kan bedömas att den skattskyldige tänker betala den skuld som ingår i betalningsarrangemanget under tiden för arrangemanget. För att betalningsarrangemang ska beviljas förutsätts det bl.a. att den skattskyldiges betalningsförmåga är tillfälligt försämrad, dock inte så mycket att den skattskyldige kan anses vara helt betalningsoförmågen eller till exempel att det är motiverat att söka den skattskyldige i konkurs. Den försämrade betalningsförmågan kan bero av till exempel en fysisk persons arbetslöshet, sjukdom, värnplikt eller underhållsskyldighet. I fråga om företag kan den försämrade betalningsförmågan bero av problem i affärsverksamheten, finansieringssvårigheter eller konjunkturväxlingar eller föranledas av andra skäl i anslutning till affärsverksamheten. Om villkoren för betalningsarrangemanget inte iakttas, förfaller arrangemanget. Då kommer utsöknings- och kon-

kursåtgärder att vidtas för att driva in skatterna. På den skatt som omfattas av betalningsarrangemanget ska det, liksom för närvarande, tas ut ränta enligt lagen om skatte-tillägg och förseningsränta. Av synnerligen vägande billighetsskäl ska betalningsarrangemang kunna göras också utan ränta. Även då är det frågan om prövning av ändamålsenligheten.

Finansministeriet har lagbaserad rätt att överta avgörandet av ett uppskovsärende som omfattas av Skatteförvaltningens behörighet. I praktiken har det inte funnits några behov av att ministeriet förbehåller sig rätten avgöra uppskovsärenden, och finansministeriet har inte övertagit avgörandet av några ansökningar. I bestämmelserna om betalningsarrangemang föreslås det inte någon bestämmelse om denna rätt, eftersom ministeriet inte heller har haft någon sådan rätt i andra specialindrivningsärenden.

Av förslaget följer att normhierarkin för bestämmelserna dels höjs, dels sänks. Det föreslås att de förutsättningar för beviljande av betalningsarrangemang som för närvarande ingår i Skatteförvaltningens anvisningar ska tas in i lagen. I lagen om skatteuppbörd tas likaså in vissa bestämmelser som preciserar förfarandet och som för närvarande finns i finansministeriets förordning om villkoren för anstånd med betalningen av vissa skatter (1285/2003). Detta framhåller de skattskyldigas rättsskydd. I övrigt kommer Skatteförvaltningen att meddela anvisningar om förfarandet. När uppskovsförfarandet slopas i fråga om skatter som bärs upp inom Skatteförvaltningen, utgår de bestämmelser i finansministeriets förordning om villkoren för anstånd med betalningen av vissa skatter som gäller dessa skatter. I förordningen tas inte in några bestämmelser om betalningsarrangemang.

3.5 Förseningsavgift

Det föreslås att förseningsavgiften lindras. Förseningsavgiften ska beräknas i enlighet med en årlig räntesats om 15 procent i stället för i enlighet med en årlig räntesats om 20 procent. Minimibeloppet av förseningsavgift lindras så att en avgift på 5 euro påförs varje skatteslag endast en gång per period. Flera

små försummelser i fråga om samma skatteslag under samma period medför således bara en enda avgift på 5 euro. Den maximala förseningsavgiften ändras så att i stället för högst 100 procent ska gränsvärdet vara 15 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas. Vid förseningsperioder som överskrider ett år kommer en förlängning av förseningstiden således inte längre att innebära att beloppet av förseningsavgiften höjs.

3.6 Arbetsgivares socialskyddsavgift

Det föreslås att 13 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift ändras så att förfarandet för återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift som betalats till för högt belopp motsvarar det som gäller för andra skatter som omfattas av tillämpningsområdet för skattekontot. Ändringen förenklar förfarandet och kan eventuellt minska de skattskyldigas behov av att kontakta Skatteförvaltningen. Separata ansökningar om återbetalning behöver inte heller längre behandlas.

3.7 Uppgifter som framgår av beslutet

De bestämmelser om Skatteförvaltningens beslut som finns i 51 § i lagen om beskattningsförfarande, i 7 a § i lagen om förskotts- och i 24 § i fastighetsskattelagen avviker från bestämmelserna om förvaltningsbeslut i 44 § i förvaltningslagen till den del att det av beslutet inte ska framgå namn eller kontaktuppgifter för den person av vilken en part vid behov kan begära ytterligare uppgifter om beslutet. Av Skatteförvaltningens beslut framgår enligt bestämmelserna i stället för uppgifter om den person som handlagt ärendet namn och telefonnummer för den enhet där ärendet behandlas.

I mervärdesskattelagen och skattekontolagen finns inte några liknande bestämmelser. I syfte att förenhetliga regleringen och göra den tidsenlig föreslås det att lagarna kompletteras med sådana motsvarande bestämmelser om innehållet i beslut som meddelas med stöd av lagen vilka finns i lagen om beskattningsförfarande och i de lagar som gäller vissa andra skatter som bärs upp av Skatteförvaltningen.

Avsikten är inte ändra nuvarande praxis, enligt vilken i beslut som undersöks från fall till fall alltid framgår uppgifterna om personen som handlagt saken utan gör det möjligt att bortlämna dessa uppgifter i beslut som baserar sig till automatisk behandling med massnatur.

3.8 Behörighetsvillkor för Skatteförvaltningens generaldirektör

Skatteförvaltningen leds av en generaldirektör. Behörighetsvillkoren för generaldirektören anges i 8 § i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010). Behörighetsvillkoren för generaldirektören är högre högskoleexamen, förtrogenhet med förvaltningsområdet och i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

I statsrådets principbeslut av den 30 april 2008 om statsförvaltningens chefspolicy förutsätts det att ministerierna i samarbete bereder och tar i bruk professionella urvalskriterier och urvalsmetoder för ledningen.

Finansministeriet har genom sin anvisning av den 6 maj 2011 (FM/728/00.00.00/2011) preciserat principbeslutets riktlinjer om urvalskriterierna. Syftet med anvisningen är att i samband med tjänsteutnämningar styra jämförelsen av kandidaterna och förenhetliga statsrådets utnämningförfarande till denna del.

Enligt anvisningen bör behörighetsvillkoren för de högsta tjänstemännen vid ministerierna ändras så att kriteriet den mångsidiga erfarenhet som uppgiften förutsätter ersätter det krav som avser förtrogenhet med förvaltningsområdets verksamhet. Enligt anvisningen bör behörighetsvillkoren för chefstjänsterna vid ämbetsverken ändras på motsvarande sätt.

I denna proposition föreslås det att behörighetsvillkoren för generaldirektören ändras på det sätt som förutsätts i finansministeriets anvisning.

3.9 Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer

Det föreslås att en ny 2 b § fogas till lagen om Skatteförvaltningen. I den nya paragrafen

föreskrivs om Skatteförvaltningens rätt att till privata aktörer delegera sådana offentliga förvaltningsuppgifter som hänför sig till de uppgifter som Skatteförvaltningen har enligt 2 § 1 mom. i den lagen. Uppgifterna är biträdande uppgifter i anslutning till verkställande av beskattning för vilka Skatteförvaltningen har ett uppdragsavtal. Avtal kan ingås med en aktör som har tillräckliga datatekniska förutsättningar och kunnande för att fullgöra uppgifterna.

Det är inte meningen att förslaget ska förändra nuläget, utan i lagen tas in alla sådana biträdande uppgifter som Skatteförvaltningen har låtit privata aktörer fullgöra och som kan ha betydelse för de skattskyldigas fördelar, rättigheter eller skyldigheter. De uppgifter som delegerats till privata aktörer är rutinmässiga, biträdande stöduppgifter som inte innebär utövning av offentlig makt. Exempel på sådana uppgifter är mottagning och sortering av deklARATIONER och andra handlingar samt lagring av handlingarna och de uppgifter som ingår i dem, utskrivning och kuvertering av handlingar som Skatteförvaltningen sänder samt elektronisk delgivning med tillhörande hantering av samtycken. Den föreslagna ändringen har inte några konsekvenser för Skatteförvaltningens nuvarande personella resurser.

Nödvändighet och ändamålsenlighet

Uppgifter i anslutning till mottagning, sortering och lagring av handlingar som lämnas in till Skatteförvaltningen samt uppgifter i anslutning till utskrivning och kuvertering och elektronisk delgivning har karaktär av rutinmässig maskinell massbehandling. För att uppgifterna ska kunna utföras med mänsklig arbetskraft vid Skatteförvaltningen behövs det rekrytering av mer personalresurser och investering i utrustning. Rutinmässigt lagringsarbete ökar också tjänsteinnehavarnas arbetsbörda. De som fullgör dessa uppgifter enligt ett uppdragsavtal har specialiserat sig på maskinell massbehandling av handlingarna och på lagring av uppgifterna och har tillräckliga investeringar i utrustning och kunnande för skötseln av uppgifterna. Det är inte ändamålsenligt att utöka Skatteförvaltningens personella resurser eller investering-

ar i utrustning eller specialkompetens för skötseln av dessa enkla rutinuppgifter. För att målen med produktivitets- och resultatprogrammet enligt regeringsprogrammet för statsminister Katainens regering ska nås bör huvudvikten vid inriktning av de personella resurserna inom Skatteförvaltningen ligga på expertarbete.

Med tanke på privata personer, företag och samfund innebär maskinell massbehandling av handlingarna att behandlingen av ärenden för snabbas. Massbehandlingen av handlingarna sköts snabbt och smidigt av en privat aktör som specialiserat sig på detta. När handlingar lämnas in till Skatteförvaltningen och när handlingar erhålls från Skatteförvaltningen framgår det inte om handlingarna sorteras och lagras vid Skatteförvaltningen eller hos en privat aktör och inte heller om den handling som Skatteförvaltningen har skickat har skrivits ut och satts i kuvert vid Skatteförvaltningen eller hos en privat aktör. Kunden sänder alla handlingar under Skatteförvaltningens adress och Skatteförvaltningen står som avsändare i alla handlingar som Skatteförvaltningen sänder. En indirekt fördel för kunderna är dessutom att genom att låta privata aktörer utföra rutinmässiga arbeten kan Skatteförvaltningen allokera sina resurser på expertarbete och till denna del förbättra servicen för kunderna.

3.10 Talan hos de allmänna domstolarna i ärenden som gäller tolkning av EUrätten

I 29 § i lagen om Skatteförvaltningen sägs att utöver det som i den lagen och i lagen om skatteuppbörd föreskrivs om förande av talan, kärar och svarar Skatteförvaltningen på statens vägnar samt bevakar statens rätt och fördel i ärenden som gäller Skatteförvaltningen hos domstol, vid skiljeförfarande, hos andra myndigheter och i förrättningar, samt för statens talan i fråga om avtal som gäller Skatteförvaltningen.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt det nya momentet ska finansministeriet ha rätt att i stället för Skatteförvaltningen föra talan hos allmänna domstolar i principiellt viktiga ärenden som gäller statens ersättnings- och återbetalningsskyl-

dighet och som hänför sig till tolkningen av EU-rätten. Huvudregeln är att Skatteförvaltningen alltså ska ha rätt att föra talan, men ministeriet ska få rätt att föra talan i de fall som avses i lagen. Bestämmelsen gäller endast fall som behandlas i de allmänna domstolarna.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Administrativa konsekvenser

Införandet av prejudikatbesvär kommer inte att ha några betydande direkta ekonomiska eller administrativa konsekvenser, eftersom förfarandet kommer att tillämpas endast sällan. Behandlingsåtgärderna i anslutning till förfarandet med samtycke kommer att medföra ett visst mått av extraarbete för Skatteförvaltningen, men inte för domstolarna. Allt snabbare utformning av rättspraxis kommer dock att effektivisera förfarandena och minska behovet av att söka ändring då den högsta rättsinstansens ställningstagande kan fås betydligt snabbare än enligt det nuvarande förfarandet och därefter kan tillämpas i andra liknande fall. Denna konsekvens accentueras när fall med karaktär av prejudikat också prioriteras i samband med verkställande av beskattningen och vid omprövningsförfarande. Genom samverkan av dessa metoder kan den genomsnittliga totala behandlingstiden beräknas bli åtminstone ett och ett halvt år kortare. Det kommer att ges akt på hur förfarandet tillämpas och fungerar.

Det att förfarandet med förhandsbesked ersätts med ett förfarande med förhandsavgörande kommer inte att påverka antalet årsverken vid Skatteförvaltningen men kommer i någon mån att öka antalet ärenden som kommer till förvaltningsdomstolarna för behandling. Med hänsyn till att största delen av förhandsbeskeden har varit positiva för den skattskyldige och med hänsyn till att antalet reservationer från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har varit litet, kommer konsekvenserna sannolikt inte att vara betydande. Eftersom de överklagbara förhandsavgörandena dock kommer att leda till att preventiva rättsfrågor kan föras till högsta förvaltningsdomstolen också via andra kanaler än via centralskattenämnden, kan förfarandet

på längre sikt också påskynda uppkomsten av rättspraxis. Detta minskar i sin tur antalet besvär som anhängiggörs.

Utvidgningen av förfarandet med besvärstillstånd kommer i någon mån att minska antalet ärenden som förs till förvaltningsdomstolarna för avgörande. Detta förbättrar verksamhetsbetingelserna för högsta förvaltningsdomstolen, eftersom den i sin beslutsverksamhet då kan koncentrera sig på frågor som är viktiga med tanke på tolkningen av lagen.

Omläggningen av processledningen för skattebesvär som gäller mervärdesbeskattning, överlåtelsebeskattning och lotteribeskattnig kommer att göra de olika aktörernas roll tydligare och stärka förvaltningsdomstolens ställning. Förvaltningsdomstolen kommer också i fråga om dessa skatteslag att kunna avgöra även ärenden av ringa betydelse utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Det att tröskeln för hörande i anslutning till detta samt gränsen för behandling i nämnden i begränsad och i utökad sammansättning höjs till 6 000 euro gör det möjligt att allt effektivare fördela resurserna på betydelsefulla fall. Det är svårt att bedöma konsekvenserna av höjningen av gränsvärdet för uppgiftsfördelningen mellan skatterättelsenämnden i begränsad och i utökad sammansättning. Det att gränsen höjs till det föreslagna beloppet 6 000 euro kommer dock sannolikt att innebära att behandlingen av några tusen fall överförs från den utökade sammansättningen till den begränsade sammansättningen. Det att besluten om upphävande av beskattning enligt uppskattning blir en uppgift för Skatteförvaltningen kommer i någon mån att försnabba behandlingen av ärenden som gäller begäran om omprövning. På det hela taget kommer förslagen också att göra förfarandet med skattebesvär tydligare och skapa förutsättningar för att förkorta den genomsnittliga tiden för behandling av skattebesvär och minska arbetsmängden inom Skatteförvaltningen.

Det att sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och som omfattas av Skatteförvaltningens ansvarsområde ska behandlas utslutande inom Skatteförvaltningen kommer inte att öka arbetsmängden inom Skatteförvaltningen. Om kommunerna inte förbehåller sig

beslutsrätten, kommer de att spara in årsverken i någon mån. Avsikten är att behandlingen av ärenden som gäller befrielse från skatt ska koncentreras till ett verksamhetsställe eller två inom Skatteförvaltningen. Detta kommer att göra verksamheten kostnadseffektivare samtidigt som beslutspraxisen blir enhetligare och högklassigare. Skatteförvaltningen ska årligen för olika kommuner upprätta statistik över de ärenden som gäller befrielse från kommunal- och fastighetsskatt och som den har avgjort på basis av sin behörighet. På så vis kan de berörda kommunerna följa hur ärenden som gäller befrielse från skatt behandlas inom Skatteförvaltningen och vilken fiskal betydelse ärendena har för kommunen som skattetagare. Det att Trafiksäkerhetsverket i stället för Skatteförvaltningen ska avgöra ansökningar om bilbeskattning till den del verket har påfört skatten kommer att öka verkets arbetsmängd bara i liten omfattning.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Procedurförslagen om förlängning av betalningstiden för skatterna kommer att minska beskattningskostnaderna. När man övergår till ett enda förfarande med betalningsarrangemang kommer kostnaderna för bl.a. kundvägledning, databehandling och uppföljning att minska. Det beräknas att förslaget kommer att minska personalarbetets mängd inom Skatteförvaltningen med ungefär fem årsverken.

Sänkningen av förseningsavgiften så att den beräknas i enlighet med en årlig räntesats om 15 procent i stället för 20 procent kommer att minska statens årliga skatteinkomster med uppskattningsvis ca 4 miljoner euro.

Ändringen av förfarandet för återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift så att det motsvarar det förfarande som tillämpas på andra skatter som omfattas av tillämpningsområdet för skattekontot kommer i någon mån att minska de administrativa kostnaderna för Skatteförvaltningen och de skattskyldiga.

Införandet av elektronisk delgivning minskar Skatteförvaltningens utskrifts-, kuvert- och postkostnader i någon mån.

I övrigt har de föreslagna ändringarna inte några betydande ekonomiska konsekvenser.

4.3 Konsekvenser för de skattskyldiga

De föreslagna ändringarna kommer att förbättra rättsskyddet för de skattskyldiga i och med att förfarandena inom olika skatteslag förenhetligas. Förslagen skapar också förutsättningar för att behandla skattebesvär snabbare och enhetligare än för närvarande. Införandet av prejudikatbesvär förbättrar inte bara rättsskyddet för den berörda utan också rättsskyddet för andra skattskyldiga då ett lagakraftvunnet prejudikat i en viktig lagtolkningsfråga kan fås betydligt snabbare än för närvarande. Detta kommer att förkorta det osäkra rättsläget i synnerhet i de situationer där en ny bestämmelse lämnar rum för tolkning eller där det är fråga om en ny ekonomisk företeelse vars skattemässiga behandling är oklar.

Det att förfarandet med förhandsbesked ersätts med överklagbara förhandsavgöranden förbättrar de skattskyldigas rättsskydd. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt kan i sin tur i alla ärenden som gäller förhandsavgöranden avstå från sin besvär rätt inom besvärstiden på motsvarande sätt som enligt det nuvarande reservationsförfarandet. Detta gör det möjligt att de skattskyldiga i vissa fall får ett lagakraftvunnet förhandsavgörande snabbare än enligt det nuvarande förfarandet.

Förvaltningsdomstolens processledning och ändringarna i förfarandet för hörande kommer att förenhetliga förfarandena inom olika skatteslag. Tiden för behandling av fallen kommer att förkortas när tröskeln för hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt höjs till 6 000 euro och när det i alla skatteärenden blir möjligt att låta bli att höra enheten. Detta förbättrar redan i sig rättsskyddet för de skattskyldiga, även om det inte i denna proposition föreslås att det omprövningsförfarande som föregår den egentliga besvär fasen ska utvidgas. Inom de skatteslag där ändring i ett beslut i första instans söks genom begäran om omprövning hos skatterättelsenämnden, kommer breddningen av uppgiftsområdet för rättelsenämndens begränsade sektion och överföringen av behörigheten i fråga om beslut om upphä-

vande av beskattningar enligt uppskattning till Skatteförvaltningen att försnabba behandlingen av ärenden som gäller begäran om omprövning. Eftersom nämnden alltjämt kommer att behandla juridiskt mångtydiga och i fråga om skatteintresset betydande fall i utökad sammansättning, kommer procedurändringen inte att äventyra tillgodoseendet av de skattskyldigas rättsskydd.

Beslutspraxis i ärenden som gäller befrielse från skatt kommer att förenhetligas och besluten kommer att bli högklassigare. Detta förbättrar de skattskyldigas rättsskydd. Det att beslutsverksamheten centraliseras på riksnivå kommer inte att försämra Skatteförvaltningens servicenivå, eftersom den service som behövs för att göra en ansökan, i praktiken kommer att tillhandahållas vid varje verksamhetsställe inom Skatteförvaltningen, till exempel vid skattebyråerna. Också på Skatteförvaltningens webbsidor kommer det så som för närvarande att finnas anvisningar om befrielsemöjligheterna och tillvägagångssätten. Den centraliserade beslutsverksamheten kommer också att förenhetliga behandlingstiderna.

De procedurreformer som gäller förlängning av tiden för betalning av skatter kommer inte att påverka de skattskyldigas rättsskydd. Harmoniseringen av förfarandena kommer dock att göra rättsläget tydligare och

främja ett likvärdigt bemötande av olika grupper av skattebetalare.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen. Den del av propositionen som gäller befrielse från skatt har beretts i samarbete med Finlands Kommunförbund rf, som också inhämtat utlåtande av städerna Helsingfors, Esbo, Vanda, S:t Karins och Hyvinge. Propositionen har dessutom varit på remiss hos justitieministeriet, Högsta förvaltningsdomstolen, Helsingfors förvaltningsdomstol, Tavastehus förvaltningsdomstol, Åbo förvaltningsdomstol, Rovaniemi förvaltningsdomstol, Skatteförvaltningen, Tullen, Trafiksäkerhetsverket, Folkpensionsanstalten, Kyrkostyrelsen, Ortodoxa kyrkosamfundets kyrkostyrelse, AKAVA ry, Finlands näringsliv rf, GRM-revisorer rf, Centralhandelskammaren, Föreningen CGR rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Förbundet för Finska Handeln rf, Finlands Kommunförbund rf, Suomen Veroasiantuntijat ry, Företagarna i Finland rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lagen om beskattningsförfarande**

23 a §. *Sökande av ändring i beslut som gäller uppgiftsskyldigheten.* Det föreslås att den nuvarande 23 a §, som gäller sökande av ändring, delas upp i två paragrafer. I den nya 23 a § föreslås bestämmelser om sökande av ändring i beslut som gäller uppgiftsskyldigheten och i den nya 23 b § föreslås bestämmelser om sökande av ändring i beslut som gäller försummelseavgift. Paragrafernas rubriker ändras på motsvarande sätt.

Den hänvisning till ändringssökande enligt förvaltningsprocesslagen som finns i det nuvarande (586/1996) 23 a § 1 mom. ändras genom en bestämmelse enligt vilken ändring får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades.

Den uppgiftsskyldige ska anföra besvären inom 60 dagar från det att den uppgiftsskyldige har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Beslutet ska kunna delges utan användning av mottagningsbevis, varvid delfäendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas. På förfarandet ska i övrigt tillämpas vad som bestäms i 69 § i lagen om beskattningsförfarande och i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsdomstolen kan således avgöra ett ärende utan att höra den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt kommer att vara den andra parten i rättegången. På grundval av 69 § och på de grunder som anges i 34 § i förvaltningsprocesslagen kan förvaltningsdomstolen avgöra ett ärende utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Till 3 mom. fogas bestämmelser om fortsatta besvär. Förvaltningsdomstolens beslut ska få överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. I fråga om överklagandet ska då 70 och 71 § tillämpas. Till skillnad från sökande av ändring i första instans ska även Enheten för bevakning av

skattetagarnas rätt ha rätt att söka ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska således få överklaga ett beslut i första hand när förvaltningsdomstolen har ansett att det inte finns någon uppgiftsskyldighet.

23 b §. *Sökande av ändring i beslut som gäller försummelseavgift.* Till paragrafen överförs de bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som gäller försummelseavgift vilka för närvarande finns i 23 a §. Till paragrafen fogas bestämmelser om rätt att söka ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, en bestämmelse som gäller högsta förvaltningsdomstolens besvärstillståndsförfarande och en hänvisning till 69 § i lagen om beskattningsförfarande. På grundval av den paragrafen får förvaltningsdomstolen avgöra överklagandet utan att höra den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet och på vissa villkor även utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Det föreslås att bestämmelsen om den behöriga förvaltningsdomstolen preciseras så att det anges att besvär anförs hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den uppgiftsskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades.

För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska tidsfristen för begäran om omprövning vara 60 dagar från det att beslutet om försummelseavgift fattades. På motsvarande sätt ska enhetens besvärstid när det gäller ett omprövningsbeslut vara 60 dagar från det att beslutet fattades. Tiden för sökande ändring för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt avviker således till denna del från besvärstiden enligt 64 och 67 § i lagen om beskattningsförfarande. Det föreslås inga ändringar när det gäller den uppgiftsskyldiges tid för sökande av ändring.

Enligt 4 mom. ska det krävas besvärstillstånd för överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen. I fråga om överklagandet ska då 70 och 71 § tillämpas.

26 a §. *Gemensam behandling av ärenden.* Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen ändras i analogi med den omorganisering som genomförts inom Skatteförvaltningen så att det sägs att om ett beslut har en betydande

inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos Skatteförvaltningen ska ärendena beredas och avgöras gemensamt.

53 §. Åläggande av skatteansvar. Den felaktiga paragrafhänvisningen i paragrafen korrigeras. Om påförande av skatteansvar gäller 40 § i lagen om skatteuppbörd.

61 §. Rättelsemyndighet. Ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. I paragrafen föreskrivs om behörighet att fatta beslut om upphävande av beskattning som verkställt enligt uppskattning. Om beskattningen av en skattskyldig har verkställts enligt uppskattning på det sätt som anges i 27 § 1 mom. och den skattskyldige söker ändring i beskattningen genom att lämna in en skattedeklaration efter det att beskattningen har slutförts, ska Skatteförvaltningen kunna upphäva beskattningen och verkställa den på nytt. Det ändrade förfarandet ska gälla beskattningar enligt uppskattning både till följd av att skattedeklaration inte har inlämnats och till följd av att deklarationen är otillförlitlig. Avsikten är att nuläget ska ändras bara när det gäller den myndighet som beslutar om upphävande. Bestämmelsen kommer inte att vara förpliktande, utan den nya skattedeklarationen ska på samma sätt som för närvarande kunna behandlas som en begäran om omprövning i skatterättelsenämnden. I regel kommer dock Skatteförvaltningen att besluta om upphävande av beskattningen med anledning av en ny skattedeklaration, och efter det kommer Skatteförvaltningen att verkställa beskattningen på nytt. På samma sätt som för närvarande får ändring i detta beslut sökas genom begäran om omprövning hos skatterättelsenämnden.

62 §. Rätt till ändringssökande. Eftersom reservationsförfarandet i anslutning till förhandsbesked kommer att utgå kan 4 mom. upphävas som obehövligt.

69 §. Hörande av skattetagare då besvären behandlas. Det föreslås att det belopp som utgör gräns för att inte höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt höjs från 3 000 euro till 6 000 euro. För att enheten inte ska behöva höras ska det förutom detta belopp också förutsättas att det ärende som behandlas i besvären inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart. Enheten för bevakning av

skattetagarnas rätt ska således höras i ett ärende som lämnar rum för juridisk tolkning eller där till exempel bevisföringen är oklar även om skatteintresset i ärendet understiger 6 000 euro. Syftet med regleringen är att förfarandet för hörande ska tillämpas bara i sådana fall där det är klart att myndigheten behövs höras. Uttrycken ”lämnar rum för tolkning” och ”oklart” används också i 26 § 2 mom. och 56 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande. Tolkningsstöd för tillämpning av bestämmelsen om förfarandet för hörande kan fås från praxis för tillämpningen av dessa moment. På samma sätt som för närvarande kommer bestämmelsen dock att ha karaktär av en vägledande bestämmelse för förfarandet för hörande, och förvaltningsdomstolen kommer alltid särskilt från fall till fall att pröva om hörandet är behövligt.

71 a §. Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen. I paragrafen föreslås bestämmelser om rätten för parterna i en skatteprocess att överklaga ett beslut av skatterättelsenämnden direkt hos högsta förvaltningsdomstolen i stället för hos förvaltningsdomstolen. Förfarandet ska tillämpas på rättelsenämndens alla avgöranden i sak, oavsett om det överklagade beslutet är ett beskattningsbeslut enligt ordinarie beskattning eller ett beslut enligt ändringsbeskattning, såsom beslut om rättelse av beskattningen enligt 55 eller 56 § eller beslut om beskattning som för rättats på nytt. Förfarandet kommer inte att tillämpas på sådana beslut enligt ett omprövningsförfarande som Skatteförvaltningen har avgjort med stöd av 61 §. Om rättelsenämnden behandlar ärendet och godkänner begäran om omprövning i dess helhet, lämpar sig den föreslagna regleringen av prejudikatbesvär också på besvär över det beslutet.

Den skattskyldige, andra som avses i 62 § 1 mom. och som har rätt att söka ändring samt Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt kommer att vara parter som får anföra prejudikatbesvär. Kommunerna och de övriga skattetagarna kommer således inte att ha rätt att anföra prejudikatbesvär. Förfarandets speciella karaktär med korta besvärstider möjliggör i praktiken inte någon självständig rätt för de egentliga skattetagarna att söka ändring inom förfarandet.

För prejudikatbesvär ska det förutsättas att högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd som gäller prejudikatbesvär. Tillstånd till prejudikatbesvär ska kunna beviljas också så att tillståndet gäller bara en del av det överklagade beslutet av rättelsenämnden. Partiellt tillstånd kan beviljas när ärendet bara till en del handlar om en rättsfråga med karaktär av prejudikat. I praktiken kommer situationer av detta slag att vara mycket sällsynta.

För tillämpning av förfarandet kommer det att förutsättas att det handlar om ett skatteslag där besvärshöjningen föregås av ett självständigt omprövningsförfarande i rättelsenämnden. Förutom vid inkomstbeskattning kommer förfarandet att tillämpas vid fastighetsbeskattning samt arvs- och gåvobeskattning.

71 b §. Förutsättningar för tillstånd för prejudikatbesvär. I paragrafen anges förutsättningarna för att högsta förvaltningsdomstolen ska kunna bevilja tillstånd till prejudikatbesvär. Tillstånd ska kunna beviljas på den grund som anges i 70 § 2 mom. I punkten, dvs. i situationer där det för lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen. Avsikten är att högsta förvaltningsdomstolen ska iaktta likadan prövning som i andra besvärshöjningen som gäller beskattning.

Enligt 2 mom. ska det för beviljande av tillstånd till prejudikatbesvär också krävas att den andra parten i rättegången samtycker till förfarandet. Med den andra parten i rättegången avses den skattskyldige eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, beroende på vem som söker ändring. Samtycke behöver således inte begäras av de egentliga skattetagarna och inte heller av dem som förutom den skattskyldige själv har rätt att söka ändring i beskattningen, exempelvis av dem som är ansvariga för skatt. Samtycket ska ges skriftligt och vara ovillkorligt.

71 c §. Förfarande i tillståndsärenden som gäller prejudikatbesvär. Enligt 1 mom. ska tillstånd till prejudikatbesvär sökas hos högsta förvaltningsdomstolen genom en besvärsskrift som ska innehålla både tillståndsansökan och själva besvaren. Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas in till Skatteför-

valtningen. Ärendet anses vara anhängigt vid fullföljdsdomstolen från det att besvärsskriften lämnats, men Skatteförvaltningen ska svara för förfarandet för hörande i anslutning till samtycke. På grund av Skatteförvaltningens roll och förfarandets särdrag avviker behandlingen således från det förfarande som anges i 66 §. Enligt det förfarandet får en besvärsskrift över rättelsenämndens beslut lämnas till förvaltningsdomstolen eller Skatteförvaltningen.

För den skattskyldige och andra som avses i 62 § 1 mom. ska tidsfristen för inlämnande av besvärsskriften vara 60 dagar från det att dessa har fått del av rättelsenämndens beslut så som anges i 67 §. Tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, 60 dagar, ska räknas från tidpunkten för rättelsenämndens beslut. Den som söker ändring ska således göra ansökan om tillstånd till prejudikatbesvär inom denna tid, oavsett hur mycket det återstår av besvärstiden enligt 67 §. Syftet med den korta tidsfristen är att framhäva den särskilda karaktären hos förfarandet med prejudikatbesvär och att förfarandet lämpar sig endast för fall där ett påskyndat prejudikat är speciellt viktigt.

I praktiken kommer begäran om omprövning som gäller ordinarie beskattning och därmed även nämndens beslut att infalla under förra hälften den tidsfrist om fem år som anges i 64 §. Om rättsfrågan hänförs till beskattning som verkställts på nytt eller till ett beslut om rättelse som Skatteförvaltningen har fattat med stöd av 55 eller 56 §, kommer omprövning i praktiken även i dessa situationer att begäras snart efter delfäendet av Skatteförvaltningens beslut. Omprövning som begärs senare innehåller i allmänhet inte frågor med karaktär av prejudikat.

Enligt 2 mom. ska Skatteförvaltningen ge den andra parten tillfälle att ge samtycke. Tidsfristen för givande av samtycke ska vara 30 dagar från det att parten har delgetts brevet om hörande. Hörande förutsätts också i sådana fall där parterna preliminärt har förhandlat om saken innan besvär har anförts. Samtycket ska vara skriftligt, och även den part som samtycker kan motivera ärendets karaktär av prejudikat. Samtycket ska gälla endast behandling av ärendet som prejudikatbesvär, och ändringssökandens motpart

behöver inte i detta sammanhang avge något annat bemötande. Ett samtycke ska också få återtas inom dessa 30 dagar genom ett skriftligt meddelande till Skatteförvaltningen. Samtycket gäller motpartens alla besvär och kan således inte ges bara partiellt. Samtycket kan inte heller förenas med några villkor eller förutsättningar. Detta understryker att det ärende som överklagas både till sina faktauppgifter och processuellt ska vara en tydlig fråga om hur lagen ska tolkas.

Enligt 29 § i förvaltningsprocesslagen anses den föreskrivna fristen ha iakttagits, om besvärsskriften har inkommit till rätt myndighet inom besvärstiden, dvs. i detta fall till Skatteförvaltningen. Ärendet ska således inte anses ha anhängiggjorts som ansökan om tillstånd till prejudikatbesvär, om besvärsskriften har getts in till exempelvis förvaltningsdomstolen, och myndigheten inte har hunnit överföra ärendet så att besvärsskriften har inkommit till Skatteförvaltningen inom utsatt tid. Regleringen av fristen i 29 § i förvaltningsprocesslagen ska också gälla samtycke. Om besvärsskriften dock ges in till högsta förvaltningsdomstolen, blir specialbestämmelsen i 26 § i förvaltningsprocesslagen tillämplig.

I 2 mom. föreslås dessutom bestämmelser om överföring av ärendet till högsta förvaltningsdomstolen för behandling. Om parten ger sitt samtycke och inte återtar det inom den utsatta tiden, ska Skatteförvaltningen när fristen har gått ut överföra ärendet till högsta förvaltningsdomstolen för behandling. Vid överföring av ärendet ska 29 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen tillämpas i tillämpliga delar. Skatteförvaltningen ska dessutom informera parterna och den behöriga förvaltningsdomstolen om överföringen.

Enligt 3 mom. ska förvaltningsdomstolen behandla ärendet som besvär som riktats till den på det sätt som anges i 66-69 §, om tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär inte har lämnats in till Skatteförvaltningen inom den tid som anges i 1 mom. eller om en part inte ger samtycke eller återtar sitt samtycke. I dessa situationer ska Skatteförvaltningen överföra handlingarna till den behöriga förvaltningsdomstolen för behandling som skattebesvär. Då ska beslut om avvisande av tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär

inte fattas särskilt, men Skatteförvaltningen ska informera ändringssökanden om behandlingsordningen.

Om ändring som prejudikatbesvär genom samma besvärsskrift har sökts för bara en del av rättelsenämndens beslut och som vanliga besvär när det gäller de övriga delarna av beslutet, kan förvaltningsdomstolen enligt prövning meddela sitt avgörande särskilt i sådant som den ska behandla utan att vänta på behandlingen av ärendet i högsta förvaltningsdomstolen. Förvaltningsdomstolen kan också avgöra besvärärendet först när högsta förvaltningsdomstolen har behandlat ärendet. I princip är de alternativa förfarandena således de samma som för närvarande i situationer där olika yrkanden som rör samma skatteår är anhängiga vid olika instanser för sökande av ändring. Av förfarandets karaktär följer att situationer av detta slag dock knappast kommer att förekomma i praktiken.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om förfarandet i situationer där högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar besvärstillstånd. Ärenden som gäller prejudikatbesvär kommer i och för sig att behandlas i högsta förvaltningsdomstolen enligt motsvarande förfarande som ansökan om besvärstillstånd och besvär enligt 70 och 71 §. Högsta förvaltningsdomstolen kan till exempel i enlighet med 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen avslå en ansökan om prejudikatsbesvär utan att höra parterna. I övriga fall ska högsta förvaltningsdomstolen höra parterna i rättegången om alla rättsfrågor som ingår i prejudikatbesvären och ska den vid behov kunna begära utlåtande av till exempel Skatteförvaltningen eller finansministeriet. Om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd meddelar den inte något särskilt beslut om detta utan avgör samtidigt både tillståndsansökan och besvären.

Om högsta förvaltningsdomstolen inte meddelar tillstånd till prejudikatbesvär, återgår ärendet till förvaltningsdomstolen för avgörande. Det behövs inte något särskilt överföringsbeslut, utan högsta förvaltningsdomstolen konstaterar detta i sitt beslut om besvärstillstånd. Till den del högsta förvaltningsdomstolen eventuellt har hört parterna, kan förvaltningsdomstolen enligt prövning avgöra ärendet utan att höra dem på nytt.

Om ett ärende behandlas som besvär i förvaltningsdomstolen på grund av att högsta förvaltningsdomstolen inte har meddelat tillstånd till prejudikatbesvär, ska ärendet anses ha anhängiggjorts vid förvaltningsdomstolen när tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär har lämnats in till Skatteförvaltningen.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse som gäller en situation där den som gjort en tillståndsansökan om prejudikat och varit ändringssökande återtar tillståndsansökan. Det är i och för sig möjligt att återta tillståndsansökan när som helst under processens gång tills högsta förvaltningsdomstolen meddelar sitt avgörande i ärendet. Ansökan ska återtas genom ett skriftligt meddelande. Om ansökan återtas innan Skatteförvaltningen i enlighet med 2 mom. har informerat parterna och den behöriga förvaltningsdomstolen om överföringen till högsta förvaltningsdomstolen, ska meddelandet om återtagande ges in till Skatteförvaltningen. Efter det ska meddelandet om återtagande av tillståndsansökan lämnas in till högsta förvaltningsdomstolen, som ska informera Skatteförvaltningen om saken.

Om sökanden återtar sin tillståndsansökan, ska ärendet överföras till den behöriga förvaltningsdomstolen för behandling som besvär, om inte ändringssökanden samtidigt uttryckligen har återtagit även själva besvären.

71 d §. Sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut. I paragrafen föreslås en bestämmelse om överklagande av förvaltningsdomstolens beslut i situationer där förvaltningsdomstolen som besvärsgivande har avgjort ett ärende som anhängiggjorts som prejudikatbesvär. Situationer av detta slag är sådana där högsta förvaltningsdomstolen inte har beviljat besvärstillstånd i ett ärende som gäller prejudikatbesvär eller besvären av någon annan i 71 c § avsedd orsak har behandlats i förvaltningsdomstolen. I dessa fall ska parterna få söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i 70 och 71 §, dvs. ärendet ska behandlas i högsta förvaltningsdomstolen som ett normalt ärende som gäller överklagande. Besvärstillstånd ska kunna beviljas på alla de grunder som nämns i 70 § också när högsta förvaltningsdomstolen inte har beviljat besvärstillstånd när den har behandlat ärendet som tillståndsansökan som gäller prejudikat-

besvär. Ärendets karaktär av prejudikat kan i detta skede bedömas annorlunda till exempel på grund av förändrade omständigheter eller på den grunden att det har framkommit oenhetligheter i beskattningspraxis eller rättspraxis.

71 e §. Ändringssökande i vissa beslut av Skatteförvaltningen. I paragrafen sammanförs bestämmelser om sökande av ändring i beslut som gäller beslut om angivande för donationsavdrag, förlustavdrag och förlängning av tiden för användning för återanskaffningsreservering och godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande.

Enligt 1 mom. ska den som ansökt om ett beslut om angivande och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt få överklaga ett sådant beslut om angivande som avses i 57 § 1 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen.

Enligt 2 mom. ska den som ansökt om ett beslut och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt få överklaga ett sådant beslut av Skatteförvaltningen som avses i 122 § 3 och 4 mom. i inkomstskattelagen och i 43 § 5 mom. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Enligt 3 mom. ska den som ansökt om ett beslut och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt få överklaga ett sådant beslut enligt tonnageskattelagen som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande.

Enligt 4 mom. ska besvären anföras inom 60 dagar från det att sökanden har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska räknas från det att beslutet fattades. På förfarandet ska i övrigt 69 § och förvaltningsprocesslagen tillämpas i tillämpliga delar. Förvaltningsdomstolen kommer således i regel inte att höra den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet, utan i stället Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Enligt 5 mom. ska ändring i förvaltningsdomstolens beslut få sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På överklagandet ska 70 och 71 § tillämpas.

71 f §. Innehållet i den besvärspanvisning som ska fogas till rättelsenämndens beslut.

Enligt paragrafen ska en besväransvisning som avses i 47 § i förvaltningslagen fogas till rättelsenämndens beslut. Av besväransvisningen ska framgå hur den som är missnöjd med avgörandet ska förfara för att få ärendet prövat av förvaltningsdomstolen eller för att söka ändring genom prejudikatbesvär enligt 71 a §. Den besväransvisning som åtföljer rättelsenämndens beslut ska således innehålla de uppgifter som avses i 47 § i förvaltningslagen i fråga om både besvär enligt 66 § och prejudikatbesvär enligt 71 a §. I besväransvisningen ska också förfarandet med prejudikatbesvär beskrivas i huvuddrag. På så vis kan det säkerställas att den som ansökt om tillstånd till prejudikatbesvär vet och förstår av hurdan karaktär förfarandet är och att också den som ger sitt samtycke vet och förstår vad samtycket betyder.

8 kap. **Förhandsavgörande.** Omnämndandet som gäller förhandsbesked ska upphävs i kapitlet.

85 §. Ansökan om förhandsavgörande hos Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen ska på skriftlig ansökan kunna meddela förhandsavgörande om inkomstbeskattningen i fråga om hur inkomstbeskattningen verkställs i det ärende som beskrivits i ansökan. Den skattskyldige ska i sin ansökan ge en tillräckligt detaljerad beskrivning av en sådan åtgärd som den skattskyldige ämnar vidta och vars skattebemötande är förenat med osäkerhet och som skulle komma att avgöras senast i samband med beskattningen.

Förhandsavgörande ska i allmänhet kunna meddelas också i sådana frågor i vilka centralskattenämnden enligt hävdvunnen praxis inte meddelar förhandsavgörande. Förfarandet motsvarar det nuvarande förfarandet med förhandsbesked. Exempel på sådana frågor är bedömningsfrågor samt frågor som rör överföringsprissättning och kringgående av skatt. Förhandsavgörande av Skatteförvaltningen är motiverat även i dessa situationer, eftersom den som verkställer beskattningen i vilket fall som helst ska avgöra samma ärende i samband med verkställandet av beskattningen.

På samma sätt som för närvarande kan det vara ändamålsenligt att inte meddela förhandsavgörande till exempel om det i ansökan begärs förhandsavgörande som gäller skattebemötandet av flera olika alternativa

förfaringssätt och situationen är förknippad med drag av strävan efter skatteförmån. Förhandsavgörande om inkomstbeskattningen kan utebli också när ärendet är förknippat med sådant prejudikatsvärde att det bör föras till centralskattenämnden för avgörande. I dessa situationer handlar det om ett mera generellt rättsligt tolkningsproblem för vilket det inte finns någon enhetlig beskattningspraxis och i vilket det således är motiverat att få ett avgörande av centralskattenämnden.

Förhandsavgörande ska kunna sökas av en skattskyldig eller en sammanslutning. Förhandsavgörande ska kunna meddelas högst för det skatteår som utgår under det kalenderår som följer på det då förhandsavgörandet meddelades. Förhandsavgörande ska inte meddelas, om en ansökan som gäller ärendet är anhängig i centralskattenämnden eller om centralskattenämnden har meddelat förhandsavgörande i saken. Förfarandena ändras således inte till denna del.

Också bestämmelserna i 3 mom. om innehållet i ansökan och om den tid inom vilken ansökan ska göras motsvarar den nuvarande regleringen av förhandsbesked. Ansökan ska göras före utgången av den tid inom vilken det har bestämts att skattedeklaration ska lämnas. Med tidsfristen avses här den allmänna tidsfrist för inlämnande av skattedeklaration som angetts i Skatteförvaltningens beslut. Uppskov med inlämnande av skattedeklaration vilket beviljats i enskilda fall förlänger inte tiden för ansökan om förhandsavgörande.

Ur lagen utgår bestämmelsen om att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska meddela om enheten utnyttjar sin rätt att söka ändring i samband med ordinarie beskattning. Bestämmelsen ingår i gällande 4 mom. I 26 § i lagen om Skatteförvaltningen föreslås en bestämmelse om att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inom besvärstiden för ett förhandsavgörande av särskilda skäl med bindande verkan kan meddela att enheten inte utnyttjar sin rätt att söka ändring.

Enligt 4 mom. ska Skatteförvaltningen på yrkande av den skattskyldige eller sammanslutningen iaktta det lagakraftvunna förhandsavgörandet när beskattningen verkställs. Yrkandet kan framställas till exempel i

samband med att skattedeklarationen lämnas in. Om behandlingen av besvär som gäller förhandsavgörandet drar ut på tiden, är det i princip möjligt att ett för den skattskyldige ursprungligen negativt förhandsavgörande blir positivt vid instanserna för sökande av ändring först efter det att tiden för sökande av ändring i den ordinarie beskattningen redan har löpt ut. Därför ska den skattskyldige genom en begäran om omprövning inom utsatt tid söka ändring i ordinarie beskattning som verkställts enligt det negativa förhandsavgörandet. Omprövningsbegäran ska dock behandlas först efter det att processen för sökande av ändring i förhandsavgörandet har avslutats. Den skattskyldige kan ha behov av att begära omprövning också på grund av att han eller hon i samband med omprövningsbegäran yrkar på förbud mot verkställande. På motsvarande sätt gäller att om Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt söker ändring i ett för den skattskyldige positivt förhandsavgörande, ska den inom den för skatttagaren angivna tiden för sökande av ändring lämna en begäran om omprövning av den ordinarie beskattning som verkställts enligt förhandsavgörandet.

Förhandsavgörandets förpliktande natur vid verkställande av beskattningen förutsätter att de realiserade förhållandena motsvarar dem som anförts i ansökan. I beskattning som verkställts i enlighet med ett bindande förhandsavgörande ska då således inte längre få sökas ändring genom ett förfarande enligt lagen om beskattningsförfarande.

Det föreslås att bestämmelsen i 6 mom. om förbud att överklaga beslut om förhandsbesked stryks.

85 a §. Sökande av ändring i Skatteförvaltningens förhandsavgörande. I paragrafen föreskrivs om rätt att söka ändring i Skatteförvaltningens förhandsavgörande. De parter som ska få överklaga förhandsavgörandet genom besvär är den skattskyldige, andra i 62 § 1 mom. avsedda som har rätt att överklaga och Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt. Kommunerna, församlingarna och Folkpensionsanstalten ska således inte ha rätt att överklaga ett förhandsavgörande. Karaktären hos förfarandet med förhandsavgörande med dess korta besvärstider möjliggör i praktiken inte någon självständig rätt för de

egentliga skatttagarna att söka ändring. Principerna för förfarandet motsvarar det nuvarande reservationsförfarandet där Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt ensam för alla skatttagares talan.

Besvären ska anföras hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges eller sammanslutningens hemkommun hörde vid tidpunkten för beslutet. Besvärstiden ska vara 30 dagar från delfäendet av beslutet. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt ska dock räknas från det att beslutet fattades. Besvären ska tillställas förvaltningsdomstolen eller Skatteförvaltningen inom besvärstiden. Skatteförvaltningen ska utan dröjsmål vidarebefordra den inlämnade besvärsskriften och de handlingar som gäller beskattningen till förvaltningsdomstolen. Den förvaltningsdomstol som behandlar ett besvärssärende ska med anledning av besvär som anförts av den skattskyldige bereda Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt och med anledning av besvär som anförts av Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt den skattskyldige tillfälle att avge bemötande och vid behov genmäle.

I paragrafens 2 mom. bestäms om överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen. Ändring i förvaltningsdomstolens beslut ska få sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Rätt att anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen har de som får söka ändring i förhandsavgörandet. Vid överklagandet ska då 70 och 71 § iakttas. Besvärstiden i fråga om förvaltningsdomstolens beslut som gäller förhandsavgörande ska dock vara 30 dagar från delfäendet.

Med stöd av 3 mom. ska en ansökan som gäller förhandsavgörande behandlas skyndsamt vid Skatteförvaltningen, förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

Enlig 4 mom. ska ett beslut om att förhandsavgörande inte meddelas inte få överklagas genom besvär.

10 kap. **Skattelättnad.** Det föreslås att 88 och 90 § i kapitlet upphävs. I kapitlet kvarstår endast 89 § i oförändrad form. Kapitlets rubrik preciseras så att den motsvarar det ändrade innehållet.

88 §. Skattelättnad. Paragrafen upphävs. Motsvarande reglering i sak föreslås i 38 a § i lagen om skatteuppbörd.

90 §. Skatteuppskov. Paragrafen upphävs eftersom förfarandena för uppskov med betalning av skatt och betalningsarrangemang sammanförs. I 35 och 35 a § i lagen om skatteuppbörd föreslås bestämmelser om betalningsarrangemang som specialindrivningsåtgärd.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2013. Bestämmelserna om prejudikatbesvär i 71 a—71 d § ska dock tillämpas först från ingången av 2014. Detta är motiverat eftersom skatterättsenämnden blir ett riksomfattande organ vid ingången av 2013. Rättsenämnden i dess nya form och Skatteförvaltningen har då ett år på sig för att förbereda sig på de arrangemang som ändringen medför.

Bestämmelserna om beskattningsförfarande och ändringssökande tillämpas i regel från det att bestämmelserna träder i kraft, vilket innebär att ändringen också gäller anhängiga ärenden. Med avvikelse från denna huvudregel föreslås som en övergångsbestämmelse att beslut som gäller utomståendes skyldighet att lämna uppgifter och som Skatteförvaltningen eller förvaltningsdomstolen meddelat före ingången av 2013 ska överklagas enligt den nuvarande regleringen. Ett beslut om försumelseavgift som Skatteförvaltningen meddelat 2012 ska således få överklagas hos förvaltningsdomstolen bara av den skattskyldige och på förfarandet ska också i övrigt tillämpas den reglering som gällde före lagändringen. Med stöd av 34 § i förvaltningsprocesslagen ska förvaltningsdomstolen dock även i dessa fall kunna tolka behovet av att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt så att enheten ska höras bara om skatteintresset överstiger 6 000 euro eller om ärendet lämnar rum för tolkning eller är oklart. När förvaltningsdomstolen meddelar sitt avgörande med anledning av besvären 2013 eller senare ska ändring hos högsta förvaltningsdomstolen alltjämt sökas enligt gällande bestämmelser, dvs. besvärstillstånd behövs inte om det beslut av Skatteförvaltningen som överklagas har fattats före den 1 januari 2013.

Motsvarande övergångsbestämmelse tillämpas också på de ansökningsärenden som föreslås bli förenade med nya bestämmelser om ändringssökande. Exempel på ärendekategorier av detta slag är undantagstillstånd som gäller användning av förluster samt beslut om förlängning av tiden för användning av återanskaffningsreservering, angivande för donationsavdrag samt godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande. Till bestämmelserna om beslut som avses i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund fogas endast bestämmelser om ändringssökande i första instans. För dessa gäller övergångsbestämmelsen således endast besvär i första instans.

De ändrade bestämmelserna om förfarandet med förhandsavgörande samt om befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt ska tillämpas på de fall som anhängiggörs den 1 januari 2013 och därefter. En ansökan om förhandsbesked som har anhängiggjorts vid Skatteförvaltningen senast den 31 december 2012 ska behandlas enligt den reglering som gällde innan ändringen trädde i kraft, även om förhandsbesked meddelas 2013. En skattskyldig som så önskar ska dock få återta sin anhängiga ansökan om förhandsbesked och begära att ärendet behandlas som förhandsavgörande. Ansökan ska då anses ha anhängiggjorts den 1 januari 2013. För återtagandet av ansökan om förhandsbesked ska då inte tas ut någon behandlingsavgift.

Även de ansökningar om befrielse från skatt som är anhängiga vid Skatteförvaltningen eller hos kommunen eller församlingen vid årsskiftet ska behandlas enligt den reglering som gällde före ändringen. Detsamma gäller också uppskovsärenden som är anhängiga vid Skatteförvaltningen.

1.2 Lagen om överlåtelseskatt

47 §. Besvär hos förvaltningsdomstolen. Det föreslås att 3 och 4 mom. ändras så att förvaltningsdomstolen tydligare än för närvarande leder skattebesvärsprocessen och så att besvärsförfarandet också i övrigt förenklas i fråga om förfarandena för hörande.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om rättelsebehandling med anledning av den skatt-

skyldiges besvär. Skatteförvaltningen ska behandla besvär som den skattskyldige eller någon annan i 46 § 1 mom. avsedd som har rätt att söka ändring har anfört som ett rättelseärende. Om Skatteförvaltningen enligt 48 § rättar sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande, förfaller besvären. Till den del Skatteförvaltningen anser att den skattskyldiges besvär inte ger anledning att rätta beslutet, ska den ge sitt utlåtande med anledning av besvären och till denna del överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling.

Förvaltningsdomstolen ska leda skattebesvärsförfarandet efter rättelsebehandlingen. Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförs av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförs av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov ändringsökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs ska förvaltningsdomstolen dock kunna avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Behandling som rättelseärende ska inte gälla besvär där Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är den som söker ändring. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska lämna in besvären till Skatteförvaltningen eller direkt till förvaltningsdomstolen. Om besvären lämnas in till Skatteförvaltningen, ska den vidarebefordra besvärsskriften med beskattningshandlingarna till förvaltningsdomstolen, som ska leda besvärsprocessen och ge den skattskyldige tillfälle att avge bemötande. Med stöd av förvaltningsprocesslagen kan förvaltningsdomstolen begära att den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet ger utlåtande med anledning av besvär som anförs av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

52 §. Skattelättnad och uppskov med betalningen. Paragrafen upphävs. Det föreslås att bestämmelserna om befrielse från skatt över-

förs till 38 a § i lagen om skatteuppbörd. Förfarandena för uppskov med skattebetalning och för betalningsarrangemang sammanförs. Bestämmelser om betalningsarrangemang kommer att finnas i 35 och 35 a § i lagen om skatteuppbörd.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana besvär riktade till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas likaså de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.3 Mervärdesskattelagen

101 §. Till 2 mom. fogas ett omnämnande av uppskov med betalning av skatt. Tillägget behövs, eftersom den gällande 211 §, som gäller uppskov (anstånd), föreslås bli upphävd. Tullen ska på samma sätt som för närvarande behandla uppskovsärenden som gäller de skatter den bär upp.

170 §. I paragrafen finns bestämmelser om utomståendes skyldighet att lämna uppgifter vid mervärdesbeskattningen. Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom., som gäller sökande av ändring i beslut som Skatteförvaltningen meddelat med stöd av paragrafen. Det handlar alltså om sådana beslut av Skatteförvaltningen där utomstående har ålagts skyldighet att lämna uppgifter om den skattskyldige. Ändring ska få sökas med iakttagande av 23 a § i lagen om beskattningsförfarande.

194 §. I paragrafen finns bestämmelser om förfaranden när Skatteförvaltningen och förvaltningsdomstolen behandlar skattebesvär. Det föreslås att paragrafen ändras så att förvaltningsdomstolen tydligare än för närvarande leder skattebesvärsprocessen och så att besvärsförfarandet också i övrigt förenklas. Enligt 1 mom. ska Skatteförvaltningen behandla besvär som anförs av den skattskyldige som ett rättelseärende. Rättar Skatteförvaltningen så som avses i 192 § sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande, förfaller besvären. Till den del Skatteförvaltningen

anser att det yrkande som den skattskyldige har framställt i sina besvär inte ger anledning att rätta beslutet, ska den ge sitt utlåtande med anledning av besvären och till denna del överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling.

Förvaltningsdomstolen ska leda skattebesvärsförfarandet efter rättelsebehandlingen. Enligt 2 mom. ska förvaltningsdomstolen med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov ändringssökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs ska förvaltningsdomstolen dock kunna avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart. När det gäller besvär som anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är förfarandet detsamma som vid överlåtelsebeskattning.

Det är inte meningen att alla skrifter som inkommer till Skatteförvaltningen ska behandlas som besvär. Exempelvis i en situation där den skattskyldige har debiterats skatt som beskattning enligt uppskattning på grund av att den skattskyldige inte har lämnat in någon periodskattedecklaration, kan den skattskyldige ha gett in en skrift riktad till den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet i vilken den skattskyldige har begärt att debiteringen enligt uppskattning omprövas och att påföljderna av den avlyfts. Skrifter av detta slag som riktats till Skatteförvaltningen kommer inte att behandlas som skattebesvär riktade till förvaltningsdomstolen, utan de ska behandlas som andra än besvärsbaserade rättelseärenden enligt det förfarande för rättelse som anges i 192 §. Skatteförvaltningen kan således rätta ett fel i sitt beslut till den skattskyldiges fördel. Om Skatteförvaltningen anser att dess beslut inte innehåller något fel till den skattskyldiges nackdel, ska Skatteförvaltningen meddela avslag där den kon-

staterar att det finns någon anledning att rätta beslutet. Rättelse av detta slag kan redan nu göras inom den tid som anges i 192 § 2 mom., och ett beslut som meddelats vid förfarandet är överklagbart på motsvarande sätt som alla andra beslut som Skatteförvaltningen meddelat med stöd av mervärdesskattelagen. Ändring får således sökas på det sätt som anges i 193 och 194 §. Såväl den skattskyldige som Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring.

207 §. Laghänvisningen i paragrafen ska justeras.

210 §. Det föreslås att 1—3 mom. ändras så att bestämmelserna om befrielse från skatt utgår till den del de gäller skatter som bärs upp av Skatteförvaltningen. I 5 mom. föreslås en bestämmelse där det hänvisas till den särskilda regleringen av befrielse från skatt som bärs upp av Skatteförvaltningen. Tullstyrelsens befogenhet att lindra den skatt den bär upp kvarstår oförändrad.

211 §. Paragrafen upphävs. I stället för bestämmelserna om uppskov med betalning av skatt ska bestämmelserna om betalningsarrangemang enligt lagen om skatteuppbörd bli tillämpliga. I gällande 1 mom. bestäms om beviljande av anstånd. I 2 mom. bestäms om anstånd med betalning av skatt vid import av varor. Enligt momentet gäller om anstånd med betalning av skatt vad som föreskrivs särskilt om tull. Också den bestämmelsen är obehövlig, eftersom rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen med stöd av 101 § i mervärdesskattelagen ska tillämpas på uppskov med betalning av mervärdesskatt som tullmyndigheten bär upp vid import. Det föreslås att 101 § preciseras så som beskrivs i motiveringen till den paragrafen.

219 §. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen ändras i analogi med den omorganisering som genomförts inom Skatteförvaltningen så att det sägs att om ett beslut har en betydande inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos Skatteförvaltningen ska ärendena beredas och avgöras gemensamt på de villkor som nämns i bestämmelsen.

219 a §. Det föreslås att en ny paragraf fogas till lagen. I den nya paragrafen föreskrivs om minimiinnhållet i beslut som meddelas

med stöd av lagen. Av Skatteförvaltningens beslut ska det enligt paragrafen i stället för uppgifter om den person som handlagt ärendet framgå namn och telefonnummer för den enhet där ärendet behandlas. Regleringen motsvarar bl.a. det som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande och i de lagar som gäller vissa andra skatter som bärs upp av Skatteförvaltningen.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana besvär riktade till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.4 Inkomstskattelagen

57 §. Donationsavdrag. Det fogas ett nytt 3 mom. till paragrafen. Enligt momentet finns bestämmelser om överklagande av beslut om angivande i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande.

122 §. Inverkan av ägarväxling på rätten att dra av förluster. Det fogas ett nytt 6 mom. till paragrafen. Enligt momentet finns bestämmelser om överklagande av beslut som avses i 3 och 4 mom. i paragrafen i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Vid överklagande av beslut som Skatteförvaltningens meddelat innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.5 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

43 §. I paragrafen finns bestämmelser om återanskaffningsreservering för förslitning underkastade anläggningstillgångar och återanskaffningsreservering för lokaliteter. Det fogas ett nytt 6 mom. till paragrafen. Enligt

momentet finns bestämmelser om överklagande av beslut som avses i 5 mom. i paragrafen i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Vid överklagande av beslut som Skatteförvaltningens meddelat innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.6 Lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund

9 §. Till paragrafen fogas bestämmelser om ändringssökande i första instans. Dessutom preciseras hänvisningen till bestämmelserna om villkoren för beviljande av besvärstillstånd.

Enligt 1 mom. ska det sökande samfundet och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt få överklaga Skatteförvaltningens beslut som fattats med stöd av 4 eller 7 §. Ändring söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades.

Enligt 2 mom. ska besvären anföras inom 60 dagar från det att den skattskyldige har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från det att beslutet fattades. På förfarandet ska i övrigt 69 § i lagen om beskattningsförfarande och förvaltningsprocesslagen tillämpas i tillämpliga delar. Förvaltningsdomstolen behöver således inte höra den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet, utan Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är part i rättegången.

Enligt 3 mom. ska ändring i förvaltningsdomstolens beslut få sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På överklagandet ska 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande tillämpas.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Vid överklagande av beslut som Skatteförvaltningens meddelat innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.7 Lagen om Skatteförvaltningen

2 b §. Delegering av uppgifter av biträdande art till privata aktörer. Det föreslås att lagen tillämpas en ny 2 b §. Enligt 1 mom. ska Skatteförvaltningen kunna delegera sådana biträdande uppgifter till privata aktörer som hänför sig till de uppgifter som föreskrivits för Skatteförvaltningen. De biträdande uppgifterna är rutinmässiga assisterande stöduppgifter som inte innebär utövning av offentlig makt och som redan i dagens läge till övervägande har delegerats till privata aktörer.

Enligt lagen ska Skatteförvaltningen ha rätt att till privata aktörer delegera sortering och lagringsuppgifter i anslutning till mottagningen av deklarationer och andra handlingar som kommer in till Skatteförvaltningen. Med lagringsuppgifter avses optisk inläsning och skanning av handlingar samt manuell lagring i beskattningsdatasystemet av de uppgifter som ingår i handlingarna.

Enligt lagen ska Skatteförvaltningen också ha rätt att till privata aktörer delegera utskrivning och kuvertering av handlingar som Skatteförvaltningen skickar till kunderna samt elektronisk delgivning. Skatteförvaltningen skickar handlingarna och försändelseuppgifterna som filer till de privata aktörerna, som skriver ut dem och sätter dem i kuvert och vidarebefordrar dem för att postas. I fråga om elektronisk delgivning ska de privata aktörerna hantera kundernas samtycke till elektronisk delgivning och också vidareförmedla handlingarna till den tjänst för elektronisk delgivning som kunden använder. I sak ger kunden sitt samtycke till Skatteförvaltningen, även om den tekniska servicen sköts av en privat aktör. Handlingarna skickas till en sådan trygg elektronisk delgivningstjänst vars säkerhet Skatteförvaltningen har godkänt. Exempel på tänkbara delgivningstjänster är medborgarkontot och NetPosti. Förfarandet uppfyller villkoren för det förfarande för elektronisk delgivning som anges i 18 och 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Uppgifter ska kunna delegeras endast till parter som har tillräckliga tekniska förutsättningar samt tillräckligt kunnande för att full-

göra uppgifter av detta slag. Det närmare innehållet i dessa villkor kommer att avgöras vid upphandlingsförfarande och i uppdragsavtal som upprättas utifrån upphandlingen.

Enligt 2 mom. ska de som arbetar med biträdande uppgifter enligt 1 mom. fullgöra sitt uppdrag under tjänsteansvar. Här ingår även straffrättsligt tjänsteansvar.

4 §. Enheter. I 4 mom. stryks omnämmandet av att även Koncernskattecentralen ingår i Skatteförvaltningen. Koncernskattecentralen behöver inte längre nämnas särskilt, eftersom Skatteförvaltningen är en enda myndighet vars olika enheter och deras inbördes uppgiftsfördelning anges i statsrådets förordning om enheter inom Skatteförvaltningen (563/2010) och i Skatteförvaltningens arbetsordning. En annan orsak till att Koncernskattecentralen inte längre behöver nämnas i lagen är att ändring i Koncernskattecentralens beslut som gäller beskattning inte längre ska sökas enbart hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Ålands skattebyrå behåller sin särskilda ställning i lagstiftningen.

8 §. Generaldirektör. Det föreslås att 2 mom. ändras så att behörighetsvillkoret ”förtrogenhet med förvaltningsområdet” för generaldirektören ersätts med ”sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften kräver”.

Med mångsidig erfarenhet som uppgiften kräver avses arbetserfarenhet inom olika slags uppgifter och olika organisationer. Erfarenhet kan ha fåtts i till exempel statliga uppgifter, uppgifter inom kommunalförvaltningen, uppgifter inom den privata sektorn eller internationella uppgifter. Målet är att personen ska ha erfarenhet av fler uppgifter och organisationer än en. Målsättningen innebär dock inte att erfarenheten absolut måste ha förvärvats genom anställning hos flera organisationer. Det uppställs inte några entydiga mätare för erfarenheten, utan frågan om hur villkoret uppfylls bör dryftas med tanke på möjligheterna att sköta uppgifterna med framgång.

21 §. Beslutförhet. Bestämmelsen motsvarar den nuvarande bestämmelsen, dock så att det belopp som delar nämndens befogenhet i begränsad och utökad sammansättning höjs från nuvarande 3 000 euro till 6 000 euro.

25 §. Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt innan ett ärende avgörs

samt delgivning av beslut. Hänvisningen till förhandsbesked inom inkomstbeskattningen stryks 1 mom., eftersom förbandet med förhandsbesked kommer att ersättas med ett förband med förhandsavgörande.

26 §. Meddelande från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt vid förhandsavgörande. I paragrafen finns för närvarande bestämmelser om särskild skattelättnad i anslutning till bevakning av skattetagarnas rätt. Det föreslås att bestämmelserna med samma innehåll i sak överförs till 38 c § i lagen om skatteuppbörd. I den föreslagna paragrafen sägs det att i ett ärende som gäller Skatteförvaltningens eller centralskattenämndens förhandsavgörande kan Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inom den besvärstid som föreskrivits för den, av särskilda skäl med bindande verkan meddela att den inte utnyttjar sin rätt att söka ändring.

Som särskilt skäl kan anses att den skattskyldige har bestyrkt och att det objektivt sett kan noteras att den rättshandling som avses i förhandsavgörandet är brådskande och att den rättsliga osäkerheten på grund av detta orsakar betydande problem. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska alltid självständigt överväga om den ger en sådan utfästelse. Det handlar inte om ett förvaltningsbeslut och meddelandet motiveras inte på något sätt. Det meddelas inte heller något särskilt beslut om att meddelandet uttblir. Den skattskyldige ska få ta initiativ i ärendet när som helst under behandlingen av förhandsavgörandet. Det är meningen att förbandet ska tillämpas undantagsvis, eftersom tiden för sökande av ändring i ärenden som gäller förhandsavgörande också annars är kort.

29 §. Förande av talan i övriga fall. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. I momentet föreskrivs om förande av talan hos allmänna domstolar i ärenden som hänför sig till tolkningen av EU-rätten. Finansministeriet ska ha rätt att i stället för Skatteförvaltningen föra talan hos allmänna domstolar i principiellt viktiga ärenden som gäller statens ersättnings- och återbetalningskyldighet och som hänför sig till tolkningen av EU-rätten. Som principiellt viktiga kan betraktas till exempel sådana ersättningsärenden som hänför sig till tolkningen av

EU-rätten och som kan ha mera omfattande konsekvenser än enbart för Skatteförvaltningen och dess kunder. Inom beskattningssektorn ska finansministeriet kunna föra talan i fråga om skadestands- och skatteåterbäringskrav på staten som väckts hos en allmän domstol och som baserar sig på ett påstående om att lagstiftningen strider mot unionsrätten. Eftersom fall av detta slag handlar om ett påstått fel från lagstiftarens sida och åtminstone inte primärt ett procedurfel eller liknande fel från Skatteförvaltningens sida, är det motiverat att statens intresse bevakas av det ministerium som svarar för lagberedningen. I enlighet med huvudregeln ska Skatteförvaltningen fortfarande föra talan, men ministeriet ska få rätt att föra talan i de situationer som avses i lagen.

34 §. Sökande av ändring i Koncernskattecentralens beslut. Paragrafen upphävs. I Koncernskattecentralens beslut som gäller beskattning ska ändring sökas på samma sätt som i Skatteförvaltningens övriga beslut som gäller beskattning. Exempelvis beslut som gäller inkomstbeskattning ska i enlighet med 66 § i lagen om beskattningsförfarande överklagas genom besvär i regel hos den förvaltningsdomstol som bestäms enligt den skattskyldiges hemvist.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Bestämmelserna i 8 § 2 mom. och 2 b § bör dock träda i kraft så snart som möjligt.

På ärenden som gäller förhandsbesked och förhandsavgörande och som är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På besvär som anförts hos förvaltningsdomstolen och som anhängiggjorts vid Helsingfors förvaltningsdomstol senast den 31 december 2012 tillämpas 34 § i dess lydelse vid lagens ikraftträdande. Besvär ska anses ha anhängiggjorts vid förvaltningsdomstolen också när de har lämnats in till Skatteförvaltningen.

1.8 Lagen om skatteuppbörd

32 §. Sökande av ändring i skattekvittning. Till 3 mom. fogas en bestämmelse om att i fråga om besvär förfarandet i förvaltningsdomstolen ska förutom förvaltningspro-

cesslagen också 69 § i lagen om beskattningsförfarande tillämpas. Det gör det möjligt för förvaltningsdomstolen att avgöra ett ärende som gäller skattekvittning utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om kvittningen handlar om ett belopp som understiger 6 000 euro.

35 a §. Förutsättningar för vidtagande av betalningsarrangemang. I paragrafen anges under vilka förutsättningar Skatteförvaltningen som specialindrivningsåtgärd kan vidta betalningsarrangemang enligt 35 § 2 punkten i fråga om den skattskyldiges skatteskuld. Om den skattskyldiges betalningsförmåga har försämrats tillfälligt på grund av omständigheter som hänför sig till den skattskyldiges livssituation eller hälsa, finns det förutsättningar för att vidta betalningsarrangemang. Betalningsarrangemang kan aktualiseras, om det kan bedömas att inflödet kan bli bättre genom beviljande av betalningstid än genom andra indrivningsåtgärder. Företags, samfunds och andra juridiska personers betalningsförmåga påverkas oftast av orsaker föranledda av problem med affärsverksamheten. Nedgången i betalningsförmågan bör vara temporär och antagandet är att nedgången kan avhjälpas under tiden för betalningsarrangemanget.

Förutsättningarna för betalningsarrangemang kan inte anges på ett uttömmande sätt i lagen, eftersom de praktiska situationerna varierar och är mångfasetterade. I paragrafen anges därför att det kan finnas även något annat särskilt skäl till att betalningsarrangemang vidtas. Som exempel på ett sådant skäl kan nämnas att en mottagare av arv eller gåva som inte i och för sig har försämrat betalningsförmåga har svårt att betala arvs- eller gåvoskatten inom utsatt tid. Ett särskilt skäl kan också vara en sådan situation som beskrivs i 57 § i lagen om förskottsuppbörd, vilken föreslås bli upphävd, och som innebär att konkursboet behöver betalningstid för att betala det innehållningsbelopp som hänför sig till det lönetillgodohavande som konkursboet har betalt. Eftersom skatteuppbördsmyndighetens samtycke till att betalningsarrangemang vidtas kommer att basera sig på prövning av ändamålsenligheten för olika indrivningsmetoder, leder förfarandet

inte till något överklagbart förvaltningsbeslut.

Enligt 2 mom. ska ett betalningsarrangemang kunna vidtas bara på villkor att det inte utgör hinder för skattekvittning till betalning av det belopp som betalningsarrangemanget gäller samt av ränta som eventuellt tas ut på detta belopp. Bestämmelsen motsvarar nuvarande praxis, som anges i 2 § 2 mom. i finansministeriets förordning om villkoren för anstånd med betalningen av vissa skatter (1285/2003).

Enligt 3 mom. ska betalningsarrangemang av synnerligen vägande billighetsskäl kunna genomföras också utan ränta. Betalningsarrangemang utan ränta kan aktualiseras undantagsvis och bara i avgränsade situationer. Det kan närmast handla om att en fysisk person som är villig att betala befinner sig i en så ömkansvärd situation att det med hänsyn till hans eller hennes strävan att betala skatt trots de ekonomiska svårigheterna inte är motiverat att ta ut räntor. En annan tänkbar situation är att för att trygga fortsatt livsduglig företagsverksamhet kan fordringsägarnas kollektiv nå överenskommelse om betalningsarrangemang som avses vara förenade med partiell eller heltäckande räntefrihet för fordringarna.

Enligt 4 mom. ska Skatteförvaltningen vid behov få meddela närmare föreskrifter om sådant som gäller betalningsarrangemang. Som exempel kan nämnas föreskrifter om hur man ansöker om betalningsarrangemang, vad som ska beaktas när förutsättningarna för betalningsarrangemang prövas, huruvida det behövs betryggande säkerhet för betalningsarrangemanget eller inte, hur det kontrolleras att betalningsarrangemanget följs och vad som händer om betalningsarrangemanget inte följs.

38 a §. Befrielse från skatt. Det föreslås att bestämmelserna om befrielse från skatt sammanförs i lagen om skatteuppbörd från olika skattelagar som hänför sig till tillämpningsområdet för lagen om skatteuppbörd. De grunder för befrielse som anges i paragrafen ska med stöd av en hänvisningsbestämmelse i skattekontolagen också tillämpas på skatter som bärs upp med stöd av den lagen. I paragrafen anges villkoren för och förfarandet i anslutning till befrielse från skatt. Av-

sikten är att regleringen inte ska förändra det nuvarande rättsläget.

I 1 mom. anges från vilken skatt eller dess bihang befrielse ska kunna beviljas. Vad som bestäms om skatter gäller också på motsvarande sätt för avgifter. Befrielse ska kunna beviljas från skatter och avgifter som bärs upp enligt lagen om skatteuppbörd. Av uttrycket "bärs upp" framgår att befrielse kan beviljas också från skatt som de facto inte har betalats men som omfattas av betalningsskyldighet.

På samma sätt som för närvarande ska befrielse dock inte kunna beviljas från förskott på inkomstskatten, källskatt på ränteinkomst eller skogsvårdsavgift. Med bestämmelsen avses uttryckligen de nämnda skatternas och avgifternas kapital. Däremot ska befrielse från deras dröjsmålspåföljder kunna beviljas så som för närvarande.

I 2 mom. anges villkoren för att befrielse ska kunna beviljas. Momentet motsvarar i sak 88 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande samt andra bestämmelser om befrielse från skatt i olika skattelagar vilka föreslås bli upphävda i detta sammanhang. Den föreslagna ordalydelsen har större räckvidd än den nuvarande eftersom den täcker mångfalden av situationer i samband med befrielse från olika skatter och avgifter.

Bestämmelserna i 3 mom. motsvarar i sak den gällande lydelsen i 53 § 2 mom. och 54 § i lagen om skatt på arv och gåva. I det föreslagna momentet beaktas de särskilda situationerna i samband med befrielse från arvs- och gåvoskatt. Regleringen förändrar inte nu läget.

Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar i sak den gällande lydelsen i 37 § 2 mom. i fastighetsskattelagen. I det föreslagna momentet beaktas på samma sätt som för närvarande de speciella situationer som hänför sig till befrielse från fastighetsskatt som påförts obebbyggda bygplatser.

I 5 mom. föreslås på samma sätt som för närvarande bli bestämt att beviljande av befrielse från skatt också innebär motsvarande befrielse från dröjsmålspåföljder. Förfarandet är detsamma också när kommunen har förbehållit sig rätten att avgöra ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt och fastighetsskatt.

Bestämmelserna i 6, 7 och 8 mom. motsvarar 88 § 4, 5 och 6 mom. i lagen om beskattningsförfarande.

38 b §. Kommunens beslutsrätt. I paragrafen bestäms om hur kommunen ska kunna förbehålla sig beslutsrätten i ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt och fastighetsskatt. Om kommunen så önskar ska den kunna förbehålla sig beslutsrätten bara i den ena ärendekategorin. Om kommunen har förbehållit sig beslutsrätten, ska den tillämpa 38 a § i tillämpliga delar när den fattar beslut. Tillämpliga blir då bl.a. bestämmelserna om grunderna för beviljande av befrielse. Kommunens beslut ska inte få överklagas genom besvär. Det omprövningsförfarande inom kommunen som avses i kommunallagen ska kunna tillämpas så som för närvarande.

Före en tidpunkt som Skatteförvaltningen anger närmare ska kommunen innan en treårsperiod börjar meddela Skatteförvaltningen att den förbehåller sig beslutsrätten. Beslutsrätten ska vara i kraft tre kalenderår och gälla ansökningar som anhängiggjorts under den perioden av tre kalenderår. Om anmälan ska göras exempelvis senast den 31 oktober 2012 kommer den att gälla de ansökningar om befrielse från kommunalskatt eller fastighetsskatt som anhängiggörs under perioden den 1 januari 2013-31 december 2015.

38 c §. Särskild befrielse från skatt. Bestämmelsen motsvarar den gällande lydelsen i 26 § i lagen om Skatteförvaltningen, enligt vilken Skatteförvaltningen på vissa villkor kan bevilja partiell eller fullständig befrielse från en skatt eller avgift som har påförts med anledning av ändringssökande. Bestämmelsen ändras dock så att även om kommunen har förbehållit sig beslutanderätten i ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt eller fastighetsskatt ska Skatteförvaltningen avgöra ärendet i de fall som avses i den aktuella paragrafen. Förfarandet är ändamålsenligt med hänsyn till syftet med bestämmelsen och med hänsyn till att besluten i synnerhet i situationer av detta slag bör vara enhetliga inom olika skatteslag.

41 §. Sökande av ändring i åläggande av ansvar. För att förenhetliga regleringen föreslås det att i fråga om Enheten för bevakning

av skattetagarnas rätt ska tiden för sökande av ändring ändras från 30 dagar till 60 dagar.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På ansökningar om befrielse från skatt som är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

För administrativa skäl är det nödvändigt att föreskriva en övergångsbestämmelse angående kommunens beslutsrätt i 38 §. Kommunen ska lämna anmälan om beslutsrätt första gången senast den 31 mars 2013. På ansökningar, som inlämnas mellan den 1 januari 2013 och 31 maj 2013 tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. Anmälan om beslutsrätt gäller ansökningar, som inlämnas mellan den 1 juni 2013 och 31 december 2015.

1.9 Lagen om skatt på arv och gåva

48 a §. Till paragrafen fogas en bestämmelse enligt vilken 71 a-71 d § i lagen om beskattningsförfarande ska tillämpas på prejudikatbesvär som gäller arvs- och gåvoskatt.

53 §. Paragrafen upphävs. Det föreslås att bestämmelserna om befrielse från skatt överförs till 38 a § i lagen om skatteuppbörd. Förfarandena för uppskov med betalning av skatt och förfarandena med betalningsarrangemang sammanförs, och bestämmelser om detta föreslås i 35 och 35 a § i lagen om skatteuppbörd.

54 §. Paragrafen upphävs. Det föreslås att paragrafens bestämmelser om befrielse från skatt överförs till 38 a § i lagen om skatteuppbörd. Förslaget förändrar inte det nuvarande rättsläget.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På ansökningar om befrielse från skatt som är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.10 Lotteriskattelagen

16 §. Ändringssökande. Till paragrafen fogas bestämmelser om ändringssökande i första instans. I 1 mom. sägs att i beslut som Skatteförvaltningen har fattat får den skattskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt söka ändring genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. I fråga om beslut som gäller förhandsavgörande som meddelats av Skatteförvaltningen ska besvärstiden vara 30 dagar från delfäendet av beslutet. I övriga fall ska besvärstiden vara 60 dagar. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska alltid räknas från dagen för beslutet. Besvärsskriften ska tillställas Skatteförvaltningen eller förvaltningsdomstolen inom besvärstiden.

Enligt 2 mom. ska ett beslut kunna delges den skattskyldige utan användning av mottagningsbevis, varvid den skattskyldige anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas.

Till 3 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken Skatteförvaltningen ska behandla besvär som anförts av den skattskyldige som rättelseärenden. Rättar Skatteförvaltningen så som avses i 12 § sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande, förfaller besvären. Till den del Skatteförvaltningen anser att besvären inte ger anledning att rätta beslutet ska den ge sitt utlåtande med anledning av besvären och till denna del överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling. Skatteförvaltningen ska behandla varje begäran om omprövning som skattskyldiga riktat till den som rättelseärenden som avses i 12 §. I dessa fall ska Skatteförvaltningen fatta ett motiverat beslut efter omprövning också när avgörandet innebär avslag för den skattskyldige.

Förvaltningsdomstolen ska leda skattebesvär förfarandet efter rättelsebehandlingen. Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemö-

tande och vid behov ändringssökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, ska förvaltningsdomstolen dock kunna avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart. När det gäller besvär som anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är förfarandet detsamma som vid överlåtelsebeskattning.

Paragrafens 2—4 mom. blir 5—8 mom. med oförändrade innehåll.

18 §. Befrielse från skatt och anstånd med betalning av skatt. Paragrafen upphävs. Det föreslås att bestämmelserna om befrielse från skatt överförs till 38 a § i lagen om skatteuppbörd. Förfarandena för uppskov med betalning av skatt och förfarandena med betalningsarrangemang sammanförs, och bestämmelser om betalningsarrangemang föreslås i 35 och 35 a § i lagen om skatteuppbörd.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana besvär riktade till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.11 Fastighetsskattelagen

26 §. Sökande av ändring i Skatteförvaltningens och skatterättelsenämndens beslut. Till 2 mom. fogas ett omnämnande av prejudikatbesvär, i fråga om vars behandling 71 a-71 d § i lagen om beskattningsförfarande ska gälla i tillämpliga delar.

37 §. Befrielse från och uppskov med skattebetalning. Paragrafen upphävs. Det föreslås att bestämmelserna om befrielse från skatt överförs till 38 a § i lagen om skatteuppbörd.

Kommunens möjligheter att avgöra ärenden som gäller befrielse från fastighetsskatt kommer att anges i 38 b § i lagen om skatteuppbörd. Förfarandena för uppskov med betalning av skatt och förfarandena med betalningsarrangemang sammanförs, och bestämmelser om betalningsarrangemang föreslås i 35 och 35 a § i lagen om skatteuppbörd.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.12 Lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

13 §. I paragrafen föreskrivs om återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift som betalats till för högt belopp eller utan grund. Det föreslås att 3 mom. ändras så att förfarandet för återbetalning av arbetsgivares socialskyddsavgift som betalats till för högt belopp motsvarar det förfarande för återbetalning av forskottsinnehållning som deklarerats till för högt belopp om vilket det föreskrivs i 21 § i lagen om forskottsuppbörd. Det föreslås att 4 mom. upphävs som obehövligt på grund av det ändrade 3 mom.

13 a §. Det föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig på grund av det ändrade 13 § 3 mom. I 21 § i lagen om forskottsuppbörd föreskrivs det om rättelse efter kalenderårets utgång.

13 b §. Paragrafen upphävs på grund av att 13 a § upphävs.

14 §. Paragrafen upphävs. Den del av innehållet i paragrafen som gäller befrielse från skatt överförs till 46 § i skattekontolagen. Förfarandena för uppskov med betalning av skatt och förfarandena med betalningsarrangemang sammanförs, och bestämmelser om saken föreslås i 35 och 35 a § i lagen om skatteuppbörd.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.13 Lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

22 §. Det föreslås att bestämmelsen om uppskov med betalningen av skatt upphävs. Hänvisningen till 10 kap. i lagen om beskattningsförfarande stryks. I 89 och 90 § i det kapitlet finns bestämmelser om uppskov i situationer som gäller internationell dubbelbeskattning. Uppskov ska kunna ersättas med betalningsarrangemang, varvid indrivningen av skatt kan avbrytas tills det ärende som gäller internationell dubbelbeskattning har avgjorts.

Paragrafen fortsätter gälla i fråga om befrielse från skatt. Förfarandet med befrielse i fråga om internationell dubbelbeskattning ändras inte.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.14 Skattekontolagen

10 §. Förseningsavgiftens belopp. I 10 § i gällande lag föreskrivs det om förseningsavgiftens belopp. Enligt 1 mom. beräknas förseningsavgiften i enlighet med en årlig räntesats om 20 procent på beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas. En förseningsavgift på minst 5 euro påförs för varje skatteslag som deklarerats för sent.

Den maximala förseningsavgiften per skatteslag är 15 000 euro, dock högst lika stor som beloppet av den skatt som deklarerats för sent.

Det föreslås att 1 mom. ändras så att förseningsavgiften ska beräknas i enlighet med en årlig räntesats om 15 procent. Minimibeloppet av förseningsavgiften ändras så att en avgift på 5 euro påförs varje skatteslag endast en gång per period. Den maximala förseningsavgiften ändras så att avgiften uppgår till högst 15 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas. På samma sätt som för närvarande ska förseningsavgiften inte kunna överstiga 15 000 euro.

40 §. Begäran om omprövning hos Skatteförvaltningen. I 3 mom. upphävs regleringen av förfarandet för hörande av parterna. Hörandet ska genomföras enligt de allmänna principerna för förvaltningsförfarande och vara liknande som exempelvis vid begäran om prövning som avses i lagen om beskattningsförfarande. I praktiken innebär detta att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inte kommer att höras med anledning av omprövning som begärts av den skattskyldige, om det inte finns särskilda skäl för hörandet. Den skattskyldige ska alltid höras med anledning av omprövning som begärts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska tiden för sökande ändring vara 60 dagar i stället för 30 dagar.

41 §. Överklagande av omprövningsbeslut. Till 1 mom. fogas en hänvisning till 69 § i lagen om beskattningsförfarande. I den paragrafen bestäms om hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt då besvären behandlas. Utgångspunkten är således att det inte ska förutsättas att den enhet inom Skatteförvaltningen som fattat beslutet efter omprövning höras. Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska inte heller behöva höras, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges besvär kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska tiden för sökande ändring vara 60 dagar i stället för 30 dagar.

46 §. Befrielse från skatt. I paragrafen föreslås bestämmelser befrielse från skatter som hör till tillämpningsområdet för skattekontolagen. I 38 a § i lagen om skatteuppbörd föreslås bestämmelser om förutsättningarna för befrielse. I övrigt kommer befrielse från skatter att regleras i skattekontolagen. Innehållet i bestämmelserna ändras inte i sak. Skatteförvaltningen ska få bevilja befrielse från beloppen av förskottsinnehållningar och arbetsgivares socialskyddsavgifter också då de borde redovisas till någon annan skattetagare än staten.

Enligt 4 mom. kan belopp av dröjsmålspåföljder och andra påföljder användas som betalning för obetalda förpliktelser eller för skattekvittning enligt lagen om skatteuppbörd. Bestämmelsen innebär att lättnader i fråga om förseningsavgiften, dröjsmålsränta och förseningsränta samt försummelseavgift som uppbärs enligt skattekontolagen kan användas som betalning för förpliktelser eller för skattekvittning, men denna möjlighet gäller inte befrielse i fråga om skatte- eller betalningskapital och inte heller skatteförhöjning. Befrielse i fråga om skattekontomedel och skattekontobetalningar kommer således alltså omfattas av samma användnings- och kvittningsförbud och motsvarande sätt det fortfarande kvarstår nuvarande möjligheten att använda befriade dröjsmålspåföljder till kvittning för obetalda förpliktelser. Dessutom kan försummelseavgifter som uppbärs enligt skattekontolagen användas som betalning för obetalda förpliktelser.

Med stöd av 5 mom. ska besvärshöjningsförbud gälla för både beslut om befrielse från skatt och beslut om befrielse från dess olika dröjsmålspåföljder.

Enligt 6 mom. ska bestämmelserna om skattskyldiga tillämpas på motsvarande sätt på dem som enligt lag är ansvariga för skatt.

På skatter som bärs upp med stöd av lagen ska enligt 7 mom. tillämpas vad som i lagen om skatteuppbörd bestäms om särskild befrielse från skatt. Ändringen motsvarar det nuvarande rättsläget.

48 a §. Innehållet i beslut. Det föreslås att en ny paragraf fogas till lagen. I den nya paragrafen föreskrivs om minimiinnehållet i beslut som meddelas med stöd av lagen. Av Skatteförvaltningens beslut ska det enligt pa-

ragrafen i stället för uppgifter om den person som handlagt ärendet framgå namn och telefonnummer för den enhet där ärendet behandlas. Regleringen motsvarar bl.a. det som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande och i de lagar som gäller vissa andra skatter som bärs upp av Skatteförvaltningen.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana besvär riktade till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.15 Bilskattelagen

50 §. De bestämmelser i paragrafen som gäller Skatteförvaltningens behörighet att bevilja lättnader upphävs. Enligt 1 mom. Trafiksäkerhetsverket ska vara behörig myndighet i ärenden som gäller befrielse från skatt i sådana fall då verket påför eller har påfört skatten. Tullstyrelsens behörighet kvarstår oförändrad.

Behörighetsbestämmelserna i 3 mom. om uppskov med betalning av skatt ändras i analogi med bestämmelserna om befrielse. Tullstyrelsen och Trafiksäkerhetsverket ska vara behöriga myndigheter när det gäller beviljande av uppskov. Skatteförvaltningens behörighet upphävs.

70 §. Till 4 mom. fogas en bestämmelse om hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, ska besvär som anförts av en skattskyldig eller av andra parter kunna avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart. I situationer av detta slag behöver inte heller den beslutsfattande myndighet som enligt 4 mom. ska höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ge enhe-

ten tillfälle att avge bemötande med anledning av den skattskyldiges eller någon annan parts besvär eller sitt eget utlåtande.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På ärenden som gäller befrielse från skatt och som är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.16 Fordonsskattelagen

50 §. Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen. Till 4 mom. fogas en bestämmelse om hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, ska besvär som anförts av en skattskyldig eller av någon annan som saken gäller kunna avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

1.17 Bränsleavgiftslagen

23 §. Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen. Till 4 mom. fogas en bestämmelse om hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, ska besvär som anförts av en skattskyldig eller av någon annan som saken gäller kunna avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

1.18 Lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut

Det föreslås att lagens rubrik ändras och att ordalydelsen ändras i 1 § och 2 § 2 mom. Lagens rubrik ändras till lagen om grunderna

för avgifter för vissa förhandsavgöranden, och ordet förhandsbesked stryks i paragraferna. Ändringarna föranleds av att det föreslås att förhandsbesked enligt lagen om beskattningsförfarande ändras till förhandsavgörande.

1.19 Tonnageskattelagen

38 §. Förhadsavgörande. Paragrafen ändras så, att man i fråga om förhandsavgörande om tillämpning av tonnageskattelagen hänvisar till förhandsavgörande enligt 85 § i lagen om beskattningsförfarande. Det är således inte längre nödvändigt att föreskriva om särskilda förfaranden för förhandsavgörande som gäller tonnageskattelagen, varför paragrafens 2—5 mom. upphävs som obehövliga.

39 §. Ändringssökande. Paragrafens 2 mom. ändras så, att om sökande av ändring i beslut som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande föreskrivs i 73 e § i lagen om beskattningsförfarande.

Paragrafens 3 mom. ändras så, att på sökande av ändring i ett förhandsavgörande tillämpas 85 a § i lagen om beskattningsförfarande.

1.20 Lagen om förskottsuppbörd

56 §. Skattelättnad. Paragrafen upphävs. Det föreslås att den del av innehållet i paragrafen som gäller dröjsmålspåföljder i anslutning till förskott överförs till 38 a § i lagen om skatteuppbörd och i övrigt till skattekontolagen.

57 §. Skatteuppskov. Paragrafen upphävs. Förfarandena för uppskov med skattebetalning och för betalningsarrangemang sammanförs till ett betalningsarrangemang. I 35 och 35 a § i lagen om skatteuppbörd föreslås bestämmelser om betalningsarrangemang.

Ikraftträdande och tillämpning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. På sådana ärenden som gäller befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd

av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2013. Bestämmelserna om prejudikatbesvär föreslås dock träda i kraft vid ingången av 2014. Ändringarna som gäller delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen i 2 b § lagen om Skatteförvaltningen och ändringen av behörighetsvillkoren för Skatteförvaltningens generaldirektör i 8 § bör dock träda i kraft så snart som möjligt.

På ansökningar som är anhängiga den dag då lagen träder i kraft tillämpas de lagar som gällde vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan lagen har trätt i kraft tillämpas likaså de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3 Förhållande till grundlagen

3.1 Prejudikatbesvär vid de allmänna domstolarna och rätt att söka ändring

När riksdagen behandlade regeringens proposition om prejudikatbesvär vid de allmänna domstolarna (RP 105/2009 rd) konstaterade riksdagens grundlagsutskott i sitt utlåtande (GrUU 4/2010 rd) för det första att förslaget var betydelsefullt med tanke på 21 § 2 mom. i grundlagen, där det sägs att bl.a. rätten att söka ändring hör till en rättvis rättegång. Utifrån 98 § 1 mom. i grundlagen är de allmänna domstolarna högsta domstolen, hovrätterna och tingsrätterna. Enligt utskottet innebär förslaget ett avsteg från fullföljdssystemet i tre steg, eftersom hovrätten kringgås i ett enskilt fall när parterna på prejudikatsgrund ansöker om besvärstillstånd direkt hos högsta domstolen. Hovrätterna ska utifrån besvären kontrollera att tingsrättens avgörande är riktigt vad gäller både bevisning och rättsliga frågor och att avgörandet är lagenligt och korrigerar eventuella fel i avgörandet.

Högsta domstolen är i sin tur prejudikatsdomstol och medger besvärstillstånd på prejudikatsgrund.

Grundlagsutskottet konstaterade vidare att förfarandet med prejudikatbesvär i väsentlig grad är beroende av parternas samtycke. I sina bedömningar av samtyckets roll när det handlar om begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna hade grundlagsutskottet redan tidigare ansett det viktigt att säkerställa att den som ger sitt samtycke vet och förstår vad det betyder (GrUU 31/2005 rd). En part som beslutar överklaga tingsrättens avgörande direkt hos högsta domstolen har enligt utlåtandet ingen egentlig möjlighet att bedöma i förväg om högsta domstolen kommer att meddela besvärstillstånd eller inte. Om tillstånd inte meddelas, är det tingsrättens avgörande som gäller. Då går parterna miste om möjligheten att överklaga tingsrättens avgörande, eftersom de inte längre kan få sin sak upptagen till behandling i hovrätten genom ordinära rättsmedel. Kvarstår bara extraordinära rättsmedel.

Med prejudikatbesvär ville man enligt grundlagsutskottet främja viktiga syften i anknytning till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, som rättssäkerhet och smidiga rättegångar. Enligt utskottets mening svarar förfarandet med prejudikatbesvär, som innebär att en part efter avslag på sitt klagomål från högsta domstolen får söka ändring i tingsrättens beslut hos hovrätten, bättre mot rätten att söka ändring i 21 § 2 mom. i grundlagen.

Lagutskottet ansåg i sitt betänkande (LaUB 4/2010 rd) att med hänsyn till räckvidden och villkoren för prejudikatbesvär är det sannolikt att förfarandet i praktiken inte kommer att bli tillämpligt så ofta. Lagutskottet ville ändå att prejudikatbesvär ska införas, eftersom det möjliggör prejudikat från högsta domstolen snabbare än vid normalt ändringsökande. Det kan enligt betänkandet vara nyttigt till exempel när frågan om hur lagen ska tolkas gäller flera rättsliga förhållanden och ett fördröjt prejudikat förlänger den rättsliga osäkerheten. Med hänsyn till att förfarandet är nytt och vad dess syfte är ansåg utskottet det som motiverat att besvärstillstånd ska kunna meddelas endast på grund av prejudikat.

Lagutskottet instämde med grundlagsutskottet i att parternas samtycke spelar en viktig roll i prejudikatförfarandet. Enligt utskottet är det angeläget att parterna vet och förstår vad förfarandet går ut på, i synnerhet att det inte går att överklaga hos hovrätten om högsta domstolen inte beviljar besvärstillstånd. Därför är det ytterst viktigt att bestämmelserna om det nya förfarandet är möjligast tydliga och begripliga och att parterna får tillräckligt med vägledning i fråga om faktorerna ovan. I detta syfte föreslog utskottet preciseringar i de bestämmelser i lagförslaget som gällde tingsrättens fullföljdsanvisningar. I enlighet med utskottets förslag kompletterades 25 kap. 3 § 2 mom. i rättegångsbalken så att anvisningarna också ska gälla hur den som är missnöjd med avgörandet ska förfara för att söka ändring direkt hos högsta domstolen. I anvisningarna ska förfarandet med prejudikatbesvär likaså beskrivas i huvuddrag, bl.a. att tingsrättens avgörande står fast om högsta domstolen inte beviljar besvärstillstånd.

Till skillnad från grundlagsutskottet ansåg lagutskottet att om prejudikatförfarandet i hovrätten blir möjligt, ändras karaktären av prejudikatbesvär och då fullföljs inte syftet. En behandling i hovrätten leder till längre behandlingstid och större rättegångskostnader. Enligt utskottet finns dessutom risken att prejudikatbesvär anförs på försök, när man vet att det går att få ärendet behandlat i hovrätten i vilket fall som helst.

Prejudikatbesvär innebär således att den grundlagsgaranterade rätt att söka ändring som hör till en rättvis rättegång reduceras. Denna reduktion av rätten att söka ändring baserar sig dock på partens medvetna samtycke och parten får tillräcklig vägledning om prejudikatsbesvärens karaktär. Eftersom förfarandet dessutom strävar efter att främja viktiga syften i anknytning till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, som rättssäkerhet och smidiga rättegångar, kunde lagen stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

3.2 Prejudikatbesvär vid förfarande enligt förvaltningsprocesslagen och rätt att söka ändring

I 21 § anges rättsskydd som en grundläggande fri- och rättighet. Enligt paragrafen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag. Var och en har också rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättsskipningsorgan. Dessutom ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Rätten att söka ändring är således en viktig garanti för rättsskyddet. Bestämmelser om rätt att söka ändring i beskattningen finns i olika skattelagar och i förvaltningsprocesslagen.

Enligt artikel 6 stycke 1 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna ska var och en, vid prövning av hans civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol. Huvudregeln är att muntlig förhandling ska ordnas åtminstone i en rättsinstans, om inte något annat följer av aspekterna enligt andra meningens i artikel 6 stycke 1. Artikel 6 i konventionen gäller inte direkt skatteärenden, om det inte handlar om en sanktion som kan jämföras med en straffpåföljd, såsom skattehöjning. Kravet på att lagenligheten hos ett beskattningsbeslut ska kunna bli behandlad vid ett oavhängigt rättsskipningsorgan baserar sig således på utgångspunkterna för det nationella rättsskyddssystemet och i sista hand på 21 § i grundlagen.

Det förfarande med prejudikatbesvär i skatteärenden som föreslås i denna proposition motsvarar till många delar det förfarande med prejudikatbesvär som införts vid de allmänna domstolarna. De rättspolitiska målen med propositionen är desamma och det föreslagna systemet bygger på ett väsentligt sätt på parternas samtycke i analogi med det sy-

stem som används vid de allmänna domstolarna.

Den viktigaste skillnaden mellan de allmänna domstolarnas system och det föreslagna systemet anknyter till situationer där högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar tillstånd till prejudikatbesvär. I sådana situationer kommer besvären alltid att återförvisas till förvaltningsdomstolen för att behandlas som ett besvärsärende. Detta är motiverat eftersom besvären har anförts över ett beslut som skatterättelsenämnden har fattat vid ett omprövningsförfarande. Dessutom ska förvaltningsdomstolens beslut få överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärsstillstånd. På så vis kan det säkerställas att besvärsärendena alltid behandlas av en oavhängig domstol vid ett förfarande enligt förvaltningsprocesslagen, så som förutsätts enligt den rätt att söka ändring som anges i 21 § i grundlagen.

Arrangemanget understryker samtidigt att högsta förvaltningsdomstolens avslag på ansökan om tillstånd till prejudikatbesvär innehåller ett ställningstagande bara till om ärendet kan behandlas enligt detta förfarande som tillämpas undantagsvis. Eftersom förfarandet med prejudikatbesvär ska gälla endast sådana fall där det är speciellt viktigt att högsta förvaltningsdomstolens prejudikat fås enligt ett påskyndat förfarande, ska högsta förvaltningsdomstolen kunna låta bli att bevilja tillstånd till exempel på den grunden att det inte har finns tillräckliga utredningar om att frågan om lagens tillämpning har upprepats. Högsta förvaltningsdomstolens beslut ska inte innehålla något ställningstagande till själva avgörandet i sak. På grund av detta kommer förfarandet inte heller att äventyra den i 3 § i grundlagen föreskrivna ställning som domstolen, i detta fall förvaltningsdomstolen, har som oavhängig domstol i förhållande till en högre domstol.

Prejudikatbesvär och kringgående av förvaltningsdomstolen ska alltid basera sig på parternas frivilliga samtycke på eget initiativ. Parter i en skatteprocess är parterna i rättegången, dvs. den skattskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Det föreslås exakta bestämmelser om givande av samtycke, återtagande av samtycke och övri-

ga förfaranden. Samtycke har en central betydelse när förfarandet med prejudikatbesvär bedöms med tanke på begränsning av rätten att söka ändring. I den besvärsanvisning som ska fogas till rättelsenämndens beslut ska det parten därför få tillräcklig vägledning om förfarandets karaktär och betydelsen av samtycket. Om man dessutom beaktar att den andra parten alltid är en myndighet, kan man genom förfarandet också försäkra sig om att den skattskyldige som ger sitt samtycke också vet och förstår vad det betyder.

När regleringen granskas med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna är det också relevant att regleringen syftar till att påverka enhetligheten, riktigheten och förutsebarheten i beskattningen samt också att försnabba behandlingstiderna och minska behovet av att söka ändring. Dessutom gäller det att beakta den officialprincip som är kännetecknande för förvaltningsrättskipning och som framgår av 33 § i förvaltningsprocesslagen. Även om rättegången i skattebesvärsärenden har ordnats utifrån ett tvåpartsförhållande, bör domstolen sträva efter att nå ett innehållsmässigt lagenligt och materiellt sett korrekt avgörande. Också av den myndighetsställning som Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har följer att enheten är skyldig att bistå domstolen för att den ska nå ett så rätt avgörande som möjlighet, exempelvis genom att föra fram också sådana utredningar som talar för de ståndpunkter som den skattskyldige har fört fram. Det här bidrar till större balans i den kunskapsmässiga obalans mellan en enskild part och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt som beror av att den enskilda parten har begränsad rätt att få upplysningar om avgöranden som gäller andra skattskyldiga och om anhängiga ärenden.

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att lagförslaget om prejudikatbesvär inte begränsar den rätt att söka ändring som garanterats som en grundläggande fri- och rättighet och att propositionen också i övrigt harmonierar med principerna om en rättvis rättegång och domstolens oavhängighet. Regeringen anser att lagen därmed kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Eftersom ärendet är principiellt betydelsefullt föreslår regeringen dock att grundlagsutskottets utlå-

tande begärs i fråga om det lagförslag som gäller prejudikatbesvär.

3.3 Delegering av biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen till privata aktörer

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

De uppgifter som enligt uppdrag från Skatteförvaltningen delegerats till privata aktörer är rutinmässiga, biträdande stöduppgifter som inte innebär utövning av offentlig makt. Det att biträdande uppgifter i anslutning till verkställande av beskattning delegeras till privata aktörer enligt uppdragsavtal kan anses vara ändamålsenligt med tanke på målen med produktivitets- och resultatprogrammet samt med beaktande av den nytta som de skattskyldiga och de som är skyldiga att lämna uppgifter har av den snabba och smidiga servicen och av att Skatteförvaltningen kan koncentrera sina resurser till expertarbete.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis när det gäller överföring av offentliga förvaltningsuppgifter krävs det för rättssäkerheten och god förvaltning att de allmänna förvaltningslagarna iakttas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar (till exempel GrUU 20/2006 rd). De allmänna lagarna tillämpas i fråga om tillämpningsområdet även på privata aktörer som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter. Förvaltningslagen och språklagen (423/2003) är direkt tillämpliga med stöd av lag.

I enlighet med 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska också privata aktörer som utför offentliga förvaltnings-

uppgifter som innebär utövning av offentlig makt betraktas som myndigheter. Vid skötseln av de uppgifter som avses i denna proposition utövas inte offentlig makt och är inte myndighetsbegreppet enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpligt på aktörerna. Som myndighetshandlingar enligt 5 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet betraktas dock även handlingar som har inkommit till den som verkar på uppdrag av en myndighet för att denne ska kunna utföra sitt uppdrag. I fråga om dem som arbetar enligt uppdrag blir därmed de skyldigheter att iakttä sekretess som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpliga i enlighet med 23 § i den lagen.

De som arbetar med biträdande uppgifter inom Skatteförvaltningen ska fullgöra sina uppgifter under tjänsteansvar. Här ingår även straffrättsligt tjänsteansvar. Regleringen är på sin plats bl.a. därför att de som arbetar med biträdande uppgifter behandlar sekretessbelagda handlingar. Även om ansvar för till exempel brott mot sekretessbestämmelserna uppkommer redan via lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, kan hantering av sekretessbelagda uppgifter medföra också andra former av missbruk.

Trots delegeringen av uppgifterna ansvarar Skatteförvaltningen fortfarande för verkställandet av beskattningen och tillgodoseendet av de skattskyldigas rättssäkerhet. Skatteförvaltningen ska alltjämt vägleda kunderna och ge dem råd vid verkställandet av beskattningen, och de privata aktörerna ska få ge endast tekniska anvisningar. Skatteförvaltningen ansvarar för eventuella skador för kunderna i enlighet med vad som föreskrivs om offentliga samfunds skadeståndsansvar.

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att propositionen är förenlig med grundlagen och att lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 62 § 4 mom. samt 88 och 90 §, sådana de lyder, 62 § 4 mom. i lag 238/2008, 88 § delvis ändrad i lagarna 1274/2002 och 238/2008 samt 90 § i lagarna 505/1998 och 238/2008,
ändras 23 a, 26 a, 53, 61 och 69 §, rubriken för 8 kap., 85 § och rubriken för 10 kap.,
 av dem 23 a § sådan den lyder i lagarna 565/2004, 1252/2009 och 520/2010, 26 a § sådan den lyder i lag 1067/2003, 61 § sådan den lyder i lag 520/2010, 69 § sådan den lyder i lag 238/2008, rubriken för 8 kap. sådan den lyder i lag 536/1996 och 85 § sådan den lyder i lagarna 505/1998 och 520/2010, samt
fogas till lagen nya 23 b, 71 a–71 f och 85 a § som följer:

23 a §

Sökande av ändring i beslut som gäller uppgiftsskyldigheten

Den uppgiftsskyldige får söka ändring i sådana beslut av Skatteförvaltningen som gäller skyldighet att lämna i detta kapitel avsedda uppgifter. Ändring söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades.

Besvären ska anföras inom 60 dagar från det att den uppgiftsskyldige har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Ett beslut kan delges utan mottagningsbevis. Delfäendet av beslutet anses då ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § samt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På överklagandet tillämpas då 70 och 71 §.

23 b §

Sökande av ändring i beslut som gäller försummelseavgift

I ett beslut av Skatteförvaltningen som gäller försummelseavgift får den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt söka ändring genom en skriftlig begäran om omprövning hos den myndighet som fattat beslutet. Den uppgiftsskyldige ska begära omprövning inom fem år från ingången av kalenderåret efter det år då beslutet om försummelseavgift har fattats. Omprövning får dock alltid begäras inom 60 dagar från det att den uppgiftsskyldige har fått del av beslutet. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar från det att beslutet fattades.

I ett omprövningsbeslut får den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt söka ändring genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den uppgiftsskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. Den uppgiftsskyldige ska anföras besvär inom fem år från ingången av kalenderåret efter det år då be-

slutet om försummelseavgift har fattats. Besvärstiden är dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av omprövningsbeslutet. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar från det att beslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § samt förvaltningsprocesslagen.

Ett beslut som avses i 1—2 mom. kan delges utan mottagningsbevis. Delfäendet av beslutet anses då ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas.

Den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. I fråga om överklagandet tillämpas då 70 och 71 §.

26 a §

Gemensam behandling av ärenden

Om ett beslut har en betydande inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos Skatteförvaltningen ska ärendena beredas och avgöras gemensamt, om det är möjligt med beaktande av antalet ärenden, arbetsarrangemangen och slutförandet av beskattningen, och gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål.

53 §

Åläggande av skatteansvar

Om åläggande av skatteansvar gäller 40 § i lagen om skatteuppbörd.

61 §

Rättelsemyndighet

Skatterättelsenämnden avgör begäran om omprövning som gäller beskattningen. Skatteförvaltningen kan emellertid avgöra en i 62 § 1 mom. angiven persons begäran om omprövning till den del begäran godkänns.

Om beskattningen av en skattskyldig har verkställts enligt uppskattning på det sätt som anges i 27 § 1 mom. och den skattskyldige

söker ändring i beskattningen genom att lämna in en skattedeclaration efter det att beskattningen har slutförts, kan Skatteförvaltningen upphäva beskattningen och verkställa den på nytt.

69 §

Hörande av skattetagare då besvären behandlas

Den förvaltningsdomstol som behandlar ett besvärssärende ska med anledning av besvär som anförts av den skattskyldige ge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att avge bemötande och vid behov genmäle.

Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges besvär kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

71 a §

Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen

Den skattskyldige och andra som avses i 62 § 1 mom. samt Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt (*parter*) får söka ändring i ett beslut av skatterättelsenämnden hos högsta förvaltningsdomstolen i stället för hos förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar tillstånd för prejudikatbesvär (*prejudikatbesvär*).

Tillstånd för prejudikatbesvär kan beviljas också så att tillståndet gäller bara en del av skatterättelsenämndens överklagade beslut.

71 b §

Förutsättningar för tillstånd för prejudikatbesvär

Högsta förvaltningsdomstolen kan bevilja tillstånd för prejudikatbesvär på den grund som anges i 70 § 2 mom. 1 punkten.

För beviljande av tillstånd för prejudikatbesvär krävs det dessutom skriftligt samtycke av den andra parten i besvärärendet.

71 c §

Förfarande i tillståndsärenden som gäller prejudikatbesvär

Tillstånd för prejudikatbesvär ska sökas hos högsta förvaltningsdomstolen genom en besvärsskrift som innehåller tillståndsansökan och besvären. Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas in till Skatteförvaltningen. För den skattskyldige och andra som avses i 62 § 1 mom. är tidsfristen för inlämnande av besvärsskriften 60 dagar från det att de har fått del av rättelsenämndens beslut så som anges i 67 §. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar och räknas från tidpunkten för rättelsenämndens beslut.

Skatteförvaltningen ska ge den andra parten tillfälle att ge samtycke. Tidsfristen för givande av samtycke är 30 dagar från det att parten har delgetts brevet om hörande för samtycket. Efter att ha fått samtycket ska Skatteförvaltningen efter det att tidsfristen om 30 dagar löpt ut överföra ärendet till högsta förvaltningsdomstolen för behandling. Vid överföringen av ärendet iakttas i tillämpliga delar 29 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen. Skatteförvaltningen ska informera parterna och den förvaltningsdomstol som avses i 66 § om överföringen. Den som gett samtycke får också inom tidsfristen om 30 dagar återta sitt samtycke genom ett skriftligt meddelande till Skatteförvaltningen.

Om tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär inte har getts in till Skatteförvaltningen inom den tid som anges i 1 mom. eller om en part inte ger samtycke eller återtar sitt samtycke, ska Skatteförvaltningen överföra ärendet till förvaltningsdomstolen, som behandlar ärendet ett till domstolen riktat besvär på det sätt som anges i 66—69 §. Vid överföring av ärendet iakttas i tillämpliga delar 29 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen. I detta fall fattas inget särskilt beslut om avvisande av ansökan om tillstånd för prejudikatbesvär.

Till den del högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar besvärstillstånd ska den överföra besvären till förvaltningsdomstolen för att behandlas som besvär. Besvären anses då ha anhängiggjorts vid förvaltningsdomstolen när ansökan om tillstånd för prejudikatbesvär har anhängiggjorts. På behandlingen av besvären tillämpas 66—69 §.

Om sökanden återtar sin ansökan om tillstånd för prejudikatbesvär, överförs ärendet till förvaltningsdomstolen för behandling som besvär.

71 d §

Sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut

Om förvaltningsdomstolen avgör besvären i de fall som nämns i 71 c §, får förvaltningsdomstolens beslut överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i 70 och 71 §.

71 e §

Ändringsökande i vissa beslut av Skatteförvaltningen

Den som ansökt om ett namngivningsbeslut och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får överklaga ett sådant av Skatteförvaltningen fattat namngivningsbeslut som avses i 57 § 1 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen.

Sådana beslut av Skatteförvaltningen som avses i 122 § 3 och 4 mom. i inkomstskattelagen och i 43 § 5 mom. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) får överklagas av den som ansökt om beslutet och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Sådana beslut av Skatteförvaltningen enligt tonnageskattelagen (476/2002) som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande får överklagas av den som ansökt om beslutet och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Ändring söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets sökandens hemkommun hörde när beslutet fattades.

Besvären ska anföras inom 60 dagar från det att sökanden har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från det att beslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § samt förvaltningsprocesslagen.

Ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På överklagandet tillämpas 70 och 71 §.

71 f §

Innehållet i den besvärсанvisning som ska fogas till rättelsenämndens beslut

En besvärсанvisning enligt 47 § i förvaltningslagen ska fogas till rättelsenämndens beslut. Av besvärсанvisningen ska framgå hur den som är missnöjd med avgörandet ska förfara för att få ärendet prövat av förvaltningsdomstolen eller för att söka ändring genom prejudikatbesvär enligt 71 a §. I besvärсанvisningen ska också förfarandet i ett ärende som gäller tillstånd för prejudikatbesvär beskrivas i huvuddrag.

8 kap.

Förhandsavgörande

85 §

Ansökan om förhandsavgörande hos Skatteförvaltningen

Skatteförvaltningen kan på skriftlig ansökan av en skattskyldig eller en sammanslutning meddela förhandsavgörande om inkomstbeskattningen.

Förhandsavgörandet meddelas för viss tid, dock högst för det skatteår som utgår senast under det kalenderår som följer på meddelandet av förhandsavgörandet. Förhandsavgörande meddelas inte, om ansökan i ärendet är anhängig i centralskattenämnden eller om centralskattenämnden har avgjort ärendet.

I ansökan ska den fråga individualiseras i vilken förhandsavgörande söks och den ut-

redning framläggas som behövs för avgörande av ärendet. Ansökan ska göras före utgången av den tid inom vilken skattedeclaration ska lämnas in.

Skatteförvaltningen är skyldig att på yrkande av den skattskyldige eller sammanslutningen iaktta ett lagakraftvunnet förhandsavgörande när beskattningen verkställs.

85 a §

Sökande av ändring i Skatteförvaltningens förhandsavgörande

Den skattskyldige och andra som avses i 62 § 1 mom. samt Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får överklaga Skatteförvaltningens förhandsavgörande hos förvaltningsdomstolen. Besvären anföras hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. Vid överklagandet iaktas då 66 § 2 mom. och 69 §. Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från det att beslutet fattades.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Vid överklagandet iaktas då 70 och 71 §. I fråga om förvaltningsdomstolens beslut som gäller förhandsavgörande är besvärstiden dock 30 dagar från delfäendet.

Ett ärende som gäller förhandsavgörande ska behandlas skyndsamt vid Skatteförvaltningen, förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

Ett beslut av Skatteförvaltningen om att inte meddela förhandsavgörande får inte överklagas genom besvär.

10 kap.

Skattelättnad

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna om prejudikatbesvär tillämpas på de beslut som skatterättelsenäm-

den har fattat den 1 januari 2014 eller däref-
ter.

I fråga om överklagande av sådana beslut om utomståendes skyldighet att lämna upp-
gifter och sådana beslut enligt 71 e § som
Skatteförvaltningen har meddelat innan den-
na lag träder i kraft tillämpas de bestämmel-
ser som gäller vid ikraftträdandet.

På ärenden som gäller förhandsbesked, be-
frielse från skatt och uppskov med betalning
av skatt och som är anhängiga när denna lag
träder i kraft tillämpas de bestämmelser som
gäller vid ikraftträdandet. Den skattskyldige

får dock återta en anhängig ansökan om för-
handsbesked och begära att ärendet behand-
las som ett förhandsavgörande. Ansökan an-
ses då ha anhängiggjorts den dag då lagen
träder i kraft. För återtagande av ansökan om
förhandsbesked tas då inte någon behand-
lingsavgift ut. På upplupen ränta till följd av
uppskov med betalning av skatt som har be-
viljats innan denna lag träder i kraft tillämpas
de bestämmelser som gäller vid ikraftträdan-
det.

2.

Lag

om ändring av lagen om överlåtelseskatt

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) 52 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag
244/2008, och
ändras 47 §, sådan den lyder i lagarna 244/2008 och 526/2010, som följer:

47 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Ändring i Skatteförvaltningens beslut söks
genom besvär hos den förvaltningsdomstol
inom vars domkrets den fastighet som avses i
beslutet är belägen eller inom vars område
det samfund vars emitterade värdepapper be-
slutet gäller har sin hemort. Gäller beslutet
både en fastighet och värdepapper, söks änd-
ring hos den förvaltningsdomstol inom vars
domkrets fastigheten är belägen. Kan denna
grund inte användas, ska besvären anföras
hos Helsingfors förvaltningsdomstol. I ett be-
slut om att förhandsavgörande inte meddelas
får ändring inte sökas genom besvär. Be-
svärsskriften ska lämnas in till Skatteförvalt-
ningen eller förvaltningsdomstolen inom be-
svärstiden.

Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet.
Beslutet kan delges utan användning av mot-
tagningsbevis, varvid det anses ha delgivits
den sjunde dagen efter det att beslutet läm-
nades in till posten, om inte något annat vi-

sas. Besvärstiden för Enheten för bevakning
av skattetagarnas rätt räknas från tidpunkten
för beslutet.

Om Skatteförvaltningen rättar sitt beslut
enligt den skattskyldiges yrkande på det sätt
som anges i 48 §, förfaller besvären. Till den
del som Skatteförvaltningen anser att den
skattskyldiges besvär inte ger anledning att
rätta beslutet ska den ge ett utlåtande med an-
ledning av besvären och till denna del över-
föra besvären till förvaltningsdomstolen för
behandling.

Förvaltningsdomstolen ska med anledning
av besvär och utlåtande, då besvär anförts av
Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt,
ge den skattskyldige och, då besvär anförts
av den skattskyldige, Enheten för bevakning
av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemö-
tande och vid behov ändringssökanden till-
fälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 §
2 mom. i förvaltningsprocesslagen
(586/1996) föreskrivs om avgörande av ett
ärende utan att en part hörs kan förvaltnings-
domstolen dock avgöra besvären utan att
höra Enheten för bevakning av skattetagarnas

rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana besvär som riktats till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som

gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag har träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i mervärdesskattelagen (1501/1993) 211 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 246/2008,

ändras 101 § 2 mom. samt 194, 207, 210 och 219 §, sådana de lyder, 101 § 2 mom. i lag 1347/1999, 194 § i lagarna 246/2008 och 529/2010, 207 § i lag 1123/1996, 210 § delvis ändrad i lag 246/2008 och 219 § i lag 1072/2003, samt *fogas* till 170 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 529/2010, ett nytt 4 mom. samt till lagen en ny 219 a § som följer:

101 §

Om förfarandet vid import av varor, betalning, återbäring och återindrivning av skatt samt även om annat förfarande, om uppskov med betalning av skatt, skatteförhöjning, felavgift, efterbeskattning och sökande av ändring samt om sekretess i fråga om uppgifter och om utlämnande och erhållande av sekretessbelagda uppgifter gäller, om inte något annat föreskrivs i denna lag, i tillämpliga delar vad som i tullagstiftningen föreskrivs om tull.

170 §

Vid sökande av ändring i beslut som Skatteförvaltningen meddelat med stöd av denna paragraf iakttas 23 a § i lagen om beskattningsförfarande.

194 §

Rättar Skatteförvaltningen så som avses i 192 § sitt beslut enligt den skattskyldiges yr-

kande, förfaller besvärerna. Till den del Skatteförvaltningen anser att den skattskyldiges besvär inte ger anledning till rättelse av beslutet, ska Skatteförvaltningen ge ett utlåtande över besvärerna och till denna del överföra besvärerna till förvaltningsdomstolen för behandling.

Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov ändringssökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen dock avgöra besvärerna utan att höra Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

207 §

På ersättning för rättegångskostnader tillämpas 13 kap. förvaltningsprocesslagen.

210 §

När en tullmyndighet har uppburit skatten, kan Tullstyrelsen av särskilda skäl på ansökan nedsätta eller avlyfta sådana mervärdesskatter som har betalats eller ska betalas samt dröjsmålpåföljder och andra påföljder.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av tullförvaltningen.

Vad i denna paragraf föreskrivs om den skattskyldige ska på motsvarande sätt tillämpas på den som enligt lag är ansvarig för skatten.

I beslut med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

Om befrielse från skatt som uppbärs av Skatteförvaltningen föreskrivs särskilt.

219 §

Om ett beslut har en betydande inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos Skatteförvaltningen ska ärendena

beredas och avgöras gemensamt, om det är möjligt med beaktande av antalet ärenden, arbetsarrangemangen och slutförandet av beskattningen, och gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål.

219 a §

Av ett beslut som meddelats med stöd av denna lag ska framgå den myndighet som har fattat beslutet och myndighetens kontaktuppgifter, uppgifter som specificerar näringsidkaren eller någon annan som beslutet direkt riktar sig till, motiveringen för beslutet och uppgift om hur ärendet har avgjorts.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana besvär som riktats till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

4.

Lag**om ändring av 57 och 122 § i inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 57 § i inkomstskattelagen (1535/1992), sådan paragrafen lyder i lag 504/2010, ett nytt 3 mom. och till 122 §, sådan den lyder i lagarna 945/1998, 1515/2001, 955/2007 och 504/2010, ett nytt 6 mom. som följer:

57 §

Donationsavdrag

Bestämmelser om överklagande av ett sådant av Skatteförvaltningen fattat namngivningsbeslut som avses i 1 mom. 2 punkten finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande.

122 §

Inverkan av ägarväxling på rätten att dra av förluster

Bestämmelser om överklagande av beslut som avses i 3 och 4 mom. finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Vid överklagande av beslut som Skatteförvaltningen meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

5.

Lag

om ändring av 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), sådan paragrafen lyder i lagarna 1539/1992, 473/1998 och 506/2010, ett nytt 6 mom. som följer:

<p style="text-align: center;">43 §</p> <p>Bestämmelser om överklagande av ett beslut som avses 5 mom. finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).</p>	<p>Denna lag träder i kraft den 20 . Vid överklagande av beslut som Skatteförvaltningen meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.</p>
--	--

6.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund (680/1976) 9 §, sådan den lyder i lag 705/2005, som följer:

<p style="text-align: center;">9 §</p> <p>Det samfundet som är sökande och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får överklaga beslut enligt 4 eller 7 § som fattats av Skatteförvaltningen. Ändring söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets samfundets hemkommun hörde när beslutet fattades.</p> <p>Besvären ska anföras inom 60 dagar från det att samfundet har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från det att beslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt i tillämpliga delar 69 § i la-</p>	<p>gen om beskattningsförfarande samt förvaltningsprocesslagen (586/1996).</p> <p>Ändring i förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i denna lag får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På överklagandet tillämpas 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande.</p> <p>Denna lag träder i kraft den 20 . På överklagande av beslut som Skatteförvaltningen meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.</p>
---	--

7.

Lag

om ändring av lagen om Skatteförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) 34 §,
ändras 4 § 4 mom., 8 § 2 mom. samt 21 §, 25 § 1 mom. och 26 §, samt
fogas till lagen en ny 2 b § och till 29 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 b §

*Delegering av uppgifter av biträdande art till
privata aktörer*

Skatteförvaltningen kan delegera uppgifter av biträdande art som hänför sig till uppgifterna enligt 2 § 1 mom. till en sådan privat aktör som har tillräckliga tekniska förutsättningar och tillräckligt kunnande för att sköta sådana uppgifter. Uppgifter av biträdande art är

1) mottagning och sortering av deklarationer och andra handlingar som ges in till Skatteförvaltningen samt lagring av handlingarna och registrering av de upplysningar som ingår i dem,

2) utskrivning och kuvertering av handlingar som Skatteförvaltningen sänder ut,

3) elektronisk delgivning enligt 18 och 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) samt hantering av samtycken i anslutning till delgivningen.

Den som arbetar med uppgifter av biträdande art handlar under straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter enligt 1 mom. Bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 §

Enheter

Också Ålands skattebyrå ingår i Skatteförvaltningen.

8 §

Generaldirektör

Behörighetsvillkor för generaldirektören är högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften kräver och i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

21 §

Beslutförhet

En sektion är beslutför när ordföranden och minst två medlemmar är närvarande.

Sektionen kan dock, i en sammansättning med ordföranden och en medlem som företräder skattebetalarna, avgöra ett ärende där skattebeloppet med anledning av en begäran om omprövning kan ändras med högst 6 000 euro, om ordföranden och medlemmen är eniga om avgörandet.

25 §

Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt innan ett ärende avgörs samt delgivning av beslut

Utöver vad som i denna lag annars föreskrivs om hörande av skattetagare, kan en enhet inom Skatteförvaltningen, centralskatte-nämnden eller skatterättelsenämnden som behandlar ett ärende som gäller beskattning, förhandsavgörande eller begäran om omprövning ge Enheten för bevakning av skatte-

tagarnas rätt tillfälle att bli hörd innan ärendet avgörs.

29 §

Förande av talan i övriga fall

26 §

Meddelande från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt vid förhandsavgörande

I ett ärende som gäller Skatteförvaltningens eller centralskattenämndens förhandsavgörande kan Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inom den besvärstid som föreskrivits för den, av särskilda skäl med bindande verkan meddela att den inte utövar sin rätt att söka ändring.

Finansministeriet har rätt att i stället för Skatteförvaltningen föra talan hos allmänna domstolar i principiellt viktiga ärenden som gäller statens ersättnings- eller återbetalningsskyldighet och som hänför sig till tolkningen av EU-rätten.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 8 § 2 mom. och 2 b § träder dock i kraft den 20 .

På ärenden som gäller förhandsbesked eller förhandsavgörande och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

På besvär som anförts hos Helsingfors förvaltningsdomstol och anhängiggjorts senast den dag då denna lag träder i kraft tillämpas 34 § sådan den lyder vid ikraftträdandet.

8.

Lag

om ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skatteuppbörd (609/2005) 32 § 3 mom. och 41 §, av dem 32 § 3 mom. sådant det lyder i lag 240/2008, och fogas till lagen en ny 35 a § och ett nytt 7 a kap. som följer:

32 §

Sökande av ändring i skattekvittning

En skattskyldig, en i 1 mom. avsedd ansvarig för skatt eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett omprövningsbeslut genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde då kvittningen verkställdes. Besvärstiden är 60 dagar räknat från delfäendet av omprövningsbeslutet. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från den dag då

omprövningsbeslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § i lagen om beskattningsförfarande samt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

35 a §

Förutsättningar för vidtagande av betalningsarrangemang

Skatteuppbördsmyndigheten kan som specialindrivningsåtgärd vidta betalningsarrangemang enligt 35 §, om den skattskyldiges skattebetalningsförmåga har försämrats till-

fälligt på grund av underhållsskyldighet, arbetslöshet, sjukdom eller försämrad likviditet eller av något annat särskilt skäl.

Betalningsarrangemang görs på villkor att det inte utgör hinder för skattekvittning till betalning av det belopp som betalningsarrangemanget gäller samt av ränta som eventuellt tas ut på detta belopp.

Av synnerligen vägande billighets-skäl kan betalningsarrangemang göras också så att ränta inte tas ut.

Skatteförvaltningen kan meddela närmare föreskrifter om vidtagande av betalningsarrangemang, om betalningstid, om säkerhet för tryggnad av betalningsarrangemang och om övriga förfaranden som ska iaktas vid betalningsarrangemang.

7 a kap.

Befrielse från skatt

38 a §

Befrielse från skatt

Skatteuppbördsmyndigheten kan på ansökan bevilja befrielse från skatter och avgifter som bärs upp med stöd av denna lag samt från dröjsmålspåföljder och andra påföljder. Befrielse kan dock inte beviljas från förskott på inkomstskatten, källskatt på ränteinkomst eller skogsvårdsavgift. Befrielsen kan vara partiell eller fullständig.

Befrielse kan beviljas, om

1) den skatt- eller avgiftsskyldiges skattebetalningsförmåga har försämrats väsentligt på grund av sjukdom, arbetslöshet eller underhållsskyldighet eller av något annat motsvarande skäl eller om det med anledning av den skattskyldiges skuldsanering finns särskilda skäl till befrielse, eller om

2) det av någon annan särskild orsak är uppenbart oskäligt att driva in skatten.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. kan befrielse från arvs- och gåvoskatt beviljas, om

1) indrivningen av skatten uppenbart skulle äventyra den fortsatta verksamheten inom jord- eller skogsbruket eller något annat företag eller bevarandet av arbetsplatser, eller om

2) värdet av en andel i ett bo eller av en gåva efter att skattskyldigheten började väsentligt minskat och det finns särskilda skäl för att bevilja befrielse.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. kan befrielse från den fastighetsskatt som påförts enligt 12 a § i fastighetsskattelagen (654/1992) beviljas, om ett byggprojekt är försenat av någon annan orsak än byggplatsens ägares eget förfarande.

Om befrielse från skatt har beviljats, gäller befrielsebeslutet även dröjsmålspåföljder och andra påföljder. Skatteuppbördsmyndigheten kan särskilt bevilja befrielse från dröjsmåls-påföljder och andra påföljder även då de ska redovisas till en annan skattetagare än staten och även då kommunen i enlighet med 38 b § har meddelat att den avgör ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt eller fastighetsskatt.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av skatteuppbördsmyndigheten.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om skattskyldiga ska på motsvarande sätt tillämpas på dem som enligt lag är ansvariga för skatt.

Beslut som meddelats med stöd av denna paragraf får inte överklagas genom besvär.

38 b §

Kommunens beslutsrätt

Kommunen kan lämna skatteuppbördsmyndigheten en anmälan om beslutsrätt som gäller kommunalskatt och fastighetsskatt. I enlighet med anmälan avgör kommunen då ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt eller fastighetsskatt eller från vardera, med iakttagande av 38 a §.

Kommunens beslutsrätt är i kraft tre kalenderår. Kommunen ska lämna in anmälan till skatteuppbördsmyndigheten innan treårsperioden börjar. Tidpunkten för anmälan anges genom beslut av Skatteförvaltningen. Kommunens beslutsrätt gäller sådana ansökningar om kommunalskatt eller fastighetsskatt som anhängiggjorts under perioden i fråga.

38 c §

Särskild befrielse från skatt

Skatteuppbördsmyndigheten kan, på ansökan av den skatt- eller avgiftsskyldige eller utan ansökan, bevilja partiell eller fullständig befrielse från skatt eller avgift, från skatteförhöjning och från dröjsmålspåföljder och andra påföljder, om

1) Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har överklagat beskattningen av en skatt- eller avgiftsskyldig eller ett beslut av en besvärsinstans, om ärendet lämnar rum för tolkning och det inte finns någon vedertagen rättspraxis,

2) ändringssökandet har medfört att den berörda skatt- eller avgiftsskyldiga har påförts skatt eller avgift,

3) högsta förvaltningsdomstolen har meddelat beslut i det aktuella ärendet, och om

4) det är viktigt att befria från skatt med tanke på tryggheten av ett likvärdigt bemötande av de skatt- och avgiftsskyldiga.

Om kommunen på det sätt som anges i 38 b § avgör ärenden som rör kommunal-skatt, ska skatteuppbördsmyndigheten dock avgöra också ärenden som avses i denna paragraf, efter att ha hört kommunen och församlingen.

41 §

Sökande av ändring i åläggande av ansvar

I fråga om rättelse av åläggande av ansvar och sökande av ändring gäller vad som föreskrivs om rättelse och sökande av ändring i fråga om beskattning. I beslut om åläggande av ansvar enligt 40 § 2 mom. får ändring dock alltid sökas hos förvaltningsdomstolen inom 60 dagar från delfäendet av beslutet. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas tiden för sökande av ändring från det beslutet fattades.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana ansökningar om befrielse från skatt som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Med avvikelse från vad som bestäms i 38 b § lämnar kommunen första gången en anmälan om beslutsrätt senaste den 31 mars 2013. På ansökningar, som inlämnas mellan den 1 januari 2013 och 31 maj 2013 tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet av denna lag. Anmälan om beslutsrätt gäller ansökningar, som inlämnas mellan den 1 juni 2013 och 31 december 2015.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

9.

Lag**om ändring av lagen om skatt på arv och gåva**

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) 53 och 54 §, sådana de lyder i lagarna 318/1994 och 242/2008, samt *fogas* till lagen en ny 48 a § som följer:

48 a §

På prejudikatbesvär tillämpas 71 a—71 d § i lagen om beskattningsförfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd

av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft till- lämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

10.

Lag

om ändring av lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lotteriskattelagen (552/1992) 18 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 243/2008, samt *ändras* 16 §, sådan den lyder i lagarna 243/2008 och 524/2010, som följer:

16 §

Ändringssökande

I beslut som Skatteförvaltningen har fattat med stöd av denna lag får den skattskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt söka ändring genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. I fråga om beslut som gäller förhandsavgörande är besvärstiden 30 dagar från delfäendet av beslutet och för övriga besvär 60 dagar från delfäendet av beslutet. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från dagen för beslutet. Besvärsskriften ska lämnas in till Skatteförvaltningen eller förvaltningsdomstolen inom besvärstiden.

Ett beslut kan delges utan mottagningsbevis. Delfäendet av beslutet anses då ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas.

Skatteförvaltningen ska behandla den skattskyldiges besvär som rättelseärenden. Om Skatteförvaltningen rättar sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande på det sätt som anges i 12 §, förfaller besvaren. Till den del Skatteförvaltningen anser att det yrkande som den skattskyldige har framställt i sina besvär inte ger anledning att rätta beslutet ska den ge ett utlåtande med anledning av besvaren och till denna del överföra besvaren till förvaltningsdomstolen för behandling.

Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov ändringssökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen dock avgöra besvaren utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På ändringssökande tillämpas då 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). Tiden för anförande av besvär över förvaltningsdomstolens beslut om förhandsavgörande är dock 30 dagar från delfäendet.

Besvär på statens vägnar anföras hos högsta förvaltningsdomstolen av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

I ett beslut genom vilket Skatteförvaltningen har beslutat att inte meddela förhandsavgörande får ändring inte sökas genom besvär.

Bestämmelserna om grundbesvär i lagen om verkställighet av skatter och avgifter

(706/2007) tillämpas inte på ärenden som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana besvär som riktats till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med

betalning av skatt vilka är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

11.

Lag

om ändring av fastighetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i fastighetsskattelagen (654/1992) 37 §, sådan den lyder i lagarna 1560/1995 och 1026/1999, samt
ändras 26 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1560/1995, som följer:

26 §

*Sökande av ändring i Skatteförvaltningens
och skatterättelsenämndens beslut*

I fråga om begäran om omprövning, besvär och prejudikatbesvär samt behandlingen av sådana gäller i tillämpliga delar lagen om beskattningsförfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

12.

Lag**om ändring av lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 13 § 4 mom. samt 13 a, 13 b och 14 §,
 sådana de lyder, 13 § 4 mom. i lag 518/2010, 13 a § i lag 1114/2005, 13 b § i lagarna 1114/2005 och 518/2010 samt 14 § i lagarna 611/1982 och 252/2008, samt
ändras 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1114/2005, som följer:

13 §

 Till överbetalda socialskyddsavgiften som
 avses i 1 och 2 mom. ska tillämpas 21 § i la-
 gen om förskottsuppbörd.

som är anhängiga när denna lag träder i kraft
 tillämpas de bestämmelser som gäller vid
 ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd
 av uppskov med betalning av skatt som har
 beviljats innan denna lag träder i kraft till-
 lämpas de bestämmelser som gäller vid
 ikraftträdandet.

 Denna lag träder i kraft den 20 .
 På ärenden som gäller befrielse från skatt
 eller uppskov med betalning av skatt och

13.

Lag**om ändring av 22 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 22 §, sådan
 den lyder i lag 253/2008, som följer:

22 §

Vad som i 10 kap. i lagen om beskattnings-
 förfarande eller med stöd av det föreskrivs
 om skattelättnad ska på motsvarande sätt till-
 lämpas på skatt som avses i denna lag.

som är anhängiga när denna lag träder i kraft
 tillämpas de bestämmelser som gäller vid
 ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd
 av uppskov med betalning av skatt som har
 beviljats innan denna lag träder i kraft till-
 lämpas de bestämmelser som gäller vid
 ikraftträdandet.

 Denna lag träder i kraft den 20.
 På ärenden som gäller befrielse från skatt
 eller uppskov med betalning av skatt och

14.

Lag**om ändring av skattekontolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skattekontolagen (604/2009) 10 § 1 mom. samt 40, 41 och 46 § som samt
fogas till lagen en ny 48 a § som följer:

10 §

Förseningsavgiftens belopp

Förseningsavgiften beräknas i enlighet med en årlig räntesats om 15 procent på beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas, från dagen efter den inlämningsdag för deklarationen som avses i 8 § 1 mom. till tidpunkten för inlämnandet av deklarationen enligt 8 § 2 mom. En förseningsavgift på minst 5 euro påförs för varje skatteslag som deklarerats för sent, dock endast en gång för varje period. Den maximala förseningsavgiften per skatteslag är 15 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas, dock högst 15 000 euro.

40 §

Begäran om omprövning hos Skatteförvaltningen

Ändring i ett beslut som getts med stöd av denna lag söks hos Skatteförvaltningen genom skriftlig begäran om omprövning om inte saken har avgjorts genom beslut på besvär.

Tidsfristen för begäran om omprövning är i ärenden som avses i 37 och 39 § fem år från utgången av det kalenderår då den åtgärd eller uppgift beträffande vilken rättelse yrkats har registrerats eller borde ha registrerats på kontoutdraget eller den felaktiga krediteringen registrerats på kontoutdraget, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslutet. I andra ärenden är tidsfristen fem år från det att beslutet fattades, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslutet. För Enheten

för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar från det att beslutet fattades.

Begäran om omprövning ska lämnas in till Skatteförvaltningen inom föreskriven tid.

41 §

Överklagande av omprövningsbeslut

Den skattskyldige, den som ansvarar för en förpliktelse och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får genom besvär hos förvaltningsdomstolen söka ändring i ett beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning enligt 40 §.

Besvärstiden i ärenden som avses i 37 och 39 § är fem år från utgången av det kalenderår under vilket den åtgärd eller uppgift som ska rättas har registrerats eller borde ha registrerats eller den felaktiga krediteringen har registrerats på kontoutdraget, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av omprövningsbeslutet. I andra ärenden är besvärstiden fem år från det att beslutet fattades, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av omprövningsbeslutet. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är besvärstiden 60 dagar från det att omprövningsbeslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § i lagen om beskattningsförfarande samt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Vid överklagande iaktas vad som föreskrivs i 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande.

46 §

Befrielse från skatt

Skatteförvaltningen kan på ansökan bevilja befrielse från skatter eller från avgifter som bärs upp med stöd av denna lag samt från dröjsmålspåföljder och andra påföljder. Skatteförvaltningen får bevilja befrielse från de poster som avses ovan också då de borde redovisas eller då de redan har redovisats till någon annan skattetagare än staten.

Bestämmelser om förutsättningarna för befrielse finns i lagen om skatteuppbörd.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som behandlas inom Skatteförvaltningen.

Dröjsmålspåföljder och andra påföljder som ska betalas tillbaka till en skattskyldig kan användas som betalning för obetalda förpliktelser eller för skattekvittning enligt lagen om skatteuppbörd.

Ett beslut genom vilket den skattskyldiges ansökan om befrielse från skatt har avgjorts får inte överklagas genom besvär.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om skattskyldiga ska på motsvarande sätt tillämpas på dem som enligt lag är ansvariga för skatt.

På skatter som bärs upp med stöd av denna lag tillämpas vad som i 38 c § i lagen om skatteuppbörd bestäms om särskild befrielse från skatt.

48 a §

Uppgifter som framgår av beslutet

Av ett beslut som meddelats med stöd av denna lag ska framgå den myndighet som har fattat beslut och myndighetens kontaktuppgifter, uppgifter som specificerar den skattskyldige, motivering för beslutet och uppgift om hur ärendet har avgjorts.

Denna lag träder i kraft den 20.

På begäran om omprövning och på besvär som riktats till förvaltningsdomstolen samt på ärenden som gäller befrielse från skatt vilka är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

15.

Lag**om ändring av bilskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i bilskattelagen (1482/1994) 50 § 1 och 3 mom., 70 § 4 mom. och 72 §, sådana de lyder, 50 § 1 och 3 mom. i lag 1324/2009, 70 § 4 mom. i lag 267/2008 och 72 § i lag 1380/2009, som följer:

50 §

Tullstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan och på de villkor den bestämmer nedsetta eller helt avlyfta sådana bilskatter, förseningsräntor, skattetillägg, dröjsmålsräntor, restavgifter samt räntor med anledning av uppskov som betalats eller ska betalas. Trafik-

säkerhetsverket avgör ansökan, om verket ska påföra eller har påfört skatten.

Tullstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan och på de villkor som finansministeriet bestämmer bevilja uppskov med betalningen av skatten. Trafiksäkerhetsverket avgör ansökan som gäller skatt som verket debiterat.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett uppskovsärende. Ministeriet bestämmer då uppskovsvillkoren i sitt beslut med anledning av ansökan.

70 §

Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas till den myndighet vars beslut överklagas. Den myndighet som fattat beslutet ska ge ett utlåtande med anledning av besvären. Myndigheten ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av tullombudet eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och andra parter och, då besvär anförts av den skattskyldige eller andra parter, ge tullombudet eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att avge bemötande. Vid behov ska den ändringssökande även ges tillfälle att avge genmäle. Besvärsskriften jämte bemötanden, genmälen och utlåtanden samt de övriga handlingar som uppkommit i ären-

det ska utan dröjsmål sändas till förvaltningsdomstolen. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan besvär som anförts av den skattskyldige eller av andra parter avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

72 §

Om inte något annat bestäms i denna lag, gäller för sökande av ändring i övrigt förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20.

På ärenden som gäller befrielse från skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

16.

Lag

om ändring av 50 § i fordonsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 50 § i fordonsskattelagen (1281/2003), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 249/2008 och 1317/2011, ett nytt 4 mom. som följer:

50 §

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs,

kan besvär som anförts av den skattskyldige eller av någon annan part avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 23 § i bränsleavgiftslagen**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 23 § i bränsleavgiftslagen (1280/2003), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lag 250/2008, ett nytt 4 mom. som följer:

23 §

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

kan besvär som anförts av den skattskyldige eller av någon annan part avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs,

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag**om ändring av lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut (1209/2006) lagens rubrik samt 1 § 1 mom. och 2 §, av dem 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 534/2010, som följer:

Lag**om grunderna för avgifter för vissa förhandsavgöranden**

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på ansökningar som behandlas av Skatteförvaltningen och som gäller för handsavgöranden som ansökts hos centralskattenämnden samt annat förhandsavgörande som ansökts hos Skatteförvaltningen.

2 §

Beslutsavgift och behandlingsavgift

Beslutsavgift tas ut hos sökanden för beslut genom vilket ärendet avgjorts.

Behandlingsavgift är en ersättning för ärendets behandling och för åtgärder som vidtagits. Behandlingsavgift kan tas ut också då man beslutar att inte meddela förhandsavgörande, ansökan lämnas utan prövning eller

avskrivs. I en ministerieförordning om avgiftsgrunderna kan bestämmas att någon behandlingsavgift inte tas ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag

om ändring av 38 och 39 § i tonnageskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i tonnageskattelagen (476/2002) 38 § och 39 § 2 och 3 mom., av dem 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 90/2012 och 39 § 3 mom. sådant det lyder i lag 90/2012, som följer:

38 §

Förhandsavgörande

Skatteförvaltningen får på skriftlig ansökan av en skattskyldig meddela förhandsavgörande enligt 85 § i lagen om beskattningsförfarande om tillämpningen av denna lag. Med avvikelse från bestämmelserna i 84 § i lagen om beskattningsförfarande meddelar central-skattenämnden inte förhandsavgöranden om tillämpningen av denna lag vid inkomstbeskattningen.

39 §

Ändringsökande

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande. Överklagandet ska behandlas skyndsamt.

Ändring i ett förhandsavgörande får sökas i enlighet med 85 a § i lagen om beskattningsförfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om upphävande av 8 kap. i lagen om förskottsuppbörd**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Genom denna lag upphävs 8 kap. i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).
Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 augusti 2012

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Förvaltnings- och kommunminister *Henna Virkkunen*

1.

Lag**om ändring av lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 62 § 4 mom. samt 88 och 90 §, sådana de lyder, 62 § 4 mom. i lag 238/2008, 88 § delvis ändrad i lagarna 1274/2002 och 238/2008 samt 90 § i lagarna 505/1998 och 238/2008,

ändras 23 a, 26 a, 53, 61 och 69 §, rubriken för 8 kap., 85 § och rubriken för 10 kap.,

av dem 23 a § sådan den lyder i lagarna 565/2004, 1252/2009 och 520/2010, 26 a § sådan den lyder i lag 1067/2003, 61 § sådan den lyder i lag 520/2010, 69 § sådan den lyder i lag 238/2008, rubriken för 8 kap. sådan den lyder i lag 536/1996 och 85 § sådan den lyder i lagarna 505/1998 och 520/2010, samt

fogas till lagen nya 23 b, 71 a–71 f och 85 a § som följer:

Gällande lydelse

23 a §

Sökande av ändring

Den uppgiftsskyldige får, *på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), genom besvär söka ändring* i sådana beslut av Skatteförvaltningen som gäller skyldighet att lämna i detta kapitel avsedda uppgifter.

I ett beslut av Skatteförvaltningen som gäller försummelseavgift får den uppgiftsskyldige söka ändring genom skriftligt rättelseyrkande hos den myndighet som fattat beslutet. Rättelseyrkandet ska göras inom fem år från ingången av kalenderåret efter det år då beslutet om försummelseavgift har fattats. Rättelseyrkande får dock alltid framställas inom 60 dagar från det att den uppgiftsskyldige har fått del av beslutet.

I ett beslut av Skatteförvaltningen som gäller försummelseavgift får den uppgiftsskyldige söka ändring genom skriftligt rättelseyrkande hos den myndighet som fattat beslutet. Rättelseyrkandet ska göras inom fem år från ingången av kalenderåret efter det år då be-

Föreslagen lydelse

23 a §

Sökande av ändring i beslut som gäller uppgiftsskyldigheten

Den uppgiftsskyldige får söka ändring i sådana beslut av Skatteförvaltningen som gäller skyldighet att lämna i detta kapitel avsedda uppgifter. *Ändring söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades.*

Besvären ska anföras inom 60 dagar från det att den uppgiftsskyldige har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Ett beslut kan delges utan mottagningsbevis. Delfäendet av beslutet anses då ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § samt förvaltningsprocesslagen (586/1996)

Den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar be-

slutet om försummelseavgift har fattats. Rättelseyrkande får dock alltid framställas inom 60 dagar från det att den uppgiftsskyldige har fått del av beslutet.

I ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande får den uppgiftsskyldige söka ändring genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den uppgiftsskyldiges hemkommun hör. Besvären skall anföras inom fem år från ingången av kalenderåret efter det år då beslutet om försummelseavgift har fattats. Besvärstiden är dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslutet om rättelseyrkandet.

Ett beslut som avses i 1–3 mom. kan delges utan mottagningsbevis, varvid delfäendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas.

Den uppgiftsskyldige får söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Om försummelseavgift återbärs med anledning av överklagande, ska på återbäringen räknat från betalningsdagen till återbetalningsdagen betalas ränta som motsvarar den i 12 § i räntelagen avsedda referensräntan för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga, minskad med två procentenheter. Räntan är dock minst 0,5 procent. Ränta på återbäring är inte skattepliktig inkomst vid inkomstbeskattningen.

svärstillstånd. På överklagandet tillämpas då 70 och 71 §.

23 b §

Sökande av ändring i beslut som gäller försummelseavgift

I ett beslut av Skatteförvaltningen som gäller försummelseavgift får den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt söka ändring genom en skriftlig begäran om omprövning hos den myndighet som fattat beslutet. Den uppgiftsskyldige ska begära omprövning inom fem år från ingången av kalenderåret efter det år då beslutet om försummelseavgift har fattats. Omprövning får dock alltid begäras inom 60 dagar från det att den uppgiftsskyldige har fått del av beslutet. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar

från det att beslutet fattades.

I ett omprövningsbeslut får den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt söka ändring genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den uppgiftsskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. Den uppgiftsskyldige ska anföra besvär inom fem år från ingången av kalenderåret efter det år då beslutet av kalenderåret efter det år då beslutet av försummelseavgift har fattats. Besvärstiden är dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av omprövningsbeslutet. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar från det att beslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § samt förvaltningsprocesslagen.

Ett beslut som avses i 1—2 mom. kan delges utan mottagningsbevis. Delfäendet av beslutet anses då ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas.

Den uppgiftsskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. I fråga om överklagandet tillämpas då 70 och 71 §.

26 a §

Gemensam behandling av ärenden

Om ett beslut har en betydande inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos samma myndighet skall ärendena beredas och avgöras gemensamt, om det är möjligt med beaktande av antalet ärenden, arbetsarrangemangen och slutförandet av beskattningen, och gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål.

53 §

Genomförande av skatteansvar

Om påförande av skatteansvar gäller 4 e § lagen om skatteuppbörd.

26 a §

Gemensam behandling av ärenden

Om ett beslut har en betydande inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos Skatteförvaltningen ska ärendena beredas och avgöras gemensamt, om det är möjligt med beaktande av antalet ärenden, arbetsarrangemangen och slutförandet av beskattningen, och gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål.

53 §

Åläggande av skatteansvar

Om åläggande av skatteansvar gäller 40 § i lagen om skatteuppbörd.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

61 §

61 §

*Rättelsemyndighet**Rättelsemyndighet*

Skatterättelsenämnden avgör rättelseyrkanden som gäller beskattningen. Skatteförvaltningen kan emellertid avgöra en i 62 § 1 mom. angiven persons rättelseyrkande till den del yrkandet godkänns.

Skatterättelsenämnden avgör *begäran om omprövning* som gäller beskattningen. Skatteförvaltningen kan emellertid avgöra en i 62 § 1 mom. angiven persons *begäran om omprövning* till den del begäran godkänns.

Om beskattningen av en skattskyldig har verkställts enligt uppskattning på det sätt som anges i 27 § 1 mom. och den skattskyldige söker ändring i beskattningen genom att lämna in en skattedeklaration efter det att beskattningen har slutförts, kan Skatteförvaltningen upphäva beskattningen och verkställa den på nytt.

62 §

62 §

*Rätt till ändringssökande**Rätt till ändringssökande*

En kommun, en församling eller Folkpensionsanstalten får dock inte söka ändring till den del Enheten för bevakning av skatttagarnas rätt i enlighet med 85 § 4 mom. har meddelat att enheten inte utnyttjar sin rätt att söka ändring i ärendet, om inte förhandsbeskedet bygger på felaktiga eller bristfälliga uppgifter.

(4 mom. upphävs)

69 §

69 §

*Hörande av skattetagare då besvären behandlas**Hörande av skattetagare då besvären behandlas*

Den förvaltningsdomstol som behandlar ett besvärssärende ska med anledning av besvär som anförts av den skattskyldige bereda Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att avge bemötande och vid behov genmäle.

Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skatt-

Den förvaltningsdomstol som behandlar ett besvärssärende ska med anledning av besvär som anförts av den skattskyldige ge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att avge bemötande och vid behov genmäle.

Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges besvär kan ändras med högst

skyldiges besvär kan ändras med högst 3 000 euro.

6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

71 a §

Prejudikatbesvär hos högsta förvaltningsdomstolen

*Den skattskyldige och andra som avses i 62 § 1 mom. samt Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt (**parter**) får söka ändring i ett beslut av skatterättelsenämnden hos högsta förvaltningsdomstolen i stället för hos förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar tillstånd för prejudikatbesvär (**prejudikatbesvär**).*

Tillstånd för prejudikatbesvär kan beviljas också så att tillståndet gäller bara en del av det skatterättelsenämndens överklagade beslut.

71 b §

Förutsättningar för tillstånd för prejudikatbesvär

Högsta förvaltningsdomstolen kan bevilja tillstånd för prejudikatbesvär på den grund som anges i 70 § 2 mom. 1 punkten.

För beviljande av tillstånd för prejudikatbesvär krävs det dessutom skriftligt samtycke av den andra parten i besvärärendet.

71 c §

Förfarande i tillståndsärenden som gäller prejudikatbesvär

Tillstånd för prejudikatbesvär ska sökas hos högsta förvaltningsdomstolen genom en besvärsskrift som innehåller tillståndsansökan och besvären. Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas in till Skatteförvaltningen. För den skattskyldige och andra som avses i 62 § 1 mom. är tidsfristen för inlämnande av besvärsskriften 60 dagar från det att de har fått del av rättelsenämndens beslut så som anges i 67 §. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar och räknas från tidpunkten för rättelsenämndens beslut.

Skatteförvaltningen ska ge den andra parten tillfälle att ge samtycke. Tidsfristen för givande av samtycke är 30 dagar från det att parten har delgetts brevet om hörande för samtycket. Efter att ha fått samtycket ska Skatteförvaltningen efter det att tidsfristen om 30 dagar löpt ut överföra ärendet till högsta förvaltningsdomstolen för behandling. Vid överföringen av ärendet iaktas i tillämpliga delar 29 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen. Skatteförvaltningen ska informera parterna och den förvaltningsdomstol som avses i 66 § om överföringen. Den som gett samtycke får också inom tidsfristen om 30 dagar återta sitt samtycke genom ett skriftligt meddelande till Skatteförvaltningen.

Om tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär inte har getts in till Skatteförvaltningen inom den tid som anges i 1 mom. eller om en part inte ger samtycke eller återtar sitt samtycke, ska Skatteförvaltningen överföra ärendet till förvaltningsdomstolen, som behandlar ärendet ett till domstolen riktat besvär på det sätt som anges i 66–69 §. Vid överföring av ärendet iaktas i tillämpliga delar 29 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen. I detta fall fattas inget särskilt beslut om avvisande av ansökan om tillstånd för prejudikatbesvär.

Till den del högsta förvaltningsdomstolen inte beviljar besvärstillstånd ska den överföra besvären till förvaltningsdomstolen för att behandlas som besvär. Besvären anses då ha anhängiggjorts vid förvaltningsdomstolen när ansökan om tillstånd för prejudikatbesvär har anhängiggjorts. På behandlingen av besvären tillämpas 66–69 §.

Om sökanden återtar sin ansökan om tillstånd för prejudikatbesvär, överförs ärendet till förvaltningsdomstolen för behandling som besvär.

71 d §

Sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut

Om förvaltningsdomstolen avgör besvären i de fall som nämns i 71 c §, får förvaltningsdomstolens beslut överklagas hos högsta för-

valtningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i 70 och 71 §.

71 e §

Ändringsökande i vissa beslut av Skatteförvaltningen

Den som ansökt om ett namngivningsbeslut och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får överklaga ett sådant av Skatteförvaltningen fattat namngivningsbeslut som avses i 57 § 1 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen.

Sådana beslut av Skatteförvaltningen som avses i 122 § 3 och 4 mom. i inkomstskattelagen och i 43 § 5 mom. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) får överklagas av den som ansökt om beslutet och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Sådana beslut av Skatteförvaltningen enligt tonnageskattelagen (476/2002) som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande får överklagas av den som ansökt om beslutet och av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Ändring söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets sökandens hemkommun hörde när beslutet fattades.

Besvären ska anföras inom 60 dagar från det att sökanden har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från det att beslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § samt förvaltningsprocesslagen.

Ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På överklagandet tillämpas 70 och 71 §.

71 f §

Innehållet i den besvärсанvisning som ska fogas till rättelsenämndens beslut

En besvärсанvisning enligt 47 § i förvaltningslagen (434/2003) ska fogas till rättelsenämndens beslut. Av besvärсанvisningen

framgår hur den som är missnöjd med avgörandet ska förfara för att få ärendet prövat av förvaltningsdomstolen eller för att söka ändring genom prejudikatbesvär enligt 71 a §. I besvärсанvisningen ska också förfarandet i ett ärende som gäller tillstånd för prejudikatbesvär beskrivas i huvuddrag.

8 kap

8 kap.

Förhandsavgörande och förhandsbesked**Förhandsavgörande**

85 §

85 §

*Sökande av förhandsbesked***Ansökan om förhandsavgörande hos Skatteförvaltningen**

Skatteförvaltningen kan på skriftlig ansökan av den skattskyldige eller sammanslutningen i fråga om inkomstskatt meddela besked om hur Skatteförvaltningen kommer att förfara i det ärende som avses i ansökan (*förhandsbesked*).

Skatteförvaltningen kan på skriftlig ansökan av en skattskyldig eller en sammanslutning meddela *förhandsavgörande om inkomstbeskattningen*.

Förhandsbeskedet meddelas för viss tid, dock högst för det skatteår som utgår senast under det kalenderår som följer på meddelandet av förhandsbeskedet. Förhandsbesked meddelas inte, om ansökan i ärendet är anhängig i centralskattenämnden eller om centralskattenämnden har avgjort ärendet.

Förhandsavgörandet meddelas för viss tid, dock högst för det skatteår som utgår senast under det kalenderår som följer på meddelandet av *förhandsavgörandet*. *Förhandsavgörande* meddelas inte, om ansökan i ärendet är anhängig i centralskattenämnden eller om centralskattenämnden har avgjort ärendet.

I ansökan skall individualiseras den fråga i vilken förhandsavgörande söks och framläggas den utredning som behövs för avgörande av ärendet. Ansökan skall göras före utgången av den tid inom vilken det har bestämts att skattedeklaration skall lämnas.

I ansökan ska den fråga individualiseras i vilken förhandsavgörande söks och den utredning framläggas som behövs för avgörande av ärendet. Ansökan ska göras före utgången av den tid inom vilken skattedeklaration ska lämnas in.

Innan förhandsbeskedet delges sökanden, ska Skatteförvaltningen inhämta meddelande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt om enheten utnyttjar sin rätt att söka ändring i beskattning som har verkställts så som avses i förhandsbeskedet. Meddelandet ska inhämtas och lämnas utan dröjsmål, och anteckning om meddelandet ska göras i beslutet om förhandsbesked.

Skatteförvaltningen är skyldig att på yrkande av den skattskyldige eller sammanslutningen iaktta förhandsbeskedet när beskattningen verkställs.

Skatteförvaltningen är skyldig att på yrkande av den skattskyldige eller sammanslutningen iaktta *ett lagakraftvunnet förhandsavgörande* när beskattningen verkställs.

Ändring får inte sökas genom besvär i Skatteförvaltningens beslut o6 förhandsbesked.

85 a §

Sökande av ändring i Skatteförvaltningens förhandsavgörande

Den skattskyldige och andra som avses i 62 § 1 mom. samt Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får överklaga Skatteförvaltningens förhandsavgörande hos förvaltningsdomstolen. Besvären anförs hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. Vid överklagandet iakttas då 66 § 2 mom. och 69 §. Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Tidsfristen för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från det att beslutet fattades.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Vid överklagandet iakttas då 70 och 71 §. I fråga om förvaltningsdomstolens beslut som gäller förhandsavgörande är besvärstiden dock 30 dagar från delfäendet.

Ett ärende som gäller förhandsavgörande ska behandlas skyndsamt vid Skatteförvaltningen, förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

Ett beslut av Skatteförvaltningen om att inte meddela förhandsavgörande får inte överklagas genom besvär.

10 kap.

Skattelättnad och skatteuppskov

88 §

Skattelättnad

Skatteförvaltningen kan på ansökan bevilja befrielse från statskatt samt från samfunds inkomstskatt och kommunen kan bevilja befrielse från kommunalskatt. Befrielsen kan beviljas helt eller delvis.

Befrielse kan beviljas om

1) den skattskyldiges skattebetalningsförmåga, med beaktande av den inkomst och

10 kap.

Skattelättnad

(88 § upphävs)

förmögenhet som står till förfogande, väsentligen har nedgått på grund av försörjningsplikt, arbetslöshet, sjukdom eller av något annat särskilt skäl, eller om det med anledning av den skattskyldiges skuldsanering finns särskilda skäl till befrielse,

2) den skattskyldige har avlidit och efterlämnat make, barn eller andra arvingar vilkas försörjning huvudsakligen varit beroende av den skattskyldiges inkomster och om det skulle vara uppenbart oskäligt att driva in skatten,

3) den skattskyldige bör anses ha misstagit sig beträffande innehållet i skattelättnadsbestämmelser eller andra skattebestämmelser och misstaget inte med beaktande av omständigheterna kan anses förorsakat av den skattskyldiges vårdslöshet eller underlåtelse och om det till följd av fallets karaktär eller andra särskilda omständigheter föreligger skäl till befrielse från skatt, eller om

4) det av något annat särskilt skäl vore uppenbart oskäligt att driva in skatten.

Om befrielse har beviljats från skatt som nämns i 1 mom., gäller befrielsebeslutet även skattetillägg, dröjsmålsränta, ränta som motsvarar dröjsmålsränta, restavgift, förseningsränta, uppskovsränta, samfundsränta och kvarskatteränta. Skatteförvaltningen kan särskilt bevilja befrielse från de påföljder som avses ovan, även då de har redovisats eller borde redovisas till en annan skattetagare än staten.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av Skatteförvaltningen.

Vad denna paragraf stadgar om skattskyldiga gäller i tillämpliga delar dem som enligt lag är ansvariga för skatt.

I beslut som meddelats med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

90 §

(90 § upphävs)

Skatteuppskov

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl och under de förutsättningar som nämns i 88 eller 89 § på ansökan bevilja uppskov med betalning av skatt. Skatteförvaltningen bevil-

jar uppskov på de villkor som finansministeriet bestämmer. Ministeriet får också överta avgörandet av ett ärende och bestämma villkoren i ett beslut som det meddelar med anledning av ansökan.

I beslut som meddelats med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna om prejudikatbesvär tillämpas på de beslut som skatterättelsenämnden har fattat den 1 januari 2014 eller därefter.

I fråga om överklagande av sådana beslut om utomståendes skyldighet att lämna uppgifter och sådana beslut enligt 71 e § som Skatteförvaltningen har meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

På ärenden som gäller förhandsbesked, befrielse från skatt och uppskov med betalning av skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. Den skattskyldige får dock återta en anhängig ansökan om förhandsbesked och begära att ärendet behandlas som ett förhandsavgörande. Ansökan anses då ha anhängiggjorts den dag då lagen träder i kraft. För återtagande av ansökan om förhandsbesked tas då inte någon behandlingsavgift ut. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

2.

Lag**om ändring av lagen om överlåtelseskatt**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) 52 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 244/2008, och
ändras 47 §, sådan den lyder i lagarna 244/2008 och 526/2010, som följer:

Gällande lydelse

47 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Ändring i Skatteförvaltningens beslut söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den fastighet som avses i beslutet är belägen eller inom vars område det samfund vars emitterade värdepapper beslutet gäller har sin hemort. Gäller beslutet både en fastighet och värdepapper, söks ändring hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets fastigheten är belägen. Kan denna grund inte användas, ska besvären lämnas till Helsingfors förvaltningsdomstol. I ett beslut om att förhandsavgörande inte meddelas får ändring inte sökas genom besvär. Besvärsskriften ska tillställas Skatteförvaltningen eller förvaltningsdomstolen inom besvärstiden.

Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet. Beslutet kan delges utan användning av motagningsbevis, varvid det anses ha delgivits den sjunde dagen efter det att beslutet lämnades in till posten, om inte något annat visas. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från tidpunkten för beslutet.

Över besvär som Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inlämnat och över besvär som en part inlämnat ska Skatteförvaltningen ge respektive motpart tillfälle att inge bemötande och vid behov även genmäle. Besvärsskriften med handlingar, till vilka även Skatteförvaltningens utlåtande ska fogas, ska utan dröjsmål sändas till förvaltningsdomstolen.

Om Skatteförvaltningen enligt 48 § rättar sitt beslut enligt det framställda yrkandet, förfaller besvären. Till den del som Skatteför-

Föreslagen lydelse

47 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Ändring i Skatteförvaltningens beslut söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den fastighet som avses i beslutet är belägen eller inom vars område det samfund vars emitterade värdepapper beslutet gäller har sin hemort. Gäller beslutet både en fastighet och värdepapper, söks ändring hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets fastigheten är belägen. Kan denna grund inte användas, ska besvären anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol. I ett beslut om att förhandsavgörande inte meddelas får ändring inte sökas genom besvär. Besvärsskriften ska lämnas in till Skatteförvaltningen eller förvaltningsdomstolen inom besvärstiden.

Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet. Beslutet kan delges utan användning av motagningsbevis, varvid det anses ha delgivits den sjunde dagen efter det att beslutet lämnades in till posten, om inte något annat visas. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från tidpunkten för beslutet.

Om Skatteförvaltningen rättar sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande på det sätt som anges i 48 §, förfaller besvären. Till den

valtningen anser att besvären inte ger anledning att rätta beslutet ska den ge sitt utlåtande med anledning av besvären.

del som Skatteförvaltningen anser att *den skattskyldiges besvär* inte ger anledning att rätta beslutet ska den ge ett utlåtande med anledning av besvären *och till denna del överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling.*

Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov ändringssökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs kan förvaltningsdomstolen dock avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

52 §

(52 § upphävs)

Skattelättnad och uppskov med betalningen

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan sänka eller helt avlyfta skatt som redan har betalats eller som ska betalas, samt dröjsmålsförhöjning, skatteförhöjning, skattetillägg, dröjsmålsränta och restavgift, förseningsränta och ränta som ska betalas med anledning av uppskov.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av Skatteförvaltningen.

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan bevilja uppskov med betalning av debiterad skatt. Skatteförvaltningen beviljar uppskov på de villkor som finansministeriet bestämmer. Finansministeriet kan av särskilda skäl överta avgörandet av ett uppskovs-ärende. I dessa fall bestämmer ministeriet uppskovsvillkoren i sitt beslut med anledning av ansökan.

I ett beslut som har meddelats med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana besvär som riktats till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

3.

Lag**om ändring av mervärdesskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i mervärdesskattelagen (1501/1993) 211 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 246/2008, *ändras* 101 § 2 mom. samt 194, 207, 210 och 219 §, sådana de lyder, 101 § 2 mom. i lag 1347/1999, 194 § i lagarna 246/2008 och 529/2010, 207 § i lag 1123/1996, 210 § delvis ändrad i lag 246/2008 och 219 § i lag 1072/2003, samt *fogas* till 170 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 529/2010, ett nytt 4 mom. samt till lagen en ny 219 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

101 §

101 §

Om förfarandet vid import av varor, betalning, återbäring och återindrivning av skatt samt även om annat förfarande, om skatteförhöjning, felavgift, efterbeskattning och sökande av ändring samt om sekretess i fråga om uppgifter och om utlämnande och erhållande av sekretessbelagda uppgifter gäller, om inte något annat föreskrivs i denna lag, i tillämpliga delar vad som i tullagstiftningen föreskrivs om tull.

Om förfarandet vid import av varor, betalning, återbäring och återindrivning av skatt samt även om annat förfarande, *om uppskov med betalning av skatt*, skatteförhöjning, felavgift, efterbeskattning och sökande av ändring samt om sekretess i fråga om uppgifter och om utlämnande och erhållande av sekretessbelagda uppgifter gäller, om inte något annat föreskrivs i denna lag, i tillämpliga delar vad som i tullagstiftningen föreskrivs om tull.

170 §

170 §

Vid sökande av ändring i beslut som Skatteförvaltningen meddelat med stöd av denna paragraf iakttas 23 a § i lagen om beskattningsförfarande.

194 §

Skatteförvaltningen ska i fråga om besvär som Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har anfört ge den skattskyldige, och i fråga om besvär som en skattskyldig har anfört, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att bemöta besvären samt att vid behov lämna ett genmäle.

Rättar Skatteförvaltningen så som avses i 192 § sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande, förfaller besvären.

Till den del Skatteförvaltningen anser att det yrkande som den skattskyldige har framställt i sina besvär inte ger anledning till rättelse av beslutet, ska Skatteförvaltningen ge utlåtande över besvären och ge den skattskyldige tillfälle att inom utsatt tid bemöta utlåtandet.

Besvärsskriften från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt och den skattskyldiges i 3 mom. nämnda besvärsskrift jämte bemötande, genmäle och utlåtande samt andra handlingar som har tillkommit vid behandlingen av ärendet ska utan dröjsmål sändas till Helsingfors förvaltningsdomstol.

207 §

På ersättning för rättegångskostnader tillämpas 13 kap. förvaltningsprocesslagen (586/1996).

210 §

Skatteförvaltningen eller, när en tullmyndighet har uppburit skatten, Tullstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan nedsätta eller avlyfta sådana mervärdesskatter, skattetillägg, dröjsmålsräntor, restavgifter och förseningsräntor samt räntor med anledning av uppskov vilka har betalats eller ska betalas.

Finansministeriet kan överta avgörandet av

194 §

Rättar Skatteförvaltningen så som avses i 192 § sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande, förfaller besvären. Till den del Skatteförvaltningen anser att den skattskyldiges besvär inte ger anledning till rättelse av beslutet, ska Skatteförvaltningen ge ett utlåtande över besvären och till denna del överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling.

Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov ändringssökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen dock avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

207 §

På ersättning för rättegångskostnader tillämpas 13 kap. förvaltningsprocesslagen.

210 §

När en tullmyndighet har uppburit skatten, kan Tullstyrelsen av särskilda skäl på ansökan nedsätta eller avlyfta sådana mervärdesskatter som har betalats eller ska betalas samt dröjsmålspåföljder och andra påföljder.

Finansministeriet kan överta avgörandet av

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ett principiellt viktigt ärende som handläggs av *Skatteförvaltningen* eller tullförvaltningen.

Vad denna paragraf stadgar om den skattskyldige skall på motsvarande sätt tillämpas på den som enligt *denna* lag är ansvarig för skatten.

I beslut med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

211 §

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan bevilja anstånd med betalning av skatt. Skatteförvaltningen beviljar anstånd på villkor som bestäms av finansministeriet. Finansministeriet kan av särskilda skäl överta avgörandet av ett anståndsärende. Ministeriet bestämmer härvid anståndsvillkoren i sitt beslut på ansökningsen.

Om anstånd med betalning av skatt vid import gäller vad som stadgas särskilt om tull.

I beslut som har meddelats med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

219 §

Om ett beslut har en betydande inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos samma myndighet skall ärendena beredas och avgöras gemensamt, om det är möjligt med beaktande av antalet ärenden, arbetsarrangemangen och slutförandet av beskattningen, och gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål.

219 §

Om ett beslut har en betydande inverkan på avgörandet i ett ärende som samtidigt är anhängigt hos *Skatteförvaltningen* ska ärendena beredas och avgöras gemensamt, om det är möjligt med beaktande av antalet ärenden, arbetsarrangemangen och slutförandet av beskattningen, och gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål.

219 a §

Av ett beslut som meddelats med stöd av denna lag ska framgå den myndighet som har fattat beslutet och myndighetens kontaktuppgifter, uppgifter som specificerar näringsidkaren eller någon annan som beslutet direkt riktar sig till, motiveringen för beslutet och uppgift om hur ärendet har avgjorts.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana besvär som riktats till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga när

ett principiellt viktigt ärende som handläggs av tullförvaltningen.

Vad i denna paragraf föreskrivs om den skattskyldige ska på motsvarande sätt tillämpas på den som enligt lag är ansvarig för skatten.

I beslut med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

Om befrielse från skatt som uppbärs av Skatteförvaltningen föreskrivs särskilt.

(211 § upphävs)

denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

4.

Lag

om ändring av 57 och 122 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 57 § i inkomstskattelagen (1535/1992), sådan paragrafen lyder i lag 504/2010, ett nytt 3 mom. och till 122 §, sådan den lyder i lagarna 945/1998, 1515/2001, 955/2007 och 504/2010, ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

57 §

57 §

Donationsavdrag

Donationsavdrag

Bestämmelser om överklagande av ett sådant av Skatteförvaltningen fattat namngivningsbeslut som avses i 1 mom. 2 punkten finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande.

122 §

122 §

Inverkan av ägarväxling på rätten att dra av förluster

Inverkan av ägarväxling på rätten att dra av förluster

Bestämmelser om överklagande av beslut som avses i 3 och 4 mom. finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Vid överklagande av beslut som Skatteförvaltningen meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.*

5.

Lag**om ändring av 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 43 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), sådan paragrafen lyder i lagarna 1539/1992, 473/1998 och 506/2010, ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

43 §

Föreslagen lydelse

43 §

Bestämmelser om överklagande av ett beslut som avses 5 mom. finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Vid överklagande av beslut som Skatteförvaltningen meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.*

6.

Lag**om ändring av 9 § i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund (680/1976) 9 §, sådan den lyder i lag 705/2005, som följer:

Gällande lydelse

9 §

I ett beslut som förvaltningsdomstolen meddelat i ett ärende som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Vid ändringsökandet tillämpas härvid vad som bestäms i 70 § 2 och 3 mom. samt i 71 § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

Föreslagen lydelse

9 §

Det samfundet som är sökande och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får överklaga beslut enligt 4 eller 7 § som fattats av Skatteförvaltningen. Ändring söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets samfundets hemkommun hörde när beslutet fattades.

Besvären ska anföras inom 60 dagar från det att samfundet har fått del av Skatteförvaltningens beslut. Tidsfristen för Enheten

för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från det att beslutet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt i tillämpliga delar 69 § i lagen om beskattningsförfarande samt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i denna lag får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På överklagandet tillämpas 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

På överklagande av beslut som Skatteförvaltningen meddelat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

—————

7.

Lag

om ändring av lagen om Skatteförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) 34 §, ändras 4 § 4 mom., 8 § 2 mom. samt 21 §, 25 § 1 mom. och 26 §, och fogas till lagen en ny 2 b § och till 29 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 b §

Delegering av uppgifter av biträdande art till privata aktörer

Skatteförvaltningen kan delegera uppgifter av biträdande art som hänför sig till uppgifterna enligt 2 § 1 mom. till en sådan privat aktör som har tillräckliga tekniska förutsättningar och tillräckligt kunnande för att sköta sådana uppgifter. Uppgifter av biträdande art är

1) mottagning och sortering av deklARATIONER och andra handlingar som ges in till Skatteförvaltningen samt lagring av handlingarna och registrering av de upplysningar som ingår i dem,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) utskrivning och kuvertering av handlingar som Skatteförvaltningen sänder ut,

3) elektronisk delgivning enligt 18 och 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) samt hantering av samtycken i anslutning till delgivningen.

Den som arbetar med uppgifter av biträdande art handlar under straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter enligt 1 mom. Bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 §

Enheter

Också Ålands skattebyrå och Koncernskatteccentralen ingår i Skatteförvaltningen.

8 §

Generaldirektör

Behörighetsvillkor för generaldirektören är högre högskoleexamen, förtrogenhet med förvaltningsområdet och i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

21 §

Beslutförhet

En sektion är beslutför när ordföranden och minst två medlemmar är närvarande. Sektionen kan dock, i en sammansättning med ordföranden och en medlem som företräder skattebetalarna, avgöra ett ärende där skattebeloppet med anledning av ett rättelseyrkande kan ändras med högst 3 000 euro, om ordföranden och medlemmen är eniga om avgörandet.

4 §

Enheter

Också Ålands skattebyrå ingår i Skatteförvaltningen.

8 §

Generaldirektör

Behörighetsvillkor för generaldirektören är högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften kräver och i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

21 §

Beslutförhet

En sektion är beslutför när ordföranden och minst två medlemmar är närvarande.

Sektionen kan dock, i en sammansättning med ordföranden och en medlem som företräder skattebetalarna, avgöra ett ärende där skattebeloppet med anledning av en begäran om omprövning kan ändras med högst 6 000 euro, om ordföranden och medlemmen är eniga om avgörandet.

25 §

Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt innan ett ärende avgörs samt delgivning av beslut

Utöver vad som annars föreskrivs i lag beträffande hörande av skattetagare, kan en enhet inom Skatteförvaltningen, centralskattenämnden eller skatterättelsenämnden som behandlar ett ärende som gäller beskattning, förhandsbesked, förhandsavgörande eller rättelseyrkande ge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att bli hörd innan ärendet avgörs.

25 §

Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt innan ett ärende avgörs samt delgivning av beslut

Utöver vad som i lag annars föreskrivs om hörande av skattetagare, kan en enhet inom Skatteförvaltningen, centralskattenämnden eller skatterättelsenämnden som behandlar ett ärende som gäller beskattning, förhandsavgörande eller begäran om omprövning ge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att bli hörd innan ärendet avgörs.

26 §

Särskild skattelättnad

Skatteförvaltningen kan, på ansökan av den skatt- eller betalningsskyldige eller utan ansökan, helt eller delvis bevilja befrielse från en skatt eller avgift som tillfaller staten, från samfunds inkomstskatt, från skatteförhöjning och från dröjsmålpåföljder och andra påföljder, om

1) Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har överklagat beskattningen av en skatt- eller betalningsskyldig eller ett beslut av en besvärinstans, om ärendet lämnar rum för tolkning och det inte finns någon vedertagen rättspraxis,

2) ändringssökandet har medfört att den berörda skatt- eller betalningsskyldiga har påförts skatt eller avgift,

3) högsta förvaltningsdomstolen har meddelat beslut i det aktuella ärendet, och

4) det är viktigt att bevilja skattelättnad med tanke på tryggandet av ett likvärdigt bemötande av de skatt- eller betalningsskyldiga.

En kommun kan, med iakttagande av vad som föreskrivs i 1 mom., bevilja befrielse från kommunalskatt samt påföljder som gäller kommunalskatt. Om kommunen har beviljat befrielse från kommunalskatt, beviljas motsvarande befrielse också från kyrkoskatt och den försäkrades sjukförsäkringspremie.

26 §

Meddelande från Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt vid förhandsavgörande

I ett ärende som gäller Skatteförvaltningens eller centralskattenämndens förhandsavgörande kan Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt inom den besvärstid som föreskrivits för den, av särskilda skäl med bindande verkan meddela att den inte utövar sin rätt att söka ändring.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §

Förande av talan i övriga fall

29 §

Förande av talan i övriga fall

34 §

Sökande av ändring i Koncernskattecentralens beslut

I Koncernskattecentralens beslut som gäller beskattning är Helsingfors förvaltningsdomstol behörig förvaltningsdomstol. I fråga om rättelseyrkande och ändringssökande tillämpas vad som föreskrivs någon annanstans i lag.

(34 § upphävs)

Finansministeriet har rätt att i stället för Skatteförvaltningen föra talan hos allmänna domstolar i principiellt viktiga ärenden som gäller statens ersättnings- eller återbetalningsskyldighet och som hänför sig till tolkningen av EU-rätten.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 8 § 2 mom. och 2 b § träder dock i kraft den 20 .

På ärenden som gäller förhandsbesked eller förhandsavgörande och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

På besvär som anförts hos Helsingfors förvaltningsdomstol och anhängiggjorts senast den dag då denna lag träder i kraft tillämpas 34 § sådan den lyder vid ikraftträdandet.

8.

Lag**om ändring av lagen om skatteuppbörd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skatteuppbörd (609/2005) 32 § 3 mom. och 41 §,
av dem 32 § 3 mom. sådant det lyder i lag 240/2008, och
fogas till lagen en ny 35 a § och ett nytt 7 a kap. som följer:

Gällande lydelse

32 §

Sökande av ändring i skattekvittning

Föreslagen lydelse

32 §

Sökande av ändring i skattekvittning

En skattskyldig, en i 1 mom. avsedd ansvarig för skatt eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut som gäller rättelseyrkandet genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde då kvittningen verkställdes. Besvärstiden är 60 dagar räknat från delfäendet av beslutet om rättelseyrkandet. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från den dag då beslut med anledning av rättelseyrkandet fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen.

En skattskyldig, en i 1 mom. avsedd ansvarig för skatt eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett *omprövningsbeslut* genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde då kvittningen verkställdes. Besvärstiden är 60 dagar räknat från delfäendet av *omprövningsbeslutet*. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från den dag då *omprövningsbeslutet* fattades. På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § i *lagen om beskattningsförfarande* samt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

35 a §

Förutsättningar för vidtagande av betalningsarrangemang

Skatteuppbördsmyndigheten kan som specialindrivningsåtgärd vidta betalningsarrangemang enligt 35 §, om den skattskyldiges skattebetalningsförmåga har försämrats tillfälligt på grund av underhållsskyldighet, arbetslöshet, sjukdom eller försämrad likviditet eller av något annat särskilt skäl.

Betalningsarrangemang görs på villkor att det inte utgör hinder för skattekvittning till betalning av det belopp som betalningsarrangemanget gäller samt av ränta som eventuellt tas ut på detta belopp.

Av synnerligen vägande billighetsskäl kan betalningsarrangemang göras också så att ränta inte tas ut.

Skatteförvaltningen kan meddela närmare föreskrifter om vidtagande av betalningsarrangemang, om betalningstid, om säkerhet för tryggande av betalningsarrangemang och om övriga förfaranden som ska iakttas vid betalningsarrangemang.

7 a kap.

Befrielse från skatt

38 a §

Befrielse från skatt

Skatteuppbördsmyndigheten kan på ansökan bevilja befrielse från skatter och avgifter som bärs upp med stöd av denna lag samt från dröjsmålspåföljder och andra påföljder. Befrielse kan dock inte beviljas från förskott på inkomstskatten, källskatt på ränteinkomst eller skogsvårdsavgift. Befrielsen kan vara partiell eller fullständig.

Befrielse kan beviljas, om

1) den skatt- eller avgiftsskyldiges skattebetalningsförmåga har försämrats väsentligt på grund av sjukdom, arbetslöshet eller underhållsskyldighet eller av något annat motsvarande skäl eller om det med anledning av den skattskyldiges skuldsanering finns särskilda skäl till befrielse, eller om

2) det av någon annan särskild orsak är uppenbart oskäligt att driva in skatten.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. kan befrielse från arvs- och gåvoskatt beviljas, om

1) indrivningen av skatten uppenbart skulle äventyra den fortsatta verksamheten inom jord- eller skogsbruket eller något annat företag eller bevarandet av arbetsplatser, eller om

2) värdet av en andel i ett bo eller av en gåva efter att skattskyldigheten började väsentligt minskat och det finns särskilda skäl för att bevilja befrielse.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. kan befrielse från den fastighetsskatt som påförts enligt 12 a § i fastighetsskattelagen (654/1992) beviljas, om ett byggprojekt är

försenat av någon annan orsak än byggplatsens ägares eget förfarande.

Om befrielse från skatt har beviljats, gäller befrielsebeslutet även dröjsmålspåföljder och andra påföljder. Skatteuppbördsmyndigheten kan särskilt bevilja befrielse från dröjsmålspåföljder och andra påföljder även då de ska redovisas till en annan skattetagare än staten och även då kommunen i enlighet med 38 b § har meddelat att den avgör ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt eller fastighetsskatt.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av skatteuppbördsmyndigheten.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om skattskyldiga ska på motsvarande sätt tillämpas på dem som enligt lag är ansvariga för skatt.

Beslut som meddelats med stöd av denna paragraf får inte överklagas genom besvär.

38 b §

Kommunens beslutsrätt

Kommunen kan lämna skatteuppbördsmyndigheten en anmälan om beslutsrätt som gäller kommunalskatt och fastighetsskatt. I enlighet med anmälan avgör kommunen då ärenden som gäller befrielse från kommunalskatt eller fastighetsskatt eller från vardera, med iakttagande av 38 a §.

Kommunens beslutsrätt är i kraft tre kalenderår. Kommunen ska lämna in anmälan till skatteuppbördsmyndigheten innan treårsperioden börjar. Tidpunkten för anmälan anges genom beslut av Skatteförvaltningen. Kommunens beslutsrätt gäller sådana ansökningar om kommunalskatt eller fastighetsskatt som anhängiggjorts under perioden i fråga.

38 c §

Särskild befrielse från skatt

Skatteuppbördsmyndigheten kan, på ansökan av den skatt- eller avgiftsskyldige eller utan ansökan, bevilja partiell eller fullständig befrielse från skatt eller avgift, från skatteförhöjning och från dröjsmålspåföljder och

andra påföljder, om

1) Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt har överklagat beskattningen av en skatt- eller avgiftsskyldig eller ett beslut av en besvärnsinstans, om ärendet lämnar rum för tolkning och det inte finns någon vedertagen rättspraxis,

2) ändringssökandet har medfört att den berörda skatt- eller avgiftsskyldiga har påförts skatt eller avgift,

3) högsta förvaltningsdomstolen har meddelat beslut i det aktuella ärendet, och om

4) det är viktigt att befria från skatt med tanke på tryggandet av ett likvärdigt bemötande av de skatt- och avgiftsskyldiga.

Om kommunen på det sätt som anges i 38 b § avgör ärenden som rör kommunal-skatt, ska skatteuppbördsmyndigheten dock avgöra också ärenden som avses i denna paragraf, efter att ha hört kommunen och församlingen.

41 §

Sökande av ändring i åläggande av ansvar

I fråga om rättelse av åläggande av ansvar och sökande av ändring gäller vad som föreskrivs om rättelse och sökande av ändring i fråga om beskattning. I beslut om åläggande av ansvar enligt 40 § 2 mom. får ändring dock alltid sökas hos förvaltningsdomstolen inom 60 dagar från delfäendet av beslutet. När ändring söks för skattetagarens räkning är tiden dock 30 dagar från det beslutet fattades.

41 §

Sökande av ändring i åläggande av ansvar

I fråga om rättelse av åläggande av ansvar och sökande av ändring gäller vad som föreskrivs om rättelse och sökande av ändring i fråga om beskattning. I beslut om åläggande av ansvar enligt 40 § 2 mom. får ändring dock alltid sökas hos förvaltningsdomstolen inom 60 dagar från delfäendet av beslutet. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas tiden för sökande av ändring från det beslutet fattades

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana ansökningar om befrielse från skatt som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Med avvikelse från vad som bestäms i 38 b § lämnar kommunen första gången en anmälan om beslutsrätt senaste den 31 mars 2013. På ansökningar, som inlämnas mellan den 1 januari 2013 och 31 maj 2013 tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet av denna lag. Anmälan om beslutsrätt gäller ansökningar, som inlämnas mellan den 1 juni 2013 och 31 december 2015.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

9.

Lag

om ändring av lagen om skatt på arv och gåva

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) 53 och 54 §, sådana de lyder i lagarna 318/1994 och 242/2008, samt fogas till lagen en ny 48 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

48 a §

På prejudikatbesvär tillämpas 71 a—71 d § i lagen om beskattningsförfarande.

53 §

(53 § upphävs)

Skatteförvaltningen kan på ansökan bevilja partiell eller fullständig befrielse från arvs- och gåvoskatt, förseningsränta, dröjsmålsränta och restavgift samt ränta med anledning av uppskov. Befrielse kan beviljas, om

1) den skattskyldiges skattebetalningsförmåga med beaktande av den inkomst och den förmögenhet som står till hans och hans familjs förfogande har försämrats väsentligt på grund av underhållsskyldighet, arbetslöshet eller sjukdom eller av någon annan särskild orsak,

2) indrivningen av skatten uppenbart skulle äventyra den fortsatta verksamheten inom jord- eller skogsbruket eller något annat företag eller bevarandet av arbetsplatser, eller om

3) det av någon annan särskild orsak vore uppenbart oskäligt att driva in skatten.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av Skatteförvaltningen.

Är betalningen av arvs- eller gåvoskatt på utsatt tid förenad med svårighet för den skattskyldige, kan Skatteförvaltningen på ansökan bevilja uppskov med erläggandet av skatten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Skatteförvaltningen beviljar uppskov på villkor som bestäms av finansministeriet. Ministeriet kan av särskilda skäl överta avgörandet av ett uppskovsärende. Ministeriet bestämmer härvid uppskovsvillkoren i sitt beslut på ansökan.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

54 §

(54 § upphävs)

Har värdet av en andel i ett bo eller av en gåva efter att skattskyldigheten började väsentligt minskat, kan Skatteförvaltningen av särskilda skäl på ansökan besluta att en sådan andel av den betalda skatten som kan anses vara skälig ska återbetalas till den skattskyldige eller att det obetalda skattebeloppet ska minskas i motsvarande mån

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av Skatteförvaltningen.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

10.

Lag**om ändring av lotteriskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lotteriskattelagen (552/1992) 18 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 243/2008,
samt

ändras 16 §, sådan den lyder i lagarna 243/2008 och 524/2010, som följer:

*Gällande lydelse**Förelagen lydelse*

16 §

16 §

*Ändringssökande**Ändringssökande*

Ändring i beslut som Skatteförvaltningen har fattat med stöd av denna lag får sökas hos förvaltningsdomstolen av den skattskyldige och på statens vägnar av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt med iakttagande av förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas dock från dagen för beslutet.

I beslut som Skatteförvaltningen har fattat med stöd av denna lag får den skattskyldige och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt söka ändring genom besvär hos den förvaltningsdomstol till vars domkrets den skattskyldiges hemkommun hörde när beslutet fattades. I fråga om beslut som gäller förhandsavgörande är besvärstiden 30 dagar från delfäendet av beslutet och för övriga besvär 60 dagar från delfäendet av beslutet. Besvärstiden för Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt räknas från dagen för beslutet. Besvärsskriften ska lämnas in till Skatteförvaltningen eller förvaltningsdomstolen inom besvärstiden.

Ett beslut kan delges utan mottagningsbevis. Delfäendet av beslutet anses då ha skett den sjunde dagen efter det att beslutet postades, om inte något annat visas.

Skatteförvaltningen ska behandla den skattskyldiges besvär som rättelseärenden. Om Skatteförvaltningen rättar sitt beslut enligt den skattskyldiges yrkande på det sätt som anges i 12 §, förfaller besvären. Till den del Skatteförvaltningen anser att det yrkande som den skattskyldige har framställt i sina besvär inte ger anledning att rätta beslutet ska den ge ett utlåtande med anledning av besvären och till denna del överföra besvären till förvaltningsdomstolen för behandling.

Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär an-

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På ändringssökande tillämpas då 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). Tiden för anförande av besvär över förvaltningsdomstolens beslut om förhandsavgörande är dock 30 dagar från delfäendet.

Besvär på statens vägnar anförs hos högsta förvaltningsdomstolen av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

I ett beslut genom vilket Skatteförvaltningen har beslutat att inte meddela förhandsavgörande får ändring inte sökas genom besvär.

Bestämmelserna om grundbesvär i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) tillämpas inte på ärenden som avses i denna lag.

förts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov ändringssökanden tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1995) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen dock avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På ändringssökande tillämpas då 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). Tiden för anförande av besvär över förvaltningsdomstolens beslut om förhandsavgörande är dock 30 dagar från delfäendet.

Besvär på statens vägnar anförs hos högsta förvaltningsdomstolen av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

I ett beslut genom vilket Skatteförvaltningen har beslutat att inte meddela förhandsavgörande får ändring inte sökas genom besvär.

Bestämmelserna om grundbesvär i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) tillämpas inte på ärenden som avses i denna lag.

18 §

(18 § upphävs)

Befrielse från skatt och anstånd med betalning av skatt

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan bevilja partiell eller fullständig befrielse från lotteriskatt, skatteförhöjning, skattetillägg, dröjsmålsränta och restavgift, förseningsränta samt från ränta som ska betalas med anledning av anstånd.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av Skatteförvaltningen.

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan bevilja anstånd med betalning av

skatt. Skatteförvaltningen beviljar anstånd på villkor som finansministeriet bestämmer. Finansministeriet kan av särskilda skäl överta avgörandet av ett anståndsärende. Ministeriet bestämmer härvid anståndsvillkoren i sitt beslut på ansökningen. (18.4.2008/243)

I beslut som har meddelats med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana besvär som riktats till förvaltningsdomstolen och på sådana ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt vilka är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

11.

Lag

om ändring av fastighetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i fastighetsskattelagen (654/1992) 37 §, sådan den lyder i lagarna 1560/1995 och 1026/1999, samt ändras 26 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1560/1995, som följer:

Gällande lydelse

26 §

Sökande av ändring i Skatteförvaltningens och skatterättelsenämndens beslut

I fråga om besvär och rättelseyrkande samt behandlingen av sådana gäller i tillämpliga delar lagen om beskattningsförfarande.

37 §

Föreslagen lydelse

26 §

Sökande av ändring i Skatteförvaltningens och skatterättelsenämndens beslut

I fråga om *begäran om omprövning*, besvär och *prejudikatbesvär* samt behandlingen av sådana gäller i tillämpliga delar lagen om beskattningsförfarande.

(37 § upphävs)

Befrielse från och uppskov med skattebetaltning

Om befrielse från och uppskov med betalning av fastighetsskatt gäller vad 10 kap. lagen om beskattningsförfarande stadgar om kommunalskatt.

Kommunen kan därtill helt eller delvis bevilja befrielse från den fastighetsskatt som fastställs enligt 12 a § om byggprojektet är försenat av annan orsak än byggplatsens ägares eget förfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

12.

Lag

om ändring av lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
*upphävs i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 13 § 4 mom. samt 13 a, 13 b och 14 §,
sådana de lyder, 13 § 4 mom. i lag 518/2010, 13 a § i lag 1114/2005, 13 b § i lagarna 1114/2005 och 518/2010 samt 14 § i lagarna 611/1982 och 252/2008, samt
ändras 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1114/2005, som följer:*

13 §

En arbetsgivare som regelbundet betalar lön får dra av den överbetalda socialskyddsavgiften från en socialskyddsavgift som skall betalas senare. Avdraget skall göras senast under kalenderåret efter året då avgiften betalades. En arbetsgivare som betalar lön tillfälligt får göra motsvarande avdrag senare i samband med betalningen av en socialskyddsavgift för samma kalenderår.

13 §

Till överbetalda socialskyddsavgiften som avses i 1 och 2 mom. ska tillämpas 21 § i lagen om förskottsuppbörd.

En arbetsgivare som betalar lön regelbundet eller tillfälligt ska till Skatteförvaltningen lämna in en deklARATION över avdrag som avses i 3 mom. på det sätt som föreskrivs i 32 § i lagen om förskottsuppbörd.

(4 mom. upphävs)

13 a §

Arbetsgivares socialskyddavgift som har betalats utan grund eller till för högt belopp och som inte kan dras av på det sätt som avses i 13 § återbetalas på ansökan. Ansökan skall göras inom sex år räknat från utgången av det år då överbetalningen gjordes.

(13 a § upphävs)

13 b §

Skatteförvaltningen ska rätta ett beslut som den har gett med stöd av 13 a §, om beslutet innehåller ett räknefel eller ett därmed jämförligt misstag eller om återbetalningen i övrigt konstateras helt eller delvis sakna grund.

(13 b § upphävs)

Vid rättelse av beslut iakttagas i tillämpliga delar det som föreskrivs i 40 och 42 § i lagen om förskottsuppbörd.

14 §

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan avlyfta en arbetsgivare påförda, i 10 § angivna skattetillägg och förhöjningar, dröjsmålsränta och restavgift, förseningsränta enligt lagen om skattetillägg och förseningsränta samt ränta som ska betalas med anledning av uppskov. Skatteförvaltningen kan avlyfta dessa belopp även då de borde redovisas eller har redovisats till Folkpensionsanstalten.

(14 § upphävs)

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som handläggs av Skatteförvaltningen.

Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan bevilja uppskov med erläggandet av belopp som med stöd av 10 § påförts en arbetsgivare. Skatteförvaltningen beviljar uppskov på villkor som bestäms av finansministeriet. Finansministeriet kan av särskilda skäl överta avgörandet av ett uppskovsärende. Ministeriet bestämmer härvid uppskovsvillkoren i sitt beslut på ansökan.

I beslut som givits med stöd av denna para-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

graf får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

13.

Lag

om ändring av 22 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 22 §, sådan den lyder i lag 253/2008, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §
Vad som i 10 kap. i lagen om beskattningsförfarande eller med stöd av det bestäms om befrielse från skatt eller uppskov med betalningen av den ska på motsvarande sätt tillämpas på skatt som avses i denna lag.

22 §
Vad som i 10 kap. i lagen om beskattningsförfarande eller med stöd av det föreskrivs om *skattelättnad* ska på motsvarande sätt tillämpas på skatt som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20.

På ärenden som gäller befrielse från skatt eller uppskov med betalning av skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

14.

Lag**om ändring av skattekontolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skattekontolagen (604/2009) 10 § 1 mom. samt 40, 41 och 46 § som samt
fogas till lagen en ny 48 a § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

10 §

*Förseningsavgiftens belopp**Förseningsavgiftens belopp*

Förseningsavgiften beräknas i enlighet med en årlig räntesats om 20 procent på beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas, från dagen efter den inlämningsdag för deklarationen som avses i 8 § 1 mom. till tidpunkten för inlämnandet av deklarationen enligt 8 § 2 mom. En förseningsavgift på minst 5 euro påförs för varje skatteslag som deklarerats för sent. Den maximala förseningsavgiften per skatteslag är 15 000 euro, dock högst lika stor som beloppet av den skatt som deklarerats för sent.

Förseningsavgiften beräknas i enlighet med en årlig räntesats om 15 procent på beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas, från dagen efter den inlämningsdag för deklarationen som avses i 8 § 1 mom. till tidpunkten för inlämnandet av deklarationen enligt 8 § 2 mom. En förseningsavgift på minst 5 euro påförs för varje skatteslag som deklarerats för sent, *dock endast en gång för varje period*. Den maximala förseningsavgiften per skatteslag är *15 procent av beloppet av den skatt som deklarerats för sent och som ska betalas, dock högst 15 000 euro*.

40 §

40 §

*Rättelseyrkande till Skatteförvaltningen***Begäran om omprövning hos Skatteförvaltningen**

Ändring i ett beslut som getts med stöd av denna lag söks hos Skatteförvaltningen genom skriftligt rättelseyrkande, om inte saken har avgjorts genom beslut på besvär.

Ändring i ett beslut som getts med stöd av denna lag söks hos Skatteförvaltningen genom skriftlig *begäran om omprövning* om inte saken har avgjorts genom beslut på besvär.

Tidsfristen för framställande av rättelseyrkande är i ärenden som avses i 37 och 39 § fem år från utgången av det kalenderår då den åtgärd eller uppgift beträffande vilken rättelse yrkats har registrerats eller borde ha registrerats på kontoutdraget eller den felaktiga krediteringen registrerats på kontoutdraget, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslutet. I andra ärenden är tidsfristen fem år från det att beslutet fattades, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslutet. För Enheten

Tidsfristen för *begäran om omprövning* är i ärenden som avses i 37 och 39 § fem år från utgången av det kalenderår då den åtgärd eller uppgift beträffande vilken rättelse yrkats har registrerats eller borde ha registrerats på kontoutdraget eller den felaktiga krediteringen registrerats på kontoutdraget, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslutet. I andra ärenden är tidsfristen fem år från det att beslutet fattades, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslutet. För Enheten

för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 30 dagar från det att beslutet fattades.

Rättelseyrkandet ska tillställas Skatteförvaltningen inom föreskriven tid. *Skatteförvaltningen ska i fråga om rättelseyrkande från en part som har rätt att söka ändring ge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt och i fråga om rättelseyrkande från Enheten för skattetagarnas rätt ge en part som har rätt att söka ändring tillfälle att ge sitt bemötande samt vid behov ge den som framställt rättelseyrkandet tillfälle att ge sitt genmäle.*

41 §

Överklagande av rättelsebeslut

Den skattskyldige, den som ansvarar för en förpliktelse och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får söka ändring i ett beslut som getts med anledning av rättelseyrkande enligt 40 § hos förvaltningsdomstolen genom besvär *med iakttagande av vad som i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om överklagande.*

Besvärstiden i ärenden som avses i 37 och 39 § är fem år från utgången av det kalenderår under vilket den åtgärd eller uppgift som ska rättas har registrerats eller borde ha registrerats eller den felaktiga krediteringen har registrerats på kontoutdraget, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av det beslut som getts med anledning av rättelseyrkande. I andra ärenden är besvärstiden fem år från det att beslutet fattades, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av det beslut som getts med anledning av rättelseyrkande. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är besvärstiden 30 dagar från det att beslutet med anledning av rättelseyrkande fattades.

Förvaltningsdomstolens beslut överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Vid överklagande iakttas vad som föreskrivs i 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande.

46 §

för bevakning av skattetagarnas rätt är tidsfristen 60 dagar från det att beslutet fattades.

Begäran om omprövning ska lämnas in till Skatteförvaltningen inom föreskriven tid.

41 §

Överklagande av omprövningsbeslut

Den skattskyldige, den som ansvarar för en förpliktelse och Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt får genom besvär hos förvaltningsdomstolen söka ändring i ett beslut som *meddelats* med anledning av *begäran om omprövning* enligt 40 §.

Besvärstiden i ärenden som avses i 37 och 39 § är fem år från utgången av det kalenderår under vilket den åtgärd eller uppgift som ska rättas har registrerats eller borde ha registrerats eller den felaktiga krediteringen har registrerats på kontoutdraget, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av *omprövningsbeslutet*. I andra ärenden är besvärstiden fem år från det att beslutet fattades, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av *omprövningsbeslutet*. För Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt är besvärstiden 60 dagar från det att *omprövningsbeslutet* fattades. *På förfarandet tillämpas i övrigt 69 § i lagen om beskattningsförfarande samt förvaltningsprocesslagen (586/1996).*

Förvaltningsdomstolens beslut överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Vid överklagande iakttas vad som föreskrivs i 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande.

46 §

Lindring av dröjsmålpåföljder

Skatteförvaltningen kan på ansökan befria en skattskyldig från skyldigheten att betala förseningsavgift, dröjsmålsränta och förseningsränta delvis eller helt, om betalningen av dem ska betraktas som oskälig med beaktande av den skattskyldiges ekonomiska omständigheter eller av något annat särskilt skäl. Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som behandlas inom Skatteförvaltningen.

Ett belopp som ska återbäras till en skattskyldigs skattekonto kan användas som betalning för obetalda förpliktelser eller för skattekvittning enligt lagen om skatteuppbörd.

Ett beslut genom vilket den skattskyldiges yrkande på lindring av dröjsmålpåföljder har avgjorts får inte överklagas genom besvär.

Befrielse från skatt

Skatteförvaltningen kan på ansökan bevilja befrielse från skatter eller från avgifter som bärs upp med stöd av denna lag samt från dröjsmålpåföljder och andra påföljder. Skatteförvaltningen får bevilja befrielse från de poster som avses ovan också då de borde redovisas eller då de redan har redovisats till någon annan skattetagare än staten.

Bestämmelser om förutsättningarna för befrielse finns i lagen om skatteuppbörd.

Finansministeriet kan överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende som behandlas inom Skatteförvaltningen.

Andra belopp som ska betalas tillbaka till en skattskyldigs skattekonto, än återbetalning av en skatt eller avgift till följd av befrielse från skatten eller avgiften, kan användas som betalning för obetalda förpliktelser eller för skattekvittning enligt lagen om skatteuppbörd.

Ett beslut genom vilket den skattskyldiges ansökan om befrielse från skatt har avgjorts får inte överklagas genom besvär.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om skattskyldiga ska på motsvarande sätt tillämpas på dem som enligt lag är ansvariga för skatt.

På skatter som bärs upp med stöd av denna lag tillämpas vad som i 38 c § i lagen om skatteuppbörd bestäms om särskild befrielse från skatt.

48 a §

Uppgifter som framgår av beslutet

Av ett beslut som meddelats med stöd av denna lag ska framgå den myndighet som har fattat beslut och myndighetens kontaktuppgifter, uppgifter som specificerar den skattskyldige, motivering för beslutet och uppgift om hur ärendet har avgjorts.

Denna lag träder i kraft den 20.

På begäran om omprövning och på besvär som riktats till förvaltningsdomstolen samt på ärenden som gäller befrielse från skatt vilka är anhängiga när denna lag träder i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. På upplupen ränta till följd av uppskov med betalning av skatt som har beviljats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

15.

Lag

om ändring av 50 och 70 § i bilskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i bilskattelagen (1482/1994) 50 § 1 och 3 mom., 70 § 4 mom. och 72 §, sådana de lyder, 50 § 1 och 3 mom. i lag 1324/2009, 70 § 4 mom. i lag 267/2008 och 72 § i lag 1380/1997, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

50 §

Om tullverket ska uppbära eller har uppburit skatt, kan Tullstyrelsen av särskilda skäl på ansökan och på de villkor den bestämmer nedsätta eller helt avlyfta sådana bilskatter, förseningsräntor, skattetillägg, dröjsmålsräntor, restavgifter samt räntor med anledning av uppskov som betalats eller ska betalas. Om Trafiksäkerhetsverket ska påföra eller har påfört skatten, avgör Skatteförvaltningen ansökan.

Om tullverket har debiterat skatt, kan Tullstyrelsen av särskilda skäl på ansökan och på de villkor som finansministeriet bestämmer bevilja uppskov med betalningen av skatten. Skatteförvaltningen kan bevilja uppskov med betalningen av skatt som Trafiksäkerhetsverket debiterat. Finansministeriet kan överta avgörandet av ett uppskovsärende. Ministeriet bestämmer då uppskovsvillkoren i sitt beslut med anledning av ansökan.

70 §

Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas till den myndighet vars beslut överklagas.

50 §

Tullstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan och på de villkor den bestämmer nedsätta eller helt avlyfta sådana bilskatter, förseningsräntor, skattetillägg, dröjsmålsräntor, restavgifter samt räntor med anledning av uppskov som betalats eller ska betalas. *Trafiksäkerhetsverket avgör ansökan, om verket ska påföra eller har påfört skatten.*

Tullstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan och på de villkor som finansministeriet bestämmer bevilja uppskov med betalningen av skatten. *Trafiksäkerhetsverket avgör ansökan som gäller skatt som verket debiterat.* Finansministeriet kan överta avgörandet av ett uppskovsärende. Ministeriet bestämmer då uppskovsvillkoren i sitt beslut med anledning av ansökan.

70 §

Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas till den myndighet vars beslut över-

Den myndighet som fattat beslutet ska ge ett utlåtande med anledning av besvären. Myndigheten ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av tullombudet eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och andra parter och, då besvär anförts av den skattskyldige eller andra parter, ge tullombudet eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att avge bemötande. Vid behov ska den ändringssökande även ges tillfälle att avge genmäle. Besvärsskriften jämte bemötanden, genmälen och utlåtanden samt de övriga handlingar som uppkommit i ärendet ska utan dröjsmål sändas till förvaltningsdomstolen.

klagas. Den myndighet som fattat beslutet ska ge ett utlåtande med anledning av besvären. Myndigheten ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av tullombudet eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och andra parter och, då besvär anförts av den skattskyldige eller andra parter, ge tullombudet eller Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att avge bemötande. Vid behov ska den ändringssökande även ges tillfälle att avge genmäle. Besvärsskriften jämte bemötanden, genmälen och utlåtanden samt de övriga handlingar som uppkommit i ärendet ska utan dröjsmål sändas till förvaltningsdomstolen. *Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan besvär som anförts av den skattskyldige eller av andra parter avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.*

72 §

Om inte något annat bestäms i denna lag, gäller för sökande av ändring i övrigt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

72 §

Om inte något annat bestäms i denna lag, gäller för sökande av ändring i övrigt förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20.

På ärenden som gäller befrielse från skatt och som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

16.

Lag**om ändring av 50 § i fordonsskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 50 § i fordonsskattelagen (1281/2003), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 249/2008 och 1317/2011, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

50 §

50 §

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan besvär som anförts av den skattskyldige eller av någon annan part avgöras utan att Enheten för bevakning av skatteta-garnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 23 § i bränsleavgiftslagen**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 23 § i bränsleavgiftslagen (1280/2003), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lag 250/2008, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

23 §

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Utöver vad som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan besvär som anförts av den skattskyldige eller av någon annan part gälla avgöras utan att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag**om ändring av lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut (1209/2006) lagens namn
samt 1 § 1 mom. och 2 §,
av dem 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 534/2010, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse***Lag****Lag****om grunderna för avgifter för vissa förhandsbeslut****om grunderna för avgifter för vissa förhandsavgöranden**

1 §

1 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på ansökningar som behandlas av Skatteförvaltningen och som gäller förhandsavgöranden som ansökts hos centralskattenämnden samt annat förhandsbesked *eller förhandsavgörande* som ansökts hos Skatteförvaltningen.

Denna lag tillämpas på ansökningar som behandlas av Skatteförvaltningen och som gäller förhandsavgöranden som ansökts hos centralskattenämnden samt annat förhandsavgörande som ansökts hos Skatteförvaltningen.

2 §

2 §

*Beslutsavgift och behandlingsavgift**Beslutsavgift och behandlingsavgift*

Beslutsavgift tas ut hos sökanden för beslut som givits för ärendets avgörande.

Behandlingsavgift är en ersättning för ärendets behandling och för utförda åtgärder. Behandlingsavgift kan tas ut också då man beslutar att inte meddela förhandsavgörande *eller förhandsbesked*, ansökan lämnas utan prövning eller avskrivs. I en ministerieförordning om avgiftsgrunderna kan bestämmas att någon behandlingsavgift inte tas ut.

Beslutsavgift tas ut hos sökanden för beslut *genom vilket ärendet avgjorts*.

Behandlingsavgift är en ersättning för ärendets behandling och för utförda åtgärder. Behandlingsavgift kan tas ut också då man beslutar att inte meddela förhandsavgörande, ansökan lämnas utan prövning eller avskrivs. I en ministerieförordning om avgiftsgrunderna kan bestämmas att någon behandlingsavgift inte tas ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag**om ändring av lagen om 38 och 39 § tonnageskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tonnageskattelagen (476/2002) 38 § och 39 § 2 och 3 mom.,
av dem 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 90/2012 och 39 § 3 mom. sådant det lyder i
lag 90/2012, som följer:

Gällande lydelse

38 §

Förhandsavgörande

Skatteförvaltningen får på skriftlig ansökan av en skattskyldig meddela förhandsavgörande om tillämpningen av denna lag. Med avvikelse från bestämmelserna i 84 § i lagen om beskattningsförfarande meddelar central-skattenämnden inte förhandsavgöranden om tillämpningen av denna lag vid inkomstbeskattningen.

I ansökan skall specificeras den fråga i vilken förhandsavgörande söks och läggas fram den utredning som behövs för avgörande av ärendet.

Ett förhandsavgörande som vunnit laga kraft skall på sökandens yrkande iakttas som bindande så som anges i förhandsavgörandet.

Ett ärende som gäller förhandsavgörande ska behandlas skyndsamt i Skatteförvaltningen, förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

Förhandsbesked som avses i 85 § lagen om beskattningsförfarande meddelas inte i ett ärende som avses i 1 mom.

39 §

Ändringssökande

I beslut som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande söks ändring genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol med iakttagande av bestämmelserna om ändringssökande

Föreslagen lydelse

38 §

Förhandsavgörande

Skatteförvaltningen får på skriftlig ansökan av en skattskyldig meddela förhandsavgörande enligt 85 § i lagen om beskattningsförfarande om tillämpningen av denna lag. Med avvikelse från bestämmelserna i 84 § i lagen om beskattningsförfarande meddelar central-skattenämnden inte förhandsavgöranden om tillämpningen av denna lag vid inkomstbeskattningen.

39 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som gäller godkännande som tonnageskattskyldig eller återkallande av godkännande finns i 71 e § i lagen om beskattningsförfarande. Överklagandet ska behandlas

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

de i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvaren skall behandlas i brådiskande ordning.

Besvär över ett förhandsavgörande får anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol av den skattskyldige eller någon annan som har rätt att söka ändring. I övrigt ska på ändringsökande tillämpas lagen om beskattningsförfarande. Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet. I beslut genom vilket ansökan om förhandsavgörande har avslagits får ändring inte sökas genom besvär.

skyndsamt.

Ändring i ett förhandsavgörande får sökas i enlighet med 85 a § i lagen om beskattningsförfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 .